

dicit qd ante pmiserat. Ab autore. ubi dicit q factus e ei. Ab auditoribz ubi dicit in quibz estis z vos vo. zc. Assignatis rationibz opis numeri et ordinis epistolaru. Explicato deniqz vnde z quare apostolus romanis scripserit sup de materia z intentione z mo tractandi exequi. Generalis oim epistolaru materia e doctrina euangelij. Intentio monet ad obediendum euangelice doctrine. Propter hec autem in singulis pprias intentiones z materias requirimus. Prima itaqz epistola materiam habet romanoz vicia atqz gratie dei dona ad q eos hortat. Intentio eoz vicia increpare z ad vera pacez fraternaqz concordia sub manu gratie humiliare. Modus tractandi. Ore scribentium epistolas salutationem premitit. In qua psonam sua ne-gocium z autore ne-gocij comendat i quibus cogruce captat benivolentia. Haimo post salutationem vtriusqz pris vicia arguit ostendens gentiles a naturali ratione z iudicio a lege exorbitasse. Deinde pluribus modis ostendit iusticiam z salute eque vtriqz esse no p legem sed p fide christi. vt a lege eos tollat z in sola fide christi eos pstruat. Circa finem vero moralis subdit instructio atqz in actione gratiaru sine tenet epistola.

Inter omnes epistolaru scriptores in tribus paulus singulariter excellit in opis scz pfunditate quia ceteris plixius z ad intelligendu difficili. In fidei assertionem quia ad fidei catholice assertionem cogrua autoritatu legis z pphetie inducunt testimonia. In gratie comendatione qz contra arrogantes z supbos de suis opibus pfumentes p comendanda dei gratia prudenter z fortiter dimicauit. Qui nimiru z in illo euidentior clariorqz apparuit quia inter alia vehementer ecclesia dei psecutus pro quo summo dignus fuit supplicio p maledictione psecutus e gratiam p damnatione suscepit misericordiam in quo spes nostra plurimum subleuat.

Romani. Interpretantur sublimes sine tonates. qz illo tempore quo apostolus hanc epistolam ad eos misit cunctis dominabant gentibus. Ideo qz sublimes erant omnibus populis z in tonabant pcepta publica z priuata eozqz fama omnium hominum resonabat in ore.

Corintho. Orige. Hanc cum de corintho scripsisse euidenter monstratur ex eo qd dicit. Comendo vobis pbebe fororem nostram ministram ecclesie que e chencris. Chencris eni locus dicit corintho vicin? immo portus ipsius corinthi. Et ex eo qd dicit. Salutat vos Caius hospes me? de quo scribens corinthijs comemozat dicens. Gratias ago deo meo qz neminem vestrum baptizauit nisi Crispum z Caium. Haimo autem ab athenis apostolus scripsisse romanis dicit in his verbis. Ab athenis ciuitate grecorum scripsit apostolus romanis hanc epistolam. Quos no ipse no petrus vel alius duodecim apostoloru primu instruxit sed quida iudeoz credentium qui fide christi ab apostolis pcepta venientes roma ubi princeps orbis residebat cui erant ipsi subiecti q apud hierosolimam didicerant romanis euangelizauerunt. In ecclesiastica tamē historia sic legit. Claudij tpius clementia diuine prudentie petru ad urbem romanam deducit. Iste adueniens primu in urbe roma euangelij sui clauibz ianuam regni celestis aperuit. Hic super presentem epistolam ad romanos ubi scriptu est vt aliqd impiar vobis gaudij spiritualis ait sic. Romanos petri pdicatione fidem tenentes cofirmare se velle paulus dicit. Non q minus accepissent a petro sed vt duobus apostolis attestantibus atqz doctoribus eoz corroboraret fides. Haurum igit autoritatu pflictum dirimetes dicemus petrum primu pdicasse romanis quantum ad alios apostolos sed no primu quantum ad omnes credentes. Item dicemus athenis epistolę ptem scripsisse corinthi vero pfectisse atqz inde romanis eam destinasse.

Pro altercatione scribit romanis pfutans modo iudeos modo gentiles docens eos humiliari vt omnia attribuāt gratie dei.

Judei Salute generi suo. Bentes vero ingenio z nature attribuebant.

Prima hec ponit qz primu gradum erroris destruit.

Comendat psonam z negociu z autore negocij in quibus cogruce captat benivolentiam.

Paulus. Beda sup actus apostolicos paulum anno passionis z resurrectionis christi ad fidem venisse dicit. Tercio vero decimo anno post christi passionem apostolatu gentiu cu barnaba z pauli vocabulu accepisse prius enim saulus a saule psecutore vocabatur quia sicut ille dauid hic ecclesiam psecutus e. Quartodecimo autem anno iuxta pdictu apostoloru ad magisterium gentiu est pfectus.

Aug. Non ob aliud hoc sibi nome elegit nisi vt se puum ostenderet tan qz minimum apostoloru. Non iactantia aliqua sed ex saulo factus e paulus. i. ex supbo modicus. paulus enim modicus z quietus. Saulus inquietudo z tentatio interpretat.

Ambro. Porro ex more sanctoz apostoloru illud fecisse phibet qui virtutibus pficientes mutato nomine sunt vocati vt z ipso nomine essent notati vt cephas z filij thotru.

Hiero. Paulus a primo spolio qd ecclesie tulit scz a sergio paulo pccofale que apud apum comuertit hoc sibi nomen assumpsit.

Orige. In scripturis alios binomios a lios trinomios inuenimus. Sicut salomon qui ecclesiastes z ydida. Matheus qui et leui. Secundum hanc ergo consuetudinem videtur nobis z paulus duplici vocitatus vocabulo sicut in actibus ubi scribit. Saulus qui z paulus euidenter ostendit.

Hiero. Paulus mirabilis siue electus. Que z dominus ipse vas electionis vocauit z tam vita qz doctrina mirabile fecit.

Seruus. Ex seruo z humili fecit deus apostolum. z sublimē ita z vos humiles sitis. Qui eni se humiliat exaltabit.

Haimo Orige. Seruus amore filiationis z humilitatis no timoris. Non eni accepistis spiritu seruitutis zc. Item itaqz ia non e seruus sed liber. Et iteru iam no dicam vos seruos sed amicos.

Ihesu christi. Ambro. Christus grece. Messias hebraice latine vnctus. Christus quide vnctus rex z sacerdos inuisibili oleo plenitudine gratie spiritualis. vnde vnctus te deus deus tuus zc. Aug. haimo vtriqz ponendo vna dei z hominis psonam esse testat.

Alterum p iudicis alteru p gentibus ponit. Christus eni hoc nome iudeis e cognitum quo noie dei filiu designatu videt z audiunt in lege pmisum. quibus z si alium pdicaret no crederet. gentibus vero qz in aliquo no legunt pmittit saluatore. i. hiesum.

Christus. Quauis non sit pprium sed nome sacrameti sicut ppheta z sacerdos. Iudeis tamē cognitu recte pponit. Esi pluribz indita hec nomina tu sola figura. hic eni solus verus rex z sacerdos.

Apostolus. Ecce de humili altus. Vocatus. Non a se sed a deo. Vel vocatus ab hominibz dictus privilegio nomis. Segregatus a doctrina scribaru z pharisoz. hoc contra iudeos. Vel ab alijs apostolis corpe z no mente. vnde segregate mibi. b. z. p. in opu. ad qd. as. e.

Euangelium. Haimo. Bona annuatiō e q ad salute. Ea vero est de his que ad fide z mores. Dei. no ab homine inuentu. Quod ante. ppletionem no venit vt subitu sed longe ante pmisum. vnde in hoc verbum veru e. quia alius e qui seminat z alius qui meret.

Per prophetas Haimo. Vnde hieremias. Ecce dies veniunt z consumabo testamentum nouum. sup domu israel z sup domum iuda. Et item feriā vobiscu pactum sempiternu. Idē z alij.

Sanctis. Non ethnicis. Sancte qz vicia damnāt z sacramentis vni us dei z incarnationem filij dei continent. Quo pprio sibi cosubstantiali coeterno coequali. factus tantu secundum carne. Aug. Et si infectus secundu diuinam. tanta e vnio vtriusqz nature. vt totum dicat deus totu homo z vicissim homo deus deus homo. qd no i substantijs hominis

Argumentu in Epistolam ad Romanos.

Romani sunt partis italię: hi pueniunt a falsis apostolis: z sub nomine domini nostri ihesu christi in legem z prophetas erant induci. Nos reuocat apostolus ad veram z euangelicam fidem. Scribens eis a corintho.

Decorative initial 'D' with intricate floral and geometric patterns. To the right of the initial is a column of text in a smaller font, providing a glossary or commentary on the initial's letters and their meanings in various languages and contexts.

surrectionis christi ad fidem venisse dicit. Tercio vero decimo anno post christi passionem apostolatu gentiu cu barnaba z pauli vocabulu accepisse prius enim saulus a saule psecutore vocabatur quia sicut ille dauid hic ecclesiam psecutus e. Quartodecimo autem anno iuxta pdictu apostoloru ad magisterium gentiu est pfectus.

Aug. Non ob aliud hoc sibi nome elegit nisi vt se puum ostenderet tan qz minimum apostoloru. Non iactantia aliqua sed ex saulo factus e paulus. i. ex supbo modicus. paulus enim modicus z quietus. Saulus inquietudo z tentatio interpretat.

Ambro. Porro ex more sanctoz apostoloru illud fecisse phibet qui virtutibus pficientes mutato nomine sunt vocati vt z ipso nomine essent notati vt cephas z filij thotru.

Hiero. Paulus a primo spolio qd ecclesie tulit scz a sergio paulo pccofale que apud apum comuertit hoc sibi nomen assumpsit.

Orige. In scripturis alios binomios a lios trinomios inuenimus. Sicut salomon qui ecclesiastes z ydida. Matheus qui et leui. Secundum hanc ergo consuetudinem videtur nobis z paulus duplici vocitatus vocabulo sicut in actibus ubi scribit. Saulus qui z paulus euidenter ostendit.

Hiero. Paulus mirabilis siue electus. Que z dominus ipse vas electionis vocauit z tam vita qz doctrina mirabile fecit.

Seruus. Ex seruo z humili fecit deus apostolum. z sublimē ita z vos humiles sitis. Qui eni se humiliat exaltabit.

Haimo Orige. Seruus amore filiationis z humilitatis no timoris. Non eni accepistis spiritu seruitutis zc. Item itaqz ia non e seruus sed liber. Et iteru iam no dicam vos seruos sed amicos.

Ihesu christi. Ambro. Christus grece. Messias hebraice latine vnctus. Christus quide vnctus rex z sacerdos inuisibili oleo plenitudine gratie spiritualis. vnde vnctus te deus deus tuus zc. Aug. haimo vtriqz ponendo vna dei z hominis psonam esse testat.

Alterum p iudicis alteru p gentibus ponit. Christus eni hoc nome iudeis e cognitum quo noie dei filiu designatu videt z audiunt in lege pmisum. quibus z si alium pdicaret no crederet. gentibus vero qz in aliquo no legunt pmittit saluatore. i. hiesum.

Christus. Quauis non sit pprium sed nome sacrameti sicut ppheta z sacerdos. Iudeis tamē cognitu recte pponit. Esi pluribz indita hec nomina tu sola figura. hic eni solus verus rex z sacerdos.

Apostolus. Ecce de humili altus. Vocatus. Non a se sed a deo. Vel vocatus ab hominibz dictus privilegio nomis. Segregatus a doctrina scribaru z pharisoz. hoc contra iudeos. Vel ab alijs apostolis corpe z no mente. vnde segregate mibi. b. z. p. in opu. ad qd. as. e.

Euangelium. Haimo. Bona annuatiō e q ad salute. Ea vero est de his que ad fide z mores. Dei. no ab homine inuentu. Quod ante. ppletionem no venit vt subitu sed longe ante pmisum. vnde in hoc verbum veru e. quia alius e qui seminat z alius qui meret.

Per prophetas Haimo. Vnde hieremias. Ecce dies veniunt z consumabo testamentum nouum. sup domu israel z sup domum iuda. Et item feriā vobiscu pactum sempiternu. Idē z alij.

Sanctis. Non ethnicis. Sancte qz vicia damnāt z sacramentis vni us dei z incarnationem filij dei continent. Quo pprio sibi cosubstantiali coeterno coequali. factus tantu secundum carne. Aug. Et si infectus secundu diuinam. tanta e vnio vtriusqz nature. vt totum dicat deus totu homo z vicissim homo deus deus homo. qd no i substantijs hominis

Qui factus est ei. Qui factus secundum carnem ope sancti spiritus de virgine. i. natus. Impietati hereticorum occurrit. qui obtuso corde capitulum hoc intelligentes christum tantum hominem accipiunt. addedo enim secundum carnem. diuinitati sua dignitate reuertitur. in qua christus dei verbum est per quem facta sunt omnia.

Orige. Factus est secundum carnem humanatus deus. qui etiam in assumptione carnis deus esse non destitit. inconvertibilis manens assumpto conuertibili homine. naturam suam non minuens hominis assumpta natura.

Aug. Qui erat factus est. verbum erat. filius dei erat. filius hominis factus est. suscepit humanitatem non amisit diuinitatem. Patris secundum veritatem naturam ex deo dei filius. et secundum veritatem naturam ex homine hominis filius. ut non ad optionem vel appellationem sed vere in utraque naturam filii nomen nascendo haberet.

Idem. Est ergo dei filius deo patri in natura equalis. habitu minor. in forma dei verbum ex deo genitum. In forma serui factus est ex muliere. In forma dei hominem fecit. In forma serui factus est homo. in utroque utrumque deus. utrumque homo.

Idem. Verbum caro factum est. non tamen in hoc quod factum est. uersum atque mutatum. sed carne ut carnalibus congrueret appareret indutum.

Johannes Damasc. Utraque in christo forma. quia utraque uera et plena est in christo substantia. incommutata enim et inalterabiliter unita sunt ad inuicem nature. neque diuina distat a propria simplicitate. neque humana aut conuersa in deitatis naturam aut in non existentiam. neque ex duabus una facta est composita natura.

Aug. Christus ergo una persona est gemine substantie. nec tamen deus et homo per huius personam dici potest. alioquin filius dei antequam formam serui susciperet non erat totus. et creuit cum homo diuinitati eius accessit.

Ambro. Non semper factus esse ad creationem refert. sicut dicitur factus est in principio factus es nobis. Non enim creationis definitio vel editio hic declaratur. sed nobis refugium esse dicitur quod prius non erat.

Aug. Qui factus est etc. Aliqui interpretantur significat hec dictio. Quia enim non humano semine percreta est caro domini in utero uirginis et corporis effecta. sed effecta et uirtute spiritus sancti. ideo apostolus dicit factum non natum.

Idem. Est non intercessit semine hominis in conceptione uirginis. Quia tamen ex ea carne christus formatus est que existat ex semine. recte dicitur factus ex semine. Neque tamen ideo creatura. Unde et omnia per ipsum facta sunt. omnia facta sunt. i. omne creatura. unde liquido apparet ipsum factum non esse per quem facta sunt omnia.

Nilarius. Sic enim uerbum et proprius est filii. origine non adoptione. ueritate non nuncupatione. natiuitate non creatione.

Ex semine dauid. Aug. Damasc. Quia maria de dauid. Facta est promissio abrahe et dauid sed maluit hic dicere dauid. qui et criminofusus. non abrahe iusti. ut non per meritum. sed gratia natus de eo putetur. et ut ex rege secundum carnem natus ostendatur sicut rex ex deo ante secula natus est.

Qui predestinatus est. Predestinatio est gratie preparatio. quod ab eterno deus homini christo et cunctis quos preceperat conformes fieri imaginis filii sui bona sine meritis preparauit.

Predestinatio de bonis et de malis. Predestinatio est solummodo de iustis. Predestinatio est non predestinatio que equaliter ad bonos et ad malos pertinet. Sed ordinatio et preparatio adiuuandi illos que prouidentia diuina dignos iuenit de bonis tantum proprie dicitur.

Ambro. Qui predestinatus. qui latebat in carne quod esset predestinatus est. i. factus ab eterno manifestari filius dei in uirtute resurgendi. sed cum resurgunt nec dicitur ex resurrectione christi. sed mortuorum quod maior uirtus est que sua resurrectione generaliter facit resurrectionem. unde uidetur mortem destruxisse. ut non redimeret. quare et dominum nostrum uocat. qui tale et gratiam dedit et

quod omnes ad filium uocant. proprio Comen. euang. a materia. i. ad honorem eius. i. comendatio auctoris. quatuor. primo ab origine.

Filius suo. qui factus est ei ex semine. factus ne putetur homo tamen. et non secundum diuinitatem. quia uerbum caro factum est. secundum quod homo gratia sola predelectus ut sit filius dei in eadem potentia et uirtute diuinitatis cum patre per unum uerbum. Comen. a uirtute.

Dauid secundum carnem. Qui predestinatus est. Probatur etiam. quod potest uideri ex hoc quod ex spiritu sancto conceptus.

natus est filius dei in uirtute. secundum Comen. a gratia.

dum spiritum sanctificationis ex. quod mortuos seculi fecit resurgere qui fuerant. i. ab eo suscitandi. sed in multa corpora eorum quod dormierant surrexerunt cum eo.

resurrectione mortuorum iesu christi. Tece quid auctor eius. Comen. a liberalitate.

sti domini nostri. per quem accepimus. remissionem peccatorum. tolerantiam laborum. et de non alia. auctoritate vel legationem predicandi. et faciam obedire fidei.

mus gratiam et apostolatam ad obe-

potestate apostolatam sua uice.

Aug. Predestinata est ista humane nature tanta et tam excelsa et summa subiectio ut quo attolleret ulterius non haberet sicut per nobis ipsa diuinitas quousque se deponeret humiliter non habuit que suscepta natura hominis cum infirmitate carnis usque ad mortem crucis.

Daimo. Non de uerbo loquitur hic apostolus. sed de homine qui non erat antequam factus esset. Humanitas enim que non erat antea. illa predestinata est.

Indei cohabitatione sunt in gentibus diendum fidei in omnibus gentibus. Trice eius. uel per nomen eius dilatando. ut familiariter admoneret prout se ad eos. Inter quas gentes. bus pro nomine eius. in quibus. Tronant. per gratiam ab eo per interiorum uocationem uel ut sitis eius per exteriorum uocationem.

estis et uos uocati iesu christi. scribit. non alius.

Omnibus qui sunt romae dilecti. a deo. i. illis quos dilexit. ut uocaret ad sanctitatem. remissionem peccatorum. spiritus salutis.

ctis dei uocatis sanctis. Gratia. treccalatio et tranquillitas mentis. ad deum. i. ab eo qui uult et potest.

tia uobis et par. a deo. patre et domino. sine quo nulla bona sunt nobis. prius lenit post graueret increpaturus.

mino nostro iesu christo. Prius. que meum facio quod non uos. mus quidem gratias ago deo meo.

tomagis. quam tomagis peccare non poterat.

Idem. Recte quippe dicitur filius dei predestinatus. Non secundum illud quod est uerbum dei deus apud deum. ut quid enim predestinaretur cum iam esset. qui iam erat sine initio et sine termino sempiternus. Illud autem predestinandum erat. quod non dum erat. ut sic suo tempore fieret. que admodum ante tempora predestinatum erat. ut fieret. Quisquis igitur filium dei predestinatum negat. hunc eundem filium hominis negat. predestinatus est ergo iesus. ut qui futurus erat secundum carnem filius dauid. esset in uirtute filius dei.

Secundum spiritum sancti. Jungat sic. Qui factus est ei ex semine dauid secundum carnem. Factus quidem secundum spiritum sanctificationis. i. secundum operationem spiritus sancti. qui sanctificat homines et qui sanctificauit christum hominem in utero uirginali.

Aug. Vel probatur filius dei. quod spiritum suum dedit sanctificationis incepte a resurrectione ante. i. remissionem peccatorum mortuorum christi in peccatis. sed quos nullus alius curare potuit. Est enim duplex resurrectio. anime et corporis de resurrectione anime in sequenti ait apostolus. Surge qui dormis et exurge a mortuis et illuminabit tibi christus. Mortuorum christi. christi per eius uel suorum proprium nomen. per pronomen posuit more hebraico que locutio in scripturis proprie ueteribus est uisitanis. ma. ut fecit moyses sicut precepit dominus moysi.

In omnibus. Gentibus non solum in iudeis in quibus. quia sine lege uocati. non debet sub lege agere.

Pro nomine eius. Pro eius gloria. non nostra sicut uos facitis. Uocati iesu christi. Idem. ab eo sed iesu christo. genitum. per ablatiuo more greco.

Dilectis dei. Prior enim dilexit nos ante omnia merita. ut et nos eum dilecti diligeremus.

Uocatis sanctis. Non ideo uocati quod sancti sed ideo sancti effecti. quia uocati. et ideo uocati. quia dilecti.

Gratia uobis et par. Aug. In ista salutatione ipsa trinitas patet. incommutabilis unitas cognoscitur. unitas per hoc quod ait a deo.

Daimo. Spiritus sancti nomen non posuit. quoniam in donis suis eum comprehendit. i. in gratia et pietate.

Gratias ago. Gratias agere est sentire omnia a deo data esse. et pro eo laudare corde. uoce. et opere.

Deo meo. Non ociose. Non enim uox ista esse potest nisi sanctorum. quorum deus dicitur sicut deus abrahe ysaac et iacob. Cum enim omnium unus sit deus per naturam. eorum tamen proprie per gratiam esse dicitur. qui merito fidei et iusticie eius cultores esse. probantur.

Pro omnibus... magna uirtus... Quia factus... Ceterum... Dicitur... Memoria... In omnibus... Dicitur enim... Constat... Gratias... Dicitur... Non enim... Christus...

Ambro. Ac per hoc cum eisdem meretrici aliquis miscetur naturalis est usus non tamen laudabilis sed culpabilis ab ea enim parte corporis que ad generandum non est instituta si etiam coniuge quisque utatur contra naturam et flagitiosum est.

Masculi in a. Aug. Iudicio enim iustissimi dei traditi sunt sine defecendo sine alio modo explicabili vel inexplicabili in passionibus ignominie ut crimina criminibus vindicarent. Et supplicia peccatorum non tamen sunt tormenta sed et viciorum incrementa.

Et mercedem qua etc. Aug. Sed istas penas pauci vident propterea eas maxime memorat apostolus et multa enumerat que peccata sunt et peccata. Inter ipsa enim peccata apostasia et ultimas penas ignis eterni media que sunt peccata sunt et pena.

oportuit. Dic causa propter quam traditi sunt sine ulla ambiguitate monstrat.

Et sicut. Item quod nondum respiciunt in alia cadunt pro eadem culpa. sicut penas peccato assimilant: ut sicut peccaverunt in sensu dei: sic puniuntur in proprio sensu.

Et quia non pro. Quia non novit deum habere in quo non probabat: vel quod putaverit deum nescire et negligere mala: tradidit etc.

Omni iniqui. Enumerat partes ut a peccatis accuset. Malicia quando quis damnus molit alicui. Nequitia et temeritas quoniam audet quod nequit vel in temerantia sui. Contentio est impugnationis veritatis pro confidentia clamoris. Maliginitas est mala voluntas: eum vitra non potest: vel de beneficiis gratiam non refert.

Detractores. Qui aliorum bona negant vel inveniunt Deo odibiles. Re levis putet susurratio vel detractio: quia in verbis sunt: addit de eis: deo odibiles: ut intelligant se pro sola susurratione et detractioe eterna incurrere posse damnationem.

Elati. Sunt qui nolunt pati priorem vel parem.

Incompositos. Incompositio corporis indicat qualitatem mentis.

Digni sunt morte. Re putent his tantum penis affligi: quibus delectatur: addit ultimam mortem eternam.

Qui consentiunt. Consentire est tacere cum possis arguere. Vel errorem fovere.

Propter quod inexcusa. Dic communiter de gentibus et iudeis. In deus indicabat gentilem propter priorem statum. Gentilis iudeum: uterque homo non spiritus. Si iudeus indicat gentilem de idolatria: et ipsi idolatre. Si gentilis iudeum de legis pervaricatione: et ipse pervaricator naturalis legis.

Inexcusabilis. Quia tu ipse testis es damnationis tue: dum alium iudicas: quare hoc: quod eadem agis.

Qui iudicas. In quo ostendit se esse quod non est: i. iustum.

non tantum exarserunt: sed et inuicem masculi in masculos turpitudinem opantes: et mercedem

quod oportuit erroris sui in semet ipsis recipientes. Et sicut non probauerunt deus habere in noticia

tradidit illos deus in reprobum sensum: ut faciant ea que non conveniunt: repletos omni iniquitate.

malicia: fornicatione: avaricia: nequitia: plenos invidia: hominibus: contumelia: dolo: malignitate: susurriones: detractores deo

odibiles: contumeliosos: superbos: elatos: inventores malorum: impatientibus: non obedientes: insipientes: incompósitos: sine affectu: absque sedere: sine misericordia: Qui cum iustitiam dei cognovissent: non intellexerunt: quomodo

niam qui talia agunt digni sunt morte: non solum qui faciunt ea:

quia peccato congrua fuit in natura sua vindicta res dei. i. vindicta dei sustinetes in suo spiritu

quod non tantum exarserunt: sed et inuicem masculi in masculos turpitudinem opantes: et mercedem

quod oportuit erroris sui in semet ipsis recipientes. Et sicut non probauerunt deus habere in noticia

tradidit illos deus in reprobum sensum: ut faciant ea que non conveniunt: repletos omni iniquitate.

malicia: fornicatione: avaricia: nequitia: plenos invidia: hominibus: contumelia: dolo: malignitate: susurriones: detractores deo

odibiles: contumeliosos: superbos: elatos: inventores malorum: impatientibus: non obedientes: insipientes: incompósitos: sine affectu: absque sedere: sine misericordia: Qui cum iustitiam dei cognovissent: non intellexerunt: quomodo

niam qui talia agunt digni sunt morte: non solum qui faciunt ea:

quia peccato congrua fuit in natura sua vindicta res dei. i. vindicta dei sustinetes in suo spiritu

quod non tantum exarserunt: sed et inuicem masculi in masculos turpitudinem opantes: et mercedem

quod oportuit erroris sui in semet ipsis recipientes. Et sicut non probauerunt deus habere in noticia

tradidit illos deus in reprobum sensum: ut faciant ea que non conveniunt: repletos omni iniquitate.

malicia: fornicatione: avaricia: nequitia: plenos invidia: hominibus: contumelia: dolo: malignitate: susurriones: detractores deo

Qui iudicas. Propter iudeos hoc: et si non dicit eos nominatim exprimit: quia lege gloriatur: et agit que damnant: et quia non dicit nominatim eos exprimit: ideo dicit ira in omnes animas hominis operantis malum iudei et greci. Et gloria omni operanti bonum iudeo et greco.

Eadem enim agis. Inane excusationem gentium et iudeorum sua auctoritate destruit apostolus: posset enim excusationem peccati sui dicere iudeus. Et si eadem me iudeum defendit genus et lex: me gentilem ignorantia: contra apostolus

Qui talia agunt. Daimo. Qui talia faciunt que in aliis reprehendunt. Qui in iudicio attendunt pro nas potentum divinum propter quorum.

Existimas autem. Communiter legitur hoc capitulum contra iudeos et gentiles: potest tamen et specialiter legi contra superstitiosam que libet ecclesie flatum.

Quia tu effugi. Peccas dum tibi impunitatem permittis: gratias: quod contemnis bonum dei: et ignoras te contemnere: et an hoc facis: Inrepreatio: quasi mirum.

An divitias boni. Ambro. Copiosa est bonitas que multa vel multis peccantibus multa bona ministrat: blandit ut ad penitentiam attrahat. Copiosa patientia: que tot et tanta peccantes sustinet: nec cito punit: et hoc est longanimitatis: quod non ad horam: sed longa pro multa expectas tempore.

Patentia et lo. Aug. Patientia est que per superbiam et peccati mente peccantes non statim punit. Longanimitas est qua pro infirmitate et non deliberati animi malicia peccantes diu portat expectas ad penitentiam.

Ignoras. Tres peccatorum gradus in his tribus verbis annotant: primus dum impunitatem permittis tibi. Existimas. Secundus et gravior: quia contemnis bonum dei: tibi an divitias. Tercius et gravissimus: quia ignoras te contemnere tibi Ignoras etc.

Secundum duritiam. Sunt enim quidam quibus mala que agunt displicent: et ducti penitentia cordis quatenus eis dat ex eis exire laborant: de quibus hic non loquitur.

Sunt alij quibus placet mala et de misericordia dei nimis presumptentes in eis pertinaciter perdurant in quo illius ostendunt patientiam et suam cumulant sarcinam deterius peccando. Sunt et alij quibus displicet quidem mala: sed quoniam gravia esse intelligunt putant sibi iam non posse ignosci: sicut ille qui dixit maior est iniquitas mea etc.

Illi ergo nimia spe deum non iustum autumant. Isti vero desperatione deum non bonum estimant. Ex utroque ergo periclitabuntur et sperando et desperando contrariis rebus et contrariis affectionibus laborantes peribunt.

Propter quod inexcusa. Dic communiter de gentibus et iudeis. In deus indicabat gentilem propter priorem statum. Gentilis iudeum: uterque homo non spiritus. Si iudeus indicat gentilem de idolatria: et ipsi idolatre. Si gentilis iudeum de legis pervaricatione: et ipse pervaricator naturalis legis.

Inexcusabilis. Quia tu ipse testis es damnationis tue: dum alium iudicas: quare hoc: quod eadem agis.

Qui iudicas. In quo ostendit se esse quod non est: i. iustum.

quia peccato congrua fuit in natura sua vindicta res dei. i. vindicta dei sustinetes in suo spiritu

quod non tantum exarserunt: sed et inuicem masculi in masculos turpitudinem opantes: et mercedem

quod oportuit erroris sui in semet ipsis recipientes. Et sicut non probauerunt deus habere in noticia

tradidit illos deus in reprobum sensum: ut faciant ea que non conveniunt: repletos omni iniquitate.

malicia: fornicatione: avaricia: nequitia: plenos invidia: hominibus: contumelia: dolo: malignitate: susurriones: detractores deo

odibiles: contumeliosos: superbos: elatos: inventores malorum: impatientibus: non obedientes: insipientes: incompósitos: sine affectu: absque sedere: sine misericordia: Qui cum iustitiam dei cognovissent: non intellexerunt: quomodo

niam qui talia agunt digni sunt morte: non solum qui faciunt ea:

quia peccato congrua fuit in natura sua vindicta res dei. i. vindicta dei sustinetes in suo spiritu

quod non tantum exarserunt: sed et inuicem masculi in masculos turpitudinem opantes: et mercedem

quod oportuit erroris sui in semet ipsis recipientes. Et sicut non probauerunt deus habere in noticia

tradidit illos deus in reprobum sensum: ut faciant ea que non conveniunt: repletos omni iniquitate.

malicia: fornicatione: avaricia: nequitia: plenos invidia: hominibus: contumelia: dolo: malignitate: susurriones: detractores deo

Thesaurizas. Accumulas tibi vindictam. deterius peccato. hec impunitentia e blasfemia in spiritu sanctum.

Ista duo occidunt animas despacio et puerfa spes. his duobus fit blasfemia in spiritu sancto. vñ in euagelio. Qui peccauerit vel verbu blasfemie dixerit in spiritu sanctum no remittet ei hic vel in futuro. de quo iohanes i epistola cano. Est peccatu ad morte. non p eo dico vt quis oret.

Peccatu in spiritu sanctum fit duobus modis scz p obstinatione. vel de speratione. **Obstinatio** e indurata in malicia mentis pñacia. p qua fit homo impunitentia. Et hec impunitentia e blasfemia in spiritu sanctum. **Desperatio** est qua quis penit? diffidit de dei bonitate. et vtriusq dicitur peccatu in spiritu sancto. **Ambro.** uere in spiritu sancto deliquit qui sua malicia dei bonitate excedere putat.

Primo. Non tibi videat deus sic misericors. ut n videatur iustus. nec ita iust? vt misereri no velit.

Aug. illd pctm aliq irremissibile dicit is quia taliter peccates penitere non possunt habentes corda indurata velut lapides de quo Job induratus e cor eius velut lapis. Alij dicunt irremissibile. qa taliter peccantes nunq penitet. cu tamen possunt. et ideo nunq eis remittit. unde supra **Matheum** dicit. Tanta e labe illius peccati. vt depcandi vilitate humilitate subire no possit etiã si peccatum mala cõscientia cognoscere. et enunciare cogatur. **Sup marcũ** dicit q talis peccas digne penitere n possit. Sed breuiter itelligendũ videt. No posse nisi vix et difficulter et raro. vñ **Aug.** qsi iustus i reos vindicat dñs. qui i vitã no in morte a pncipio pstituit hoies. Id e ista impunitentia vel cor ipenitens qd diu quisq in hac carne viuut non potest iudicari. de nullo eni desperandum e. qd diu patietia dei ad penitentia adducit.

Qui reddet unicuique. Qui modo illis quos liberat no reddet. cur etiam erga iniquos mo larga e bonitas. In futuro aut reddet mala. p malis quonia iustus. Bona p malis quonia bonus et iustus. Tanta mala p bonis no reddet quonia iniustus no est.

Ad iusticia pñet vt nunq supplicio careat quoz mens in hac vita nunq voluit carere peccato. et vt nullus iniquo detur terminus vltionis. qui qd diu valuit habere noluit terminũ criminis quare no obstat p temporali peccato eternaliter puniri hominẽ.

Ambro. Nullum malũ impunitũ e. hinc e q aliqui mala voluntate in rebus tantũ pnam esse volat et no culpam. qz nihil meret. Alij tamen culpa et pnam. si nihil mereat sicut bona voluntas in bonis. nec manet i punita. qz ipsa in se pena. vel hoc dicunt itelligi solu de statu pñentis vitz.

Indignatio. Re videat irasci. et n vidicare. vñ tribulatio. et agustia. **Tribulatio.** Et angustia interim in anima sola ante iudiciũ. Post iudiciũ aut ira et indignatio.

In omnes. Qd supra indefinite ibi. his aut qui hic vniuersaliter. ut **Animã.** Dicit qz de incredulo agit. aia e. p pfidia artabit spãali pna. **Iudei pri.** Ambro. Iudei semp anteponit. qz credes ppter abiaã ho

terereendam. Quando omnia apta. et quando reuelabitur qd a nobis modo nescitur

thesaurizas tibi irã. in die ire. et reuelationis iusti iudicij dei. qui reddet unicuique secundũ opera eius.

Dis quidem qui secundum bene vti patietia dei bene opantur. sunt qz fulgebunt iusti vt sol in regno pa. sui. **patientia boni operis.** gloriam. qz ad dextera dei facti. qz quã qd habebunt per manebit. qz qui hac intẽtionẽ bona opati sunt. no vt videatur vt ipocrite. et honores. et incorruptione que

rentibus vitam eternã. **Dis autem** qui ex cõentione. et qui non adquiescunt veritati. credunt autem iniquitatem irã. et indignatione. tribulatio. et angustia. in omnes animã operantis malũ. iudicij pñimũ et grẽci. Gloria aut et honore pat omni operanti bonũ. iudeo et pñimũ et grẽco. Non est enim

personarum acceptio apud deum. Quicumque enim sine lege peccauerit

nonificetio. e. diffidẽs peius tractã dus qz pmissa pñibus refutauit. **Non est enim** etc. Cogno iudẽ. et gẽtilẽ i pena et gloria qz deus iudicat no sũ psonas. sũ scdm merita. qz vtriusq scdm modũ peccati dñat.

Amb. Prerogatiũ generis n sequit vt suscipiat causa patrũ diffidẽtem. vel abiciat a se. ppter indignitatẽ parẽtũ credẽtem. sed vniquẽq p prio merito aut remunerat aut pdemnat.

Sine lege. August. Aiebat enim apostolus hic de illa lege quam dedit moyses populo israel. Ideo ergo gentiles sine lege dicit qz talẽ legẽ scriptã n accepẽrat quã se accepisse gloriabãt iudicij.

In lege. Aug. Qui nouerũt diuina mandata. auferet ab eis excusatio. quã aliq habet de ignorantia. Sed nec ipsi sine pena erunt. Et licet gram? sit peccare hominẽ scientẽ qz nescientẽ. non ideo tã ad ignoratiã tenebras fugiendum. aliud e enim nescisse. aliud scire noluisse.

Judicabuntur. Non vt quali p ignẽ salui fiant. vt quidã dicit. sed pñius peribunt. Dicit eni. chi stus. qz tolerabilis erit sodome i iudicio qz iudicis in christo n credẽtibũ. et ite qz excusatione n habebũt de peccato ifidelitatis qz venit et locutus est eis. de quo habet excusatione illi. quibus nec p se nec p suos locutus e. qui tamẽ no effugient damnatione. qz q. sũ. l. p. l. p. leuioza tamẽ passuri. qz cui plus pmititur plus ab eo erigit. qa seruus sci. yo. d. l. et n. fa. etc.

Non enim audi. Ambro. Nonne lex sola saluat. no. qz no facit iustos et hoc e. no eni. p auditu sed factores quicũqz qd quidẽ e p gratiam.

Sed factores. Id e. qz credũt in christũ. que lex pmissit. quicumqz sint qd non e nisi p gratiam.

Factores. legis iustificabunt. i. iusti deputabunt. vel iusti fiet a deo. vt sint factores. no qui ante erãt factores post iustificabunt. vt si diceretur hoies creabunt. qz ipsa creatõ e fit vt sint hoies. sic ipsi no q an erãt factores iustificabunt. qz etiã gentes. et hoc e cũ em gentes.

Lum enim ge. Lum enim dixerat gẽtilẽ dñari si male oparetur. saluari. si bene. sed cũ legem no habeat. quasi nesciat quid sit bonũ qd e malum. videret sibi neutriũ debere imputari. Contra apostolus. et si no habeat scriptam legẽ. habet naturalẽ. quia intelligit et sibi pñsciũ est quid sit bonũ. et quid sit malũ. et ideo credẽdus e bene vel male opari. et merito saluari vel dñari. bene opari dico. et saluari qd no est nisi p gratia et fidẽm. qz renouat naturalẽ imaginẽ dei in hominẽ ex vicio et vetustate sopitã. sine qua renouatione male opatur. et damnat accusante cum pñscientia. viciũ quippe cõtra naturã est qd vtriusq sanat gratia. Non eni vtriusq a deo in humana anima ymago terrenorũ affectuũ labe detrita e vt nulla i ea linea. menta remãserint. Non omnino deletũ e qd ibi p imaginẽ dei cũ crearet ipressũ e. Proinde vicio sanato p gratia. naturaliter fiũt ea q legis sũt. No qz p naturẽ nomẽ negata sit gratia. sed poti? p gratia reparata natura. qz gratia interior hominẽ renouato lex iusticie relenbit. quã deleuerat culpa.

Opus legis. Est fides quã vltro habent in cordibũ. i. intimo affectu

gentes que legẽ non habent. In naturaliter ea que legis sunt faciunt eiusmodi legẽ non habentes. ipsi sibi sunt lex. qui ostendunt opus legis scriptum in cordibus suis.

Testimonium reddente illis. Non solummodo pñscientia operũ. sed etiam cogitationũ malaz et bonarũ. vel genitũ. p ablatiũ more grecorũ.

scientia ipsorum et inter se cogitationum inuicem accusantium. aut etiam defendentium in die cum iudicabit de occultis hominũ.

Non enim audi. Ambro. Nonne lex sola saluat. no. qz no facit iustos et hoc e. no eni. p auditu sed factores quicũqz qd quidẽ e p gratiam.

Sed factores. Id e. qz credũt in christũ. que lex pmissit. quicumqz sint qd non e nisi p gratiam.

Factores. legis iustificabunt. i. iusti deputabunt. vel iusti fiet a deo. vt sint factores. no qui ante erãt factores post iustificabunt. vt si diceretur hoies creabunt. qz ipsa creatõ e fit vt sint hoies. sic ipsi no q an erãt factores iustificabunt. qz etiã gentes. et hoc e cũ em gentes.

Lum enim ge. Lum enim dixerat gẽtilẽ dñari si male oparetur. saluari. si bene. sed cũ legem no habeat. quasi nesciat quid sit bonũ qd e malum. videret sibi neutriũ debere imputari. Contra apostolus. et si no habeat scriptam legẽ. habet naturalẽ. quia intelligit et sibi pñsciũ est quid sit bonũ. et quid sit malũ. et ideo credẽdus e bene vel male opari. et merito saluari vel dñari. bene opari dico. et saluari qd no est nisi p gratia et fidẽm. qz renouat naturalẽ imaginẽ dei in hominẽ ex vicio et vetustate sopitã. sine qua renouatione male opatur. et damnat accusante cum pñscientia. viciũ quippe cõtra naturã est qd vtriusq sanat gratia. Non eni vtriusq a deo in humana anima ymago terrenorũ affectuũ labe detrita e vt nulla i ea linea. menta remãserint. Non omnino deletũ e qd ibi p imaginẽ dei cũ crearet ipressũ e. Proinde vicio sanato p gratia. naturaliter fiũt ea q legis sũt. No qz p naturẽ nomẽ negata sit gratia. sed poti? p gratia reparata natura. qz gratia interior hominẽ renouato lex iusticie relenbit. quã deleuerat culpa.

Opus legis. Est fides quã vltro habent in cordibũ. i. intimo affectu

... dicitur... non est enim... sed factores... factores... lum enim ge... opus legis...

ubi fides p dilectione operat. Si aut tu iu. hic iudeo s aggreditur grauius accensans eos de pecca...

Ducem ceco. Cecos z in tenebris existentes dicit gentiles qui z ratoe...

Nabentem formam. Ut alijs exempli scientie legis sis. z verita...

Nomen enim dei zc. Inter gentes blasphemant nomen dei p iudeos...

Circuncisio qui dem. Ostendit supra legem no innare eos. modo circuncisionem...

Prodest. Quia obediendo deo: signu facit veritatis...

Prodest. Hic dicit Et in sequentibus. Si circuncidamini christi...

Si legem custo dias. Ambro. Ut deponas omnia tur...

Nonne. Copara tione sui te damnabi lem ostendit: qui non...

Judicabit preputiu. Videtur ergo in p'senti loco dicere gentes q...

Non eni qui zc. Vn iudeo pot fieri gentilis: z gentilis iudeo n em zc...

quod totu e certu secundu euang. zc. i. i. pau li quod sez paulus annuciat...

instructus per legem. confidis te quasi no intelligenti...

eorum qui i tenebris sunt. crudi nondu puctoz iudeoz...

infantium habentem formam sci entie z veritatis in lege...

go alium doces. te ipsum non do ces: Qui predicas no furandum...

dum. mecharis. Qui abomiaris idola. sacrilegium facis...

ge gloriaris. p preuaricationem legis deum inhonoras...

eniz dei per vos blasphemant inter gentes. sicut scriptum e...

sio quide prodest si legem obser ues. Si autez preuaricator legis...

Circuncisio cordis. Dige. Est que purificat anima z victorum ma...

Cuius laus no. Ambro. Laudat deus credente non carne circunci...

Non ex hoibus. Aug. Est illa circuncisio qua illicita cupidiscentia...

Quid ergo am plius. Obicit qd videt posse obijci...

am legis custodiat: nonne prepu tium illius in circuncisioe reputa...

bitur. Et iudicabit qd ex natura e preputium legem consummas te...

qui per litteram z circuncisioez preuaricator legis es. Non eniz...

qui in manifesto iudeus e. neq que in manifesto i carne e circuci...

sio. sed qui i abscondito iudeus e z circuncisio cordis in spiritu non...

littera. cuius laus non ex homi nibus sed ex deo est.

Quid ergo am plius iudeo e. Aut que utilitas cir cuncisionis...

modum. Primum qde quia credita sunt illis eloqa dei. Quid enim si...

quidam illozu non crediderunt. Nunquid illozum incredulitas...

fidem dei euacuauit. Absit. Est aut deus verax. omnis aut ho...

mo mendax. sicut scriptum est. Omnis aut homo mendax. Hoc addit vt appareat promissio...

omnis ho. men. qui negat deu implere. pmilla. hoc maxime iudeus. que...

omnis ho. men. qui negat deu implere. pmilla. hoc maxime iudeus. que...

omnis ho. men. qui negat deu implere. pmilla. hoc maxime iudeus. que...

omnis ho. men. qui negat deu implere. pmilla. hoc maxime iudeus. que...

omnis ho. men. qui negat deu implere. pmilla. hoc maxime iudeus. que...

omnis ho. men. qui negat deu implere. pmilla. hoc maxime iudeus. que...

omnis ho. men. qui negat deu implere. pmilla. hoc maxime iudeus. que...

omnis ho. men. qui negat deu implere. pmilla. hoc maxime iudeus. que...

Omnis homo men. Etiam iudens ne dignior videat in nouo statu. **Ut iustificeris.** Quasi peccani. vt mittedo filium de stirpe mea sicut pmisisti iustus esse et ex sola iusticia promissionis complese non ex meritis meis cōproberis. et vincas implendo pmilla. cum iudicaris non debere implere ppter mea peccata. **Vel tibi tantum dico me peccasse.** vt cum ego et omnes peccamus: tu solus iustus appareas in omnibus promissis tuis et tu ptes omnes in iusticia cū alijs cōpararis. **Vel vicit homo deus quādo indicatus est.** quia ppter illam humilitatē deus dedit ei nomen quod ē sup omne nomen. **Quod nō pertinet ad superius argumentum:** sed additūz ē et abundantī.

Ut iusti et uini. Iustus iudex a peccatoribus indicatus est et in eo vicit huic ita qd nullū pctm habētī dāuid dicit tibi solipe. vt iustificens qd supas oēs iudices. qui solus iuste iudicaris

Si aut iniqui. zc. Dixit qd deus verax. et omis homo mendax. et qd idignis dat bona. in quo pmeda bilior apparet eius iusticia et gratia. vnde carnalis dicens. des uti malis quasi instrumēto ad gloriā suā. eo rē deducit. vt dicat iniquum deum qui punit peccata qd si bi profunt. **Quod remouet dicens:** nunquid iniquus est deus qui infert iram.

Nunquid ini. Deus verax et homo mendax. Si aut hoc ē: et ita iniquitas nostra iusticia dei cōmēdat. quid sequi videt. **De iniquo est deus.** nunquid iniquus deus. qd infert mala.

Si enim veri. Interiecta remotio. redit ad pbationem carnalis. qd sit iniquus si punit: quia si inde gloriofior. quid etiāz nunc non solum in futuro iudicor qd peccator. quod non sum.

Vel ad huc. i. post cōuersionem. postqz dedit dona indigno. **Ante enim ex meis nō erat gloriofior ac si diceret.** **Qd ante remissionem videri poterat post videri nō debet.** scz qd ego peccator iudicāndus sum. quia nunc certū est qd dimittēdi veritas non abnuclasset in gloriā nisi peccassem. **Subdit.** **Et nō sicut blasphemamur zc.** **Et si istud ē cur.** nō facim mala vt veniant bona. **Sicut imponit nobis hoc sentire.** qd est blasfemia. et etiāz pēdicare occasione huiusmodi verbor. vbi abū dāuit delictum supabundauit gratia. **Vel. Si enim.** Propius iungatur. quo modo indicabit si iniquus. **Quali nō recte.** qd nec modo iuste iudicaret me quasi peccatorem. qd non sum.

Quid igitur. Quia plus fecit iudeo in priore statu. et qd bona eis impleuit nō ex aliquo eoz merito ē. **Quid igitur.** pcellimus et zc.

Vel cum omnis homo sit mendax. ergo nō pcellimus gētiles in hoc statu. quibus pcellēntiores in priori statu. gente qui timet deū acceptus ē illi.

Nequaquē. Quia nō ē psonarum acceptio apud deum. **Sed in omni**

De pmisione filii vel venia ingemiscētis vt iustificeris i sermonibus tuis vt vel filium nō misisse. vel veniam nō dare. hic sensus de dāuid verbis in iuste trahēbatur et vincas cum iudicaris. **Si autem** et sanctitatē dei

tem iniquitas nostra iusticia dei cōmendat. quid dicemus. **Nunquid iniquus ē deus qui infert irā.** **Quasi hec qstio ē carnaliū.** scz qd vt sit iniquus **Secundum hominem dico.** **Abstinet hoc ē.** qd non ē iniquus: nō potest esse nisi iudex. **Si iniquus ē quasi male bonis scilicet dāns mala. et malis dāns bona**

Alioquin quomodo iudicabit deus hunc mundum. **Si enim iusticia.** hic qd supra iusticiā. p peccatum meum. **Qd supra iniquitas.** creuit **Veritas dei in meo iudicio abū dāuit in gloriā ipsius.** quid z ad

huc ego tanqz peccator iudicor. **Et non sicut blasphemamur.** et sicut **gunt nos quidaz dicere.** **facia** **mus mala vt veniat bona.** **quo** **rum damnatio iusta ē.** **Quid igitur** **precellimus eos.** **Nequaquē.**

Lausati enim sumus iudeos et grecos omnes sub peccato esse. sicut scriptum est: **quia non est iustus** **quisqz non ē intelligens.** non ē **requirens deum.** **Omnes decli**

Non est requi. Et opibus poterat q̄rere et iuenire qd christus erat deus. **Omnes decli.** Non totā penitus plebem significat. sed alteram partem plebis. **Semp enim duo populi sunt in vna plebe.** vnde hieremias. **Tunc omnes insurrexerunt in pphetam dñi volētes eum occidere.** **Et subiecit.** **Omnis autē populus nō pmisit illos.** **Omnes dicit insurrexisse.** i. malos. omne populus nō pmisisse. scz bonos.

Non ē usqz ad zc. Christus tantū facit bonum in se et in suis. **Ueloces pe.e.** De qbz dñs hierlem hierusalē que occidis pphetas. **Et item generatio mala et adultera.** **Et de quibz ysaias ve genti peccatrici semini neqz zc.**

Contritio et infelicitas. Talia faciunt. vnde pteratur in hoc seculo. p titum et respasi. erunt infelices puniti in anima et corpore.

In lege. Lex ali quando appellat generaliter vt test. vt ibi apuit dominus. **di scipulis sensum.** vt intelligeret de eo qd scripta erat in lege et pphetis. **Psalmi lex vocantur.** **Sicut dominus ait.** **In lege vna scriptum est.** **Ego dixi vniuersis filiis excelli omnes.** **Et alibi:** vt i pleatur sermo qui in lege eoz scriptus ē. qd odio habuerunt me gratis.

Ut omne os o. **Etiā iudeoz a sua gloria iactantū se p meritis suis ad fidem venisse.** vel ita obstruatur os iudeoz sicut supius gentiliū qd de bona natura se iactabant.

Quia ex o. **Si aut abstulit gloriā de circuncisione.** ita et de ceteris opibus legis vult facere. et ē nouis sentētia q̄nis iungat pcedentib. p qz e.

Ex operibus le **Opa legis dicuntur** q̄ cum lege instituta et terminata sunt vt erant ceremonialia et figuratiua q̄ nunqz valuerūt pscientiam mūdare. etiā si cū charitate et deuotione fierēt qz nō fuerunt instituta in iustificationē sed in futurorū significationē et peccati infirmitatis ostensionē. qz lex nō venit peccata tollere s̄ ostendere et punire

Non iustifica. **Sedm ceremonialia intellige nō moralia.** q̄ vtiqz iustificat et in euāgelio psumunt.

Coram illo. **Qui itima videt.** vtrū ex amore iusticie qd agat. **ultimo per legem eni.** **Hic incipit de lege vt ostēdat iusticiā nō esse ea.**

Per legē. e. c. p. **Non qd prius.** prius nescirent. s̄ qd nō ipone futura apō deū peccā. **Quedā peccata an legem cognoscebant vt cū apud pbaronē ioseph accusat de crimine adulterij missus fuit in carcerē.** **Et fratres eius dixerūt.** **Verito hec patimur qz peccauim in fratre nrm.** **Quedā autem cognita sunt p legē q̄ an ignorabāt vt p̄cipiscētia et originale pctm.** **Quedam etiā graviora p legē cognita sunt q̄ ante putabāt.**

Cognitio pec. **Si cognoscūt et nō cauēt.** p̄uaricatio ē z ita ira.

Et ipsa declinatione quia et alios declinare fecerunt.

nauerunt simul iuiles facti sūt. declinauerūt quia s̄ adeo quia s̄ quia de illis p̄pter christum. i. nec vnus quia nullus nisi christus

non est qui faciat bonū. nō est quia fetor verbor et operū eoz corrūpit alios s̄ qz hiat recipe mortuos. hoc fit vbi audēt agre vsqz ad vnum. **Sepulcrum patens ē guttur eoz.** **linguis suis** verbis bona dicētes. s̄ malū i corde cogitātes **solose agebant.** **venenum aspiduz sub labijs eoz.** **Quorum os** i. maledicis verbis vt demoniū habes et huiusmodi. i. amar. s̄ minus abundanter

maledictioe et amaritudine. **ple** **num ē veloces pedes eoz.** **ad ef** **fundendum sanguinem.** **Contri** **tio et infelicitas i vjs eoz.** **z i via**

pacis non cognouerunt. non est **timor dei ante oculos eoz.** **Sci** **mus autē quoniaz quecunqz lex** **loquit.** **his qui in lege sunt loq** **tur.** **vt omne os obstruatur.** **et** **subditus fiat omnis mundus** **deo.** **quia ex operibus legis non** **iustificabit omnis caro coram** **illo.** **Per legem enim cognitio**

maledictioe et amaritudine. **ple** **num ē veloces pedes eoz.** **ad ef** **fundendum sanguinem.** **Contri** **tio et infelicitas i vjs eoz.** **z i via**

pacis non cognouerunt. non est **timor dei ante oculos eoz.** **Sci** **mus autē quoniaz quecunqz lex** **loquit.** **his qui in lege sunt loq** **tur.** **vt omne os obstruatur.** **et** **subditus fiat omnis mundus** **deo.** **quia ex operibus legis non** **iustificabit omnis caro coram** **illo.** **Per legem enim cognitio**

maledictioe et amaritudine. **ple** **num ē veloces pedes eoz.** **ad ef** **fundendum sanguinem.** **Contri** **tio et infelicitas i vjs eoz.** **z i via**

pacis non cognouerunt. non est **timor dei ante oculos eoz.** **Sci** **mus autē quoniaz quecunqz lex** **loquit.** **his qui in lege sunt loq** **tur.** **vt omne os obstruatur.** **et** **subditus fiat omnis mundus** **deo.** **quia ex operibus legis non** **iustificabit omnis caro coram** **illo.** **Per legem enim cognitio**

maledictioe et amaritudine. **ple** **num ē veloces pedes eoz.** **ad ef** **fundendum sanguinem.** **Contri** **tio et infelicitas i vjs eoz.** **z i via**

pacis non cognouerunt. non est **timor dei ante oculos eoz.** **Sci** **mus autē quoniaz quecunqz lex** **loquit.** **his qui in lege sunt loq** **tur.** **vt omne os obstruatur.** **et** **subditus fiat omnis mundus** **deo.** **quia ex operibus legis non** **iustificabit omnis caro coram** **illo.** **Per legem enim cognitio**

maledictioe et amaritudine. **ple** **num ē veloces pedes eoz.** **ad ef** **fundendum sanguinem.** **Contri** **tio et infelicitas i vjs eoz.** **z i via**

pacis non cognouerunt. non est **timor dei ante oculos eoz.** **Sci** **mus autē quoniaz quecunqz lex** **loquit.** **his qui in lege sunt loq** **tur.** **vt omne os obstruatur.** **et** **subditus fiat omnis mundus** **deo.** **quia ex operibus legis non** **iustificabit omnis caro coram** **illo.** **Per legem enim cognitio**

maledictioe et amaritudine. **ple** **num ē veloces pedes eoz.** **ad ef** **fundendum sanguinem.** **Contri** **tio et infelicitas i vjs eoz.** **z i via**

pacis non cognouerunt. non est **timor dei ante oculos eoz.** **Sci** **mus autē quoniaz quecunqz lex** **loquit.** **his qui in lege sunt loq** **tur.** **vt omne os obstruatur.** **et** **subditus fiat omnis mundus** **deo.** **quia ex operibus legis non** **iustificabit omnis caro coram** **illo.** **Per legem enim cognitio**

maledictioe et amaritudine. **ple** **num ē veloces pedes eoz.** **ad ef** **fundendum sanguinem.** **Contri** **tio et infelicitas i vjs eoz.** **z i via**

pacis non cognouerunt. non est **timor dei ante oculos eoz.** **Sci** **mus autē quoniaz quecunqz lex** **loquit.** **his qui in lege sunt loq** **tur.** **vt omne os obstruatur.** **et** **subditus fiat omnis mundus** **deo.** **quia ex operibus legis non** **iustificabit omnis caro coram** **illo.** **Per legem enim cognitio**

maledictioe et amaritudine. **ple** **num ē veloces pedes eoz.** **ad ef** **fundendum sanguinem.** **Contri** **tio et infelicitas i vjs eoz.** **z i via**

pacis non cognouerunt. non est **timor dei ante oculos eoz.** **Sci** **mus autē quoniaz quecunqz lex** **loquit.** **his qui in lege sunt loq** **tur.** **vt omne os obstruatur.** **et** **subditus fiat omnis mundus** **deo.** **quia ex operibus legis non** **iustificabit omnis caro coram** **illo.** **Per legem enim cognitio**

maledictioe et amaritudine. **ple** **num ē veloces pedes eoz.** **ad ef** **fundendum sanguinem.** **Contri** **tio et infelicitas i vjs eoz.** **z i via**

pacis non cognouerunt. non est **timor dei ante oculos eoz.** **Sci** **mus autē quoniaz quecunqz lex** **loquit.** **his qui in lege sunt loq** **tur.** **vt omne os obstruatur.** **et** **subditus fiat omnis mundus** **deo.** **quia ex operibus legis non** **iustificabit omnis caro coram** **illo.** **Per legem enim cognitio**

maledictioe et amaritudine. **ple** **num ē veloces pedes eoz.** **ad ef** **fundendum sanguinem.** **Contri** **tio et infelicitas i vjs eoz.** **z i via**

pacis non cognouerunt. non est **timor dei ante oculos eoz.** **Sci** **mus autē quoniaz quecunqz lex** **loquit.** **his qui in lege sunt loq** **tur.** **vt omne os obstruatur.** **et** **subditus fiat omnis mundus** **deo.** **quia ex operibus legis non** **iustificabit omnis caro coram** **illo.** **Per legem enim cognitio**

maledictioe et amaritudine. **ple** **num ē veloces pedes eoz.** **ad ef** **fundendum sanguinem.** **Contri** **tio et infelicitas i vjs eoz.** **z i via**

[Marginal notes on the right edge of the page, partially cut off and difficult to read.]

opus et debito remuneratione dei deprecere cum etiam hoc ipsum quod agere aliquid possumus vel cogitare vel loqui ipsius dono et largitione faciamus?

Credenti autem in eum. Non ei. Credit enim illi qui credit vera esse que ille loquitur quod et mali faciunt. Credere illum est credere quod ille sit deus quod et diaboli faciunt. Sed credere in eum est illum credendo amare credendo diligere credendo in eum ire et eius membris incorporari.

Secundum pro. Quod sine operibus precedentibus iustificat impius et hoc secundum propositum gratie dei. secundum gratiam dei propositam omnibus credentibus vel secundum quod deo longe ante posuit.

Remissio. Remittere tegere non imputare eiusdem rationis et sensus sunt verba.

Iniquitates. Originale peccatum scilicet fomes peccati qui dicitur concupiscentia vel concupiscentia sine languore nature et alijs nominibus. Et illa ante baptismum culpa est et poena post baptismum autem poena et non culpa que punium habilez concupiscere sed non concupiscere facit. Ad ultimum vero etiam concupiscere que quidem in baptismo remittitur et transit secundum reatum sed remanet secundum actum. Originale autem dicitur quia ex viciosa origine non sine conditione trahitur quod ex viciosa lege concipiendi ex peccato primi hominis accidenti concepti sumus et carnis concupiscentia.

Tres gradus fecit. Iniquitas vel impietas cum creator non agnoscat. Peccata in operibus. Quod non imputat lenem.

In circuncisione. Id est tempore circuncisionis reputata est fides abrahe ad iusticiam.

Sed in preputio. Id est tempore preputij.

Et signum. Circuncisio exterior: dicitur signum interioris tale. Id est signum quod sit signaculum habes similitudinem signate rei ut sicut carne libidinis sic spoliaret omnibus foribus prime natiuitatis et quod nondum dixerat cuius signum subdit iusticie que est fides. Vel signaculum id est celans quoddam mysterium quod celestium inimicis id est infidelibus seruet amicus id est fidelibus ad similitudinem sigilli id est quod sicut in octavo die circuncidit homo sic in octava post finem septem dierum seculi auferetur omnis vetustas culpe et poene.

Circuncisio abrahe commendata fuit sub lege mandati existens eius obedientia probaretur. Instituta autem fuit primo propter obedientiam. Secundo in signum magne fidei abrahe. Tercio ut discerneret ille populus a ceteris nationibus. Quarto ut ostenderet castitas mentis et corporis pudicitiam seruando et propter hoc facta fuit in virili membro. Quinto quia non posset melius significari per christum tolli originale peccatum. Fiebat autem in octavo die cum lapideo cultro quia in octava gate quod erit resurgentium omnium ab ele

si non habet tempus operandi sicut abraha habuit. **E**i vero qui non operatur creditur autem in eum qui iustificat impium quid scilicet sufficit quia opera non meruerunt.

reputat fides eius ad iusticiam sic decreuit deo ut cessante lege fides iustificet secundum propositum gratie dei.

Sicut et gratia sicut dauid dicit. Sicut et dauid dicit. beatitudinem esse illius acceptabili tempore hoc est tempore christi. Sicut acceptabiliter id est gratis quasi imporetur ac credere inserit.

Thominis cui deus accepto fert remissionem peccatorum et bona opera precedentibus dicitur his verbis. **I**usticiam sine operibus. **B**eati ta deo ut non dominetur in morte corpore sine opere vel labore penitentiae per baptismum.

Quorum remissio sunt iniquitates: et tunc sunt in baptismo tecta ut videri non videantur ad penam que in actu quorum tecta sunt peccata. **B**eatus vir cui non imputauit dominus.

Circuncisione tantum manet ante etiam in preputio. **D**icimus enim quia reputata est abrahe fides ad iusticiam.

Quomodo ergo reputata est. **I**n circuncisione an in preputio? **N**on in circuncisione sed in preputio. **E**t signum accepit circuncisionis signaculum iusticie fidei que

ctis per petram christum abscedet corruptio carnis et spiritus. **D**ue igitur sunt res illius sacramenti scilicet circuncisio a peccatis in presenti. **E**t ab omni corruptione in futuro. **C**onferbat autem hoc suo tempore quod baptismus nostro. **I**tem quod apud nos aqua baptismi hoc egit apud veteres per punis sola fides per maioribus virtus sacrificij et per his qui de stirpe abrahe mysterium circuncisionis. **M**utata autem est per baptismum quia sacramentum baptismi perfectius est magis commune et magis gratie plenum remittit enim peccata auget

virtutes gratia conferens cooperandi et commune vtriusque sexui quod non circuncisio.

ipsi abrahe antequam circuncideretur hoc id est auctor fidei.

Item in preputio. **V**t sit pater omnium credentium per preputium vel ipsum credere ad remissionem peccatorum et bona opera.

Trepuratur et illis ad iusticiam. **T**antum qui sunt ex circuncisione: **T**repuratur fides ad iusticiam ut ita ample credant sicut ille.

Sed et his qui sequuntur vestigia fidei que est in preputio patris non per fidem vel eam quod per eam est promissio non per legem vel circuncisione que nondum erat.

Stri abrahe. **N**on enim per legem per ipsum vel ad opus feminis eiusdem christo hoc scilicet missio abrahe autem semini eius: ut possessor aliquo hominum de toto mundo qui cum imitatur et in christo qui ex eo natus possidet omnia.

Heres esset mundi sed per iusticiam fidei. **S**i enim qui ex lege heredes sunt: **T**erminata est fides: **A**bolita est promissio. **L**ex enim iram operatur quia sublati enim de lege data est venia et iustitiam nulla est preuaricatio.

Ubi enim non est lex: nec preuaricatio. **I**tem data est hereditas que est donum misericordie non merita operum legalium sed iusticie. **I**deo lex fidei: **V**t secundum gratiam firmam sit promissio omni semini sui id est qui de operibus legis presumunt.

Non enim qui ex lege est solum: sed ei qui sequitur fidem abrahe institutor per exemplum qui lex fidei est abrahe qui est pater

quia inde sequeretur. **S**ed fides esset frustra quia constat iustum fuisse abraham et promissio non esset impleta ut nulli sint heredes. **L**ex enim nullos facit heredes. **R**am potius iram operatur ira preuaricationem nam et ea est preuaricatio nam sine ea non est. **I**deo quia si ex lege ista sequentur tunc ex fide sunt heredes et sic est firma promissio.

Lex enim iram. **V**t reos faceret delinquentes non efficienti causa sed non adiunxerat gratia vel ut reos faceret et talibus penis iram operatur quia preuaricatione quod qualiter sit aperit dicens vbi enim.

Non est preuaricatio. **N**on autem non est iniquitas. **O**mnis enim leges preteriens iniquus sed non e contra. **Q**ui enim legem non acceperunt iniqui dicitur non ei qui ex lege. **Q**uia hic talis a gratia excidit et ideo causa fidei a lege recedendum est ut firma sit promissio. **L**ex enim sine gratia promissio non solum non auferit veritatem auget peccatum.

Per preputium. **I**d est per id quod ei datum est tempore preputij id est per fidem vel per preputium id est in preputio id est tempore preputij.

Non enim per legem promissio. **P**romissiones alie sunt facte christo que abrahe. **A**brahe enim facte sunt ita ut quod ei ita imitarentur a christo benedicerent. **C**hristo autem non sic sed ita ut non tantum esset exemplar et forma institutionis morum et operum sed benediceret benedictione eterna imitantibus eum.

Non enim per legem. **A**braham est heres mundi secundum ad propositum exemplum quod omnes filij eius per fidem. **C**hristus est dominus mundi secundum potestatem quod sit benedictio filij abrahe cui pater dedit gentes et terminos terre.

Semini eius. **I**d est credentibus omnibus qui sunt semen abrahe non carne sed imitacione. **V**t christo cui facta dicitur promissio quia in eo impleta erat.

Si enim qui ex lege. **A**braham non est heres mundi per legem quod non sunt filij eius per legem qui filij dicuntur heredes id est ipse habet possidentes. **R**am si hoc esset inuenientia inde sequeretur.

Sed fides esset frustra quia constat iustum fuisse abraham et promissio non esset impleta ut nulli sint heredes. **L**ex enim nullos facit heredes. **R**am potius iram operatur ira preuaricationem nam et ea est preuaricatio nam sine ea non est. **I**deo quia si ex lege ista sequentur tunc ex fide sunt heredes et sic est firma promissio.

Lex enim iram. **V**t reos faceret delinquentes non efficienti causa sed non adiunxerat gratia vel ut reos faceret et talibus penis iram operatur quia preuaricatione quod qualiter sit aperit dicens vbi enim.

Non est preuaricatio. **N**on autem non est iniquitas. **O**mnis enim leges preteriens iniquus sed non e contra. **Q**ui enim legem non acceperunt iniqui dicitur non ei qui ex lege. **Q**uia hic talis a gratia excidit et ideo causa fidei a lege recedendum est ut firma sit promissio. **L**ex enim sine gratia promissio non solum non auferit veritatem auget peccatum.

Semini eius. **I**d est credentibus omnibus qui sunt semen abrahe non carne sed imitacione. **V**t christo cui facta dicitur promissio quia in eo impleta erat.

Si enim qui ex lege. **A**braham non est heres mundi per legem quod non sunt filij eius per legem qui filij dicuntur heredes id est ipse habet possidentes. **R**am si hoc esset inuenientia inde sequeretur.

Sed fides esset frustra quia constat iustum fuisse abraham et promissio non esset impleta ut nulli sint heredes. **L**ex enim nullos facit heredes. **R**am potius iram operatur ira preuaricationem nam et ea est preuaricatio nam sine ea non est. **I**deo quia si ex lege ista sequentur tunc ex fide sunt heredes et sic est firma promissio.

Lex enim iram. **V**t reos faceret delinquentes non efficienti causa sed non adiunxerat gratia vel ut reos faceret et talibus penis iram operatur quia preuaricatione quod qualiter sit aperit dicens vbi enim.

Non est preuaricatio. **N**on autem non est iniquitas. **O**mnis enim leges preteriens iniquus sed non e contra. **Q**ui enim legem non acceperunt iniqui dicitur non ei qui ex lege. **Q**uia hic talis a gratia excidit et ideo causa fidei a lege recedendum est ut firma sit promissio. **L**ex enim sine gratia promissio non solum non auferit veritatem auget peccatum.

Qui uiuificat. Vel qui uocat alia littera ea que non sunt tanq̄ ea q̄ sunt p̄destinata sc̄z r̄ disposita. Sic enim apud eū iam sunt q̄ futura sūt in quo sola apparet gratia, unde alibi. Qui fecit q̄ futura sunt. Et itē qui elegit nos ante mundi cōstitutionem. Eligunt qui non sunt. nec errat qui eligit. nec uane eligit.

Eligit tamē r̄ habet electos. quos creaturus ē eligendos. quos habet apud semetipsum nō in natura sua sed i p̄sentia sua. Nō dum erat quibus pro mittebatur. sed quibus p̄missum est r̄ ipsi pro missi sunt. Et sic uocat ea q̄ non sunt tanq̄ sūt. i. his qui non sūt disponet r̄ p̄parat ab eterno gratiaz iustificationis r̄ glori ficationis apponendā in tēpore. Tanq̄ sūt. i. tanq̄ illis qui iam sūt apud deum p̄destinationem. vel uocat. i. cognoscit ea q̄ non sūt. actu tanq̄ sūt.

Qui cōtra spes. Incipit p̄mendare fidem abraę. vt imitemur eū. Per quam r̄ iusticiam r̄ talem p̄missionem accepit.

Contra spem. Priorem. dum inuenis ex inuenula secundum naturam sperauit soboles. nec tamē habuit. modo cōtrarium illi sperauit. vt uetus ex uetula r̄ sterili generaret ex dei potentia.

Sic erit semen. Sciendum quoniam abraam deum p̄ius trinum r̄ uū cognouit. r̄ p̄ hoc fidei meritum omnium peccatorum remissionē adeptus ē. Post iusticiam uero: vt multarū pater fieret gentiū a deo p̄missione accepit. de ide sca fuit sibi rursus p̄missio. q̄ ita fieret semen suum sicut stelle.

Non ē infir. In flati ratione mūdi deum neglexerunt ideo deus impossibilia fecit vt bis credentes saluarent.

In repromissione. Isaac cōtra naturam humane generatiōis p̄missus in signum fuit dei filium contra humanā rationē nasciturū ex homine filiosq̄ hominum p̄ spiritum regeneratiōis ex peccatoribz filios dei. ex mortalibz imortales generādos.

Qui traditus. Mors christi interitū ueteris uite significat: r̄ in resurrectione noua uita q̄ a iustificatione incipit r̄ in imortalitate p̄ficiē.

Mors r̄ resurrectio christi in nobis efficiendo sūt idem. quia liberauit nos a peccatis r̄ a iugo diaboli. sed significādo sūt diuersa: quia mors significat vt moriamur ueteri uite: resurrectio vt i nouitate uite ambulem? r̄ sic tandem in nonitatem imortalitatis. sicut christus iam: resurgemus

incredentium in quo cōsentit auctoritas in genēsi

omnium nostrum sicut scriptur̄ tauctorē secundū fidē non arcuiforum est. quia p̄trē multarū gentium lo abraā q̄ es splaces deo q̄ p̄ fidē places. posui te: ante deum cui credidi cui merito credendū ē quia ipse est. p̄ fidem r̄ gratiam s̄ uel uocat q̄ in peccatis iudeos sūt: qui uiuificat mortuos. r̄ uocat ea que non sunt: tanquam ea

de natura

que sunt. Qui contra spem in secure expectans iustitiam uel secundū fidē spes credidit. vt fieret pater multarum gentium: secundum q̄

in genēsi

dictum est ei. Sic erit semen tuum sicut stelle celi. r̄ tanquam arena maris. Et non est in firmatus in fide: nec considerauit corpus suum emortuū. cum iaz

fere esset centum annorū: r̄ emortuam uulnam sare. In repromissione etiam dei nō hesitauit diffidentia: sed p̄fortatus est fide dās

de cōstantia fidei multo intitu uirtutis dei gloriā deo: plenissime sciens. Thec gentes imitari debet. credēs q̄ quecū. r̄c. nō p̄dixit: quia ipse facit. si alius faceret non esset. p̄mittere sed p̄dicere

quia quecūq̄ p̄promisit deus: ut p̄mittere. i. ita leuiter q̄ p̄fortatus in fide accepit p̄missum r̄ iustus factus ē

ipotens est r̄ facere. Ideo r̄ reputatum illi ad iusticiā. Non ē autē scriptum tantū propter ipsū

quia reputatū est illi ad iusticiam sed r̄ propter nos quibz reputa-

tu instruendos ad iusticiam fides

sed r̄ propter nos quibz reputa-

tu instruendos ad iusticiam fides

sed r̄ propter nos quibz reputa-

tu instruendos ad iusticiam fides

sed r̄ propter nos quibz reputa-

tu instruendos ad iusticiam fides

sed r̄ propter nos quibz reputa-

tu instruendos ad iusticiam fides

sed r̄ propter nos quibz reputa-

tu instruendos ad iusticiam fides

sed r̄ propter nos quibz reputa-

tu instruendos ad iusticiam fides

Iustificati. Quia ex fide ē iustificatio: igit pacem cū deo habete. quia si hec dissensio ē contra deum.

Ex fide. Superius dixit iustificati gratis p̄ gratiam. ne ipsa fides supba sit. quia qd habes qd non accepisti.

in deū patrē quasi q̄ hoc fecit nobis p̄derit bitur credētibz in eum q̄ susci

tauit hiesum christum dominum

in sepulcro qui p̄prie ē locus mortuoz in deo patre iuda r̄ pilato in morte

nostrū a mortuis: qui traditus ē tollenda iure diaboli destructo in quo noua uita signatur

propter delicta nostra: r̄ resurrexit propter iustificationē nostram

ut iuste uiuam? qd aliter nō poteram?

igitur iustificati igitur ex fi

de pacem habeamus ad deum p̄ dominum nostrū hiesum christū

per quē accessum habemus p̄ fidem in gratiam istam in qua sta

mus. r̄ gloriāmur i spe glorię filii orū dei. Nō solū autē: s̄ r̄ gloriāmur in tribulationibus sciētes

q̄ tribulatio patiētiā operatur. Patientia autem p̄bationem. p̄batio autem spem. Spes autem non cōfundit: quia charitas dei

diffusa ē in cordibus nostris per spiritū sanctū qui datus ē nobis. Ut qd ei christus cū adhuc infirmus essemus secunduz tēpus. pro impijs mortuus est. Uix enim

uice eorum. Pro impijs non qui olim fuissent. r̄ nō tunc. sed cum essemus infirmi in peccatis.

Secundū tem. Id est. p̄ triduum tantum. ne desperes de eius potētia. cuius apparet in morte benignolētia. a quo tales arras accepimus q̄ donauit impijs mortē suam. qui seruat in fr̄s uitā suam. Mortuus ē pro te o homo mortalis. vt uiuas cum illo. Suscepit mortē nostrā vt donaret nobis uitā suam. accepit ex te unde moreret. p̄ te. Induit se vt pro te moreret. Induet te uita p̄benni in equalitate patris.

Uix enim. Dicit pro iusto. Forsitan. pro bono ostendit utrūq̄ difficile r̄ rarū. sed alterum difficilius r̄ rariū.

diffusa ē in cordibus nostris per spiritū sanctū qui datus ē nobis.

Ut qd ei christus cū adhuc infirmus essemus secunduz tēpus. pro impijs mortuus est.

Uix enim uice eorum. Pro impijs non qui olim fuissent. r̄ nō tunc. sed cum essemus infirmi in peccatis.

Secundū tem. Id est. p̄ triduum tantum. ne desperes de eius potētia. cuius apparet in morte benignolētia. a quo tales arras accepimus q̄ donauit impijs mortē suam. qui seruat in fr̄s uitā suam. Mortuus ē pro te o homo mortalis. vt uiuas cum illo. Suscepit mortē nostrā vt donaret nobis uitā suam. accepit ex te unde moreret. p̄ te. Induit se vt pro te moreret. Induet te uita p̄benni in equalitate patris.

Uix enim. Dicit pro iusto. Forsitan. pro bono ostendit utrūq̄ difficile r̄ rarū. sed alterum difficilius r̄ rariū.

diffusa ē in cordibus nostris per spiritū sanctū qui datus ē nobis.

Ut qd ei christus cū adhuc infirmus essemus secunduz tēpus. pro impijs mortuus est.

Uix enim uice eorum. Pro impijs non qui olim fuissent. r̄ nō tunc. sed cum essemus infirmi in peccatis.

Secundū tem. Id est. p̄ triduum tantum. ne desperes de eius potētia. cuius apparet in morte benignolētia. a quo tales arras accepimus q̄ donauit impijs mortē suam. qui seruat in fr̄s uitā suam. Mortuus ē pro te o homo mortalis. vt uiuas cum illo. Suscepit mortē nostrā vt donaret nobis uitā suam. accepit ex te unde moreret. p̄ te. Induit se vt pro te moreret. Induet te uita p̄benni in equalitate patris.

Uix enim. Dicit pro iusto. Forsitan. pro bono ostendit utrūq̄ difficile r̄ rarū. sed alterum difficilius r̄ rariū.

diffusa ē in cordibus nostris per spiritū sanctū qui datus ē nobis.

Ut qd ei christus cū adhuc infirmus essemus secunduz tēpus. pro impijs mortuus est.

Uix enim uice eorum. Pro impijs non qui olim fuissent. r̄ nō tunc. sed cum essemus infirmi in peccatis.

Secundū tem. Id est. p̄ triduum tantum. ne desperes de eius potētia. cuius apparet in morte benignolētia. a quo tales arras accepimus q̄ donauit impijs mortē suam. qui seruat in fr̄s uitā suam. Mortuus ē pro te o homo mortalis. vt uiuas cum illo. Suscepit mortē nostrā vt donaret nobis uitā suam. accepit ex te unde moreret. p̄ te. Induit se vt pro te moreret. Induet te uita p̄benni in equalitate patris.

Uix enim. Dicit pro iusto. Forsitan. pro bono ostendit utrūq̄ difficile r̄ rarū. sed alterum difficilius r̄ rariū.

diffusa ē in cordibus nostris per spiritū sanctū qui datus ē nobis.

Ut qd ei christus cū adhuc infirmus essemus secunduz tēpus. pro impijs mortuus est.

Uix enim uice eorum. Pro impijs non qui olim fuissent. r̄ nō tunc. sed cum essemus infirmi in peccatis.

Secundū tem. Id est. p̄ triduum tantum. ne desperes de eius potētia. cuius apparet in morte benignolētia. a quo tales arras accepimus q̄ donauit impijs mortē suam. qui seruat in fr̄s uitā suam. Mortuus ē pro te o homo mortalis. vt uiuas cum illo. Suscepit mortē nostrā vt donaret nobis uitā suam. accepit ex te unde moreret. p̄ te. Induit se vt pro te moreret. Induet te uita p̄benni in equalitate patris.

Uix enim. Dicit pro iusto. Forsitan. pro bono ostendit utrūq̄ difficile r̄ rarū. sed alterum difficilius r̄ rariū.

diffusa ē in cordibus nostris per spiritū sanctū qui datus ē nobis.

Ut qd ei christus cū adhuc infirmus essemus secunduz tēpus. pro impijs mortuus est.

Uix enim uice eorum. Pro impijs non qui olim fuissent. r̄ nō tunc. sed cum essemus infirmi in peccatis.

Pacem ad deum. Quia ei reconciliati p̄ ministrum gratię christum.

Per quem. Enumerat beneficia que a christo habent.

Tribulatio pa. Tribulatio non tollit patiētiā: facit charitas. q̄ est donuz spiritus.

Spem. Id ē. certitudinem glorię futurę q̄ humane rationi uana uidet. sed testimonio uirtutis firmatur patiētię sc̄z r̄ miraculorum.

Spes aut non. Quia ē in deo. q̄ nō fallit. nō in homie mendace: cuius spei pignus ē spiritus. legitur fons aq̄ uitę sit tibi p̄prie. r̄ nemo alienus cōmunicet tibi ipse est spiritus. quem nō possunt accipere mali. r̄ charitas est. quā habere r̄ malus esse nō potest aliquis. Sed nomen christi habere r̄ baptisimū r̄ corpus domini sumere. r̄ cetera sacramēta habere. r̄ mal? esse pot. Charitas ergo est p̄prium donum. spiritus r̄ singularis fons.

Charitas dei. Vel deus la tenos diligit. r̄ hoc habemus in cordibz nostris: p̄ spiritum q̄ facit nos intelligere charitatem dei erga nos.

Ut quid enim christus. Cum de? nos diligit. vel nos eum p̄ spiritum. spes i plebit. quia nisi ita sit frustra ē passus christus. Et hoc ē cur christus. p̄ impijs. i. p̄ dilectione impioz. vel p̄

ut quid enim christus. Cum de? nos diligit. vel nos eum p̄ spiritum. spes i plebit. quia nisi ita sit frustra ē passus christus. Et hoc ē cur christus. p̄ impijs. i. p̄ dilectione impioz. vel p̄

ut quid enim christus. Cum de? nos diligit. vel nos eum p̄ spiritum. spes i plebit. quia nisi ita sit frustra ē passus christus. Et hoc ē cur christus. p̄ impijs. i. p̄ dilectione impioz. vel p̄

ut quid enim christus. Cum de? nos diligit. vel nos eum p̄ spiritum. spes i plebit. quia nisi ita sit frustra ē passus christus. Et hoc ē cur christus. p̄ impijs. i. p̄ dilectione impioz. vel p̄

ut quid enim christus. Cum de? nos diligit. vel nos eum p̄ spiritum. spes i plebit. quia nisi ita sit frustra ē passus christus. Et hoc ē cur christus. p̄ impijs. i. p̄ dilectione impioz. vel p̄

Pro iusto pro bono. Iustus pro exercitio qui et bonus. Sed et...

Cum adhuc. Ecce dicitur oderat secundum peccata amabat secundum...

Multomagis. Gravius est peccato mori et peccatum tollere...

In sanguine. Quia sic supatur iusticia diabolus non potentia...

Inimici. Non quomodo peccatores reconciliati.

Reconciliati. Qui prius iuste erant sub potestate diaboli...

Propter. Dixit per christum esse iusticiam et vitam.

Per unum. Adam scilicet non vitam eam dixit apostolus.

In omnes. Quia etiam ante legem cum non ita videret...

Ad dicitur futuri forma quia tunc decrevit de mysterio...

Sed non sicut. Forma in hoc quod non emendat non peccavit...

Qui est forma. Adam est forma christi quia sicut ille est pater...

Quod est ibi. Non sicut per unum per causa christi est gratia...

Ad dicitur futuri forma quia tunc decrevit de mysterio...

Sed non sicut. Forma in hoc quod non emendat non peccavit...

Qui est forma. Adam est forma christi quia sicut ille est pater...

Quod est ibi. Non sicut per unum per causa christi est gratia...

Ad dicitur futuri forma quia tunc decrevit de mysterio...

Sed non sicut. Forma in hoc quod non emendat non peccavit...

pro iusto quis moritur. Nam per bono forsitan quis audeat mori...

Commendat autem charitates suam. Inquit idigni fuimus...

deus in nobis. In quonia nisi cum adhuc peccatores essemus...

tempus christus pro nobis mortuus est. multomagis igitur iustificati...

nunc in sanguine ipsius: salvi erimus. nunc in sanguine ipsius...

mus ab ira per ipsum. Si enim cum inimici essemus reconciliati sumus...

deo pro morte filii eius: multomagis reconciliati salvi erimus in vitam ipsius.

Non solum autem: sed etiam in deo in presentia scilicet non in nobis gloriamur in deo pro dominum nostrum iesum christum: per quem...

non sicut delictum: ita et donum.

litudine puaricationis adque. ut in similitudine puaricationis adque peccasse accipiant illos qui in illo peccaverunt...

Qui est forma. Adam est forma christi quia sicut ille est pater...

Quod est ibi. Non sicut per unum per causa christi est gratia...

Ad dicitur futuri forma quia tunc decrevit de mysterio...

Sed non sicut. Forma in hoc quod non emendat non peccavit...

Qui est forma. Adam est forma christi quia sicut ille est pater...

Quod est ibi. Non sicut per unum per causa christi est gratia...

Ad dicitur futuri forma quia tunc decrevit de mysterio...

Sed non sicut. Forma in hoc quod non emendat non peccavit...

Qui est forma. Adam est forma christi quia sicut ille est pater...

Quod est ibi. Non sicut per unum per causa christi est gratia...

Ad dicitur futuri forma quia tunc decrevit de mysterio...

Sed non sicut. Forma in hoc quod non emendat non peccavit...

In quo omnes etc. Usque ad legem enim. i. quia nec lex potuit auferre peccatum...

In quo om. Aug. Ut in materia non solum eius exemplo...

Usque ad legem vel moysen. Includit quod tunc peccatum...

Usque ad legem. Quia iam tunc datus est hominibus remedium...

Sed regnavit. Non imputabat sed effectus indicabat...

Sed regna. Scilicet plerisque codices latios sic habere...

litudine puaricationis adque. ut in similitudine puaricationis adque peccasse accipiant illos...

Qui est forma. Adam est forma christi quia sicut ille est pater...

Quod est ibi. Non sicut per unum per causa christi est gratia...

Ad dicitur futuri forma quia tunc decrevit de mysterio...

Sed non sicut. Forma in hoc quod non emendat non peccavit...

Qui est forma. Adam est forma christi quia sicut ille est pater...

Quod est ibi. Non sicut per unum per causa christi est gratia...

Ad dicitur futuri forma quia tunc decrevit de mysterio...

Sed non sicut. Forma in hoc quod non emendat non peccavit...

Qui est forma. Adam est forma christi quia sicut ille est pater...

Quod est ibi. Non sicut per unum per causa christi est gratia...

Ad dicitur futuri forma quia tunc decrevit de mysterio...

Sed non sicut. Forma in hoc quod non emendat non peccavit...

Qui est forma. Adam est forma christi quia sicut ille est pater...

Quod est ibi. Non sicut per unum per causa christi est gratia...

Ad dicitur futuri forma quia tunc decrevit de mysterio...

Sed non sicut. Forma in hoc quod non emendat non peccavit...

Qui est forma. Adam est forma christi quia sicut ille est pater...

no talis vel quis christi qz vnu e delictu ade q multi i filii puaricates mor...

Si enim unius. Ambro. Dors regnavit no regnat quia qui p le gen iudicio dei noto timore eius habuerunt sublati sunt de mortis impio...

In gratia. Grati am dicit pfectionem virtutu que in homi ne christo.

Per unu regna vit. Quia quas vi res in illo habuit in oes posterioris exer cut quoz materia su it sicut z culpa e so lius fuit q in omnes transfusa est.

Multomagis. In vita regnabunt quia eternaliter qz in eis regnavit mors qz teporaliter z cum sine

Per unius iu sticiam in omes. Non q omnes geni ti ab adam regeneret p christum sed sicut nullius carnalis gene ratio e nisi p adam sic spiritualis nullius nisi p christum. Siq essent pter adaz gene rati z liqui pter chri stum regenerati non diceret omnes z om nes. Sicut aut null homo pter illaz gene ratione sic nullus iu stus pter istam eosde post dicit multos.

Sicut eni. De terminat delictu vni z iusticia vnius vt si cut ille merito peccati pdidit ita iste merito iusticie nos liberasse videatur.

Ita et per unius hominis obe. Dominis ait non dei vel verbi fide. Re pu tes antiquos iustos i solo verbo dei i soli verbi fide sine fide in carnationis liberari.

Lex autem. Ostederat christu dimittere omnia peccata tam origina lla qz actualia hic addit qz a peccato legis liberat i puaricatione vt in dei christo magis sint obnoxij

Lex subintravit. Am. Dicit hic apostol qd puenerit data lege no quid fecerit lex data enim erat in adiutorium nature vt cunqz nature inser ta sunt iusticie sem ina vt sic exinde magis pficeret sed populus vsum se quens plus peccavit diabolo inuertete legem bona in malum contra qd deus omnia dimisit.

Lex aut subintravit. Patis in peccatis datur lex ad domanda supbia quasi no deest qui inbeat sed deest qui impleat quia in peccato natus im

hominis ade vno quide scz omnes filii sui scus puaricatione imitates i peccato res pitutu

Si eni vni delicto multi mor tui sunt multomagis gratia dei talia dona sancti spiritus i i per

z donum in gratia vnius homi nis biesu christi in plures hoies

tabundavit. Et non sicut p vnu delictu ita z donu. Nam iudiciu

ex vno in codenatione. Gratia aut ex multis delictis in iustifi catione. Si eni in vnius deli

cro mors regnavit p vnu mul tomagis abundantiam gratie et scharitatu s bone opatis sa deo non a se habentes

donationis z iusticie accipientes i vita regnabunt p vnum biesu z christum. Igitur sicut p vnius

delictu in omnes homines in co demnatione sic z per vni iusticia in omnes homines in iustifica

tionis vite. Sic eni p inobediencia vnius hominis peccatores costi tuti sut multi ita z per vnu ho

minis obedientiam iusti pstituen

omnes sui i per christum e iustificatio i post culpam vel naturale lege intravit laeter tur multi. Lex aut subintravit

vt abundaret delictu. Ubi aut abudavit delictu supabundavit

Teo tenore nequis p fuis gratie securius peccet sed iuguet gratia z p iusticia ducat ad vitam si cut iuguetur peccatu ducet in morte

z gra. Ut sic regnavit peccatus in morte ita z gratia regnet p iusticiam in vitam eternam p hie sum christum domnu nostrum.

C. VI.

Quid ergo di

cemus. Permanebi mus in peccato vt gratia abun

mus peccato: quomodo adhuc iuuenus in illo: An ignoratis fratres quia quicunqz baptizati

sumus in christo biesu in morte ipsius baptizati sumus. Confe

pulti enim sumus cu illo per ba ptissimum in mortem: vt quomodo

Quomodo adhuc zc. Cum eni hoc pstitit gratia vt moreremur pec cato qd aliud facimus si viuimus in eo nisi vt gratie sumus in grati

An ignoratis. Mortui peccato qd fit in baptismo no debem ei ite rum viuere vt iteru mori sit ei necesse qz i morte christi i in similitudine mor tis christi vt sicut semel mortuus e carne z semp viuit ita nos semel mor tui malo p baptisnu semp viuamus bono vel in morte dicit quia mors e causa huius purificationis.

Consepulti. Quidquid gestu est in cruce christi i sepultura i resurre ctione in ascensione in sedere ad dextera ita gestu e vt bis rebz mystice no tantu dicitis s etia gestis pfiguret vita christiana. Attede singula christi

plere no potest ideo natus e christus i gratia q sanaret. Ut abundaret de. Ut scz qui in sordibus erat puaricando magis sordesceret vt mediocris pedagogu haberet pfectus signu z durus senti ret flagellum. Ut abundaret de. Magnu dei consilium fuit vt p legem abundaret de lictum vt i austeritate legis suam intelligentes infirmitate infirmi ad medi cum cofugerent z au xilium gratie qrerent

Ubi aut abun. Agit hic de virtute gratie z quata efficit. Superabun. Quia z gra christi e tiam his pscit que s diabolus vincere no potuit z qa peccatu ad tempus regnavit gratia in eternum. Sicut regnavit Peccatu in mortem Non addit p vnum vel p adam quia no de illo solum agit qd ex adam traxerit ho mines sed z de eo qd sua voluntate addi derunt. Sed cu dicit Gratia regnet addit p ihesum christu zc quia p eum no tantu originalis sed z volu tariorum fit remissio peccatorum.

Permanebi mus. Hoc pernerfi accipiunt ex illo vbi abundavit d. s. a. g. hoc dicere e esse igra tos gratie.

Et qz gratia uiget vbi delictu abudavit non est pmanendum i peccato vt quidam estimat p maiori gra tia. Non enim pecca tis merito sed subueni entis auxilio supabu dauit gratia vbi abu dauit delictu. Non ergo pmanendum in peccato sed poti de bemus z possumus ef se peccato quasi mor tui z sepulti p ipsam gratia z resurgere i iusticiam z post in vita eternam.

Mortui pecca. Id e liberati a pecca to p baptisnu vt iaz no dominet in nobis p gratia. Mors enim pcto e liberari a pcto

Conse. Consequenter ad similitudine eius ducti peccatoz absolutionem ad hoc sumus com mortui z sepulti

Ad hoc sumus com mortui z sepulti

Ad hoc sumus com mortui z sepulti

Ad hoc sumus com mortui z sepulti

Ad hoc sumus com mortui z sepulti

Ad hoc sumus com mortui z sepulti

Ad hoc sumus com mortui z sepulti

Ad hoc sumus com mortui z sepulti

Ad hoc sumus com mortui z sepulti

Ad hoc sumus com mortui z sepulti

Ad hoc sumus com mortui z sepulti

Liberi zc. Libertas serui e. quando eum peccare delectat. qd est ex libe ro arbitrio liberaliter seruit: qui voluntate domini libeter facit. sic z iusti tie libere seruit. qui amat. qui letatur.

Quē ergo fructus. Hec rememoratio facit priora abhorreere z ma gis obnoxios gratie.

Erubescitis. Aug. Est enim quedā tpalis confusio. scz pturbatio a nimi respiciētis peccata sua. z respectōe bonitatis. z horrore erubescētis. et erubescēdo corrigētis

Nunc uero li berati. Aug. Libe ros dixit iusticie. non liberatos. nūc a pctō n̄ liberos. ne sibi hoc tribuāt. sed dicit. pui de liberatos. ad sentē tiam domini. Si filiꝝ vos liberauerit vere liberi eritis.

Finis illoꝝ mors quia mors est digna retributio. p peccato. sed vita eterna que ē finis iustioꝝ. sola gra tia datur. p christum qz z merita ex gratia. z reddet gratia p gra

Stipēdia. Id ē. militie diabolice dbi tū. qd reddidit donat

Stipēdium. A stipe. pendēda. i. sub stantia ponderanda. antiq̄ritus enim poti us pōderabatur pecu nia q̄ numerabatur. q̄ p patria militantibus et publico erario da batur. Et dicit Sti pen. pec. mors vt mor tem peccato nō imeri to illatā. sed debitam demonstraret. possit etiā dici. Stipēdiū vitę vita eterna. Sz maluit dicere gratia dei vita eterna. vt in telligeremus deū ad eternam vitā pro sua miseratione nos pdu cere non meritis. vn de vita eterna q̄ in fi ne a deo meritis p̄ce dentibz reddidit. q̄ non a nobis sunt sed i no bis facta sunt p grati am recte z ipsa gratia nūcupatur. quia gra tis datur. Nec ideo gratis. quia nō meri tis datur. sed quia da ta sunt z ipsa merita q̄bus dat.

Confitendū est ergo i deo gratiā vitā eter naz vocari. qz bis meritis reddidit. que gratia ptulit homini. Accipimus er go gratiā p gratia. s. gratiā glorificationis. p gratia iustificationis.

An ignoratis. Hactenus de vi gratie. Nunc qz lex vltra non ē tenē da. Et agit de fine legis. z priori eius inutilitate. ne ergo mirent romani. quia apostolus dicit nō estis sub lege. sed sub gratia. supra dicebat non iustificare. hic debere cessare. qz data vsqz ad christum. Dico. An ignora tis hoc. s. quia lex in homīe dominat. quāto tēpore viuūt. qd non debetis ignorare. quia lege z scitis. z ergo loquor scientibus legē. in qua quod dico manifestat si spiritaliter intelligat.

Uel lex. Moyfi. dominatur in homine. vt ei obediatur. quia z vos scitis legem moyfi. Sciētibus enim zc. Et sic dupliciter potest legi lit tera vel de lege naturali. vel de lege mosaica.

que vestri iuris operado inducenti ad cō sumationem boni

vestra seruire iusticie i sanctifi cationē. Cum ei serui essetis pec cati: liberi fuistis iusticie. Quem

ergo fructū habuistis tunc in il lis: in quibus nunc erubescitis

Nam finis illorum mors est. Nunc vero liberati a peccato. serui autē facti deo. i habetis fru ctū vestrum in sanctificationē: finem vero vitam eternam. Sti pendia enim peccati mors. Gra tia autē dei vita eterna. in chri

sto hiesu domino nostro.

que vestri iuris operado inducenti ad cō sumationem boni

vestra seruire iusticie i sanctifi cationē. Cum ei serui essetis pec cati: liberi fuistis iusticie. Quem

ergo fructū habuistis tunc in il lis: in quibus nunc erubescitis

Nam finis illorum mors est. Nunc vero liberati a peccato. serui autē facti deo. i habetis fru ctū vestrum in sanctificationē: finem vero vitam eternam. Sti pendia enim peccati mors. Gra tia autē dei vita eterna. in chri

sto hiesu domino nostro.

que vestri iuris operado inducenti ad cō sumationem boni

vestra seruire iusticie i sanctifi cationē. Cum ei serui essetis pec cati: liberi fuistis iusticie. Quem

ergo fructū habuistis tunc in il lis: in quibus nunc erubescitis

Nam finis illorum mors est. Nunc vero liberati a peccato. serui autē facti deo. i habetis fru ctū vestrum in sanctificationē: finem vero vitam eternam. Sti pendia enim peccati mors. Gra tia autē dei vita eterna. in chri

sto hiesu domino nostro.

que vestri iuris operado inducenti ad cō sumationem boni

vestra seruire iusticie i sanctifi cationē. Cum ei serui essetis pec cati: liberi fuistis iusticie. Quem

ergo fructū habuistis tunc in il lis: in quibus nunc erubescitis

Nam finis illorum mors est. Nunc vero liberati a peccato. serui autē facti deo. i habetis fru ctū vestrum in sanctificationē: finem vero vitam eternam. Sti pendia enim peccati mors. Gra tia autē dei vita eterna. in chri

sto hiesu domino nostro.

que vestri iuris operado inducenti ad cō sumationem boni

vestra seruire iusticie i sanctifi cationē. Cum ei serui essetis pec cati: liberi fuistis iusticie. Quem

ergo fructū habuistis tunc in il lis: in quibus nunc erubescitis

Nam finis illorum mors est. Nunc vero liberati a peccato. serui autē facti deo. i habetis fru ctū vestrum in sanctificationē: finem vero vitam eternam. Sti pendia enim peccati mors. Gra tia autē dei vita eterna. in chri

sto hiesu domino nostro.

Uit. Mortua enim dicit lex cū cessat eius autoritas. Nam que sub uiro. Ut firmet animos eoz exemplo humane legis vtitur. Sciunt legē romani. quia nō sunt barbari. sed naturalē iusticiam pprehenderunt. partim ex grecis. sicut greci ex hebreis.

Nam que sub uiro. Hoc exemplo docet christianum a lege factoz etu tum. nō ab omni lege vt mulier a lege viri. nō a lege nature. nec vltra chri stianus debet esse sub lege. si enim lex ei viuūt. adulter ē nec prodest ei chri stianum dici.

Igitur uiuē. m. uo. adul. Si seruās legem mortuā vult esse fidei. adulter est in vtroqz. nec prodest ei christus.

Si autē m. f. u. zc. Sic finita lege nō pgnatur. qui ad christuz transit dimis sis figuris. Augusti. Mortua enim lege n̄ sunt adulteri qui in christo sunt.

Der corpus christi. Quia chri stus fuit impletio et veritas. legalia vero figura z umbra chri sti fuerunt. z eoz que in christo ipecta sunt

Cum enim esse mus. Sic quattu or actus hominis po nit ante legem. sub le ge. sub gratia. deinde in alia vita vbi nullū bellum.

A lege mortis. Aucta est enim concu piscētia cū lex probi beret vbi n̄ erat fides z ad cumulum pctōꝝ p̄uaricationis crimen adiectuz est. quia vbi non est lex nec p̄gua ricatio.

Nunc autem soluti sumus. Au gustinus in p̄ceden ti similitudine tria sūt vir. mulier. z lex. Et rursus in hac re pro pter quā similitudo i ducta similt sunt tria anima peccatū z lex. Sed in illa vir mori tur. vt soluta quia sit mulier ipsa nubat. hic autem non peccatum sed ipsa anima morit

peccato q̄ seruit mente legi dei. quāuis ipse passiones nondū mortue sint. q̄diu carne seruit legi peccati. Restat ergo ei adhuc aliquid q̄ enim non vincant.

In nouitate. Operibus noni hominis. que non nostris viribus vel lege attingimus. sed gratia. s. spiritus. in quibus sic est imorandū. vt nihil addatur de legis operibus q̄ vetusta sunt.

Quid ergo dicemus. Quandoquidem lex mortis est. z auxit vires peccati. detinens a bona opatione. videtur ergo lex peccatū. i. docens pec care. vel talis pro qua donata peccauit auctor eius. quasi male rei. Non sed potius bonū ē. quia peccatū fecit agnoscere. qz prius nesciebant q̄dam vel esse peccata. vel adeo esse graua. vel esse puniēda.

Absit. Sed pec. zc. Ostendit legē nō esse peccatū sed indicē peccati vt sic anīa reatus sollicitudine ad p̄cipiendā gratiā p̄uertetur.

peccato q̄ seruit mente legi dei. quāuis ipse passiones nondū mortue sint. q̄diu carne seruit legi peccati. Restat ergo ei adhuc aliquid q̄ enim non vincant.

In nouitate. Operibus noni hominis. que non nostris viribus vel lege attingimus. sed gratia. s. spiritus. in quibus sic est imorandū. vt nihil addatur de legis operibus q̄ vetusta sunt.

Quid ergo dicemus. Quandoquidem lex mortis est. z auxit vires peccati. detinens a bona opatione. videtur ergo lex peccatū. i. docens pec care. vel talis pro qua donata peccauit auctor eius. quasi male rei. Non sed potius bonū ē. quia peccatū fecit agnoscere. qz prius nesciebant q̄dam vel esse peccata. vel adeo esse graua. vel esse puniēda.

Absit. Sed pec. zc. Ostendit legē nō esse peccatū sed indicē peccati vt sic anīa reatus sollicitudine ad p̄cipiendā gratiā p̄uertetur.

peccato q̄ seruit mente legi dei. quāuis ipse passiones nondū mortue sint. q̄diu carne seruit legi peccati. Restat ergo ei adhuc aliquid q̄ enim non vincant.

In nouitate. Operibus noni hominis. que non nostris viribus vel lege attingimus. sed gratia. s. spiritus. in quibus sic est imorandū. vt nihil addatur de legis operibus q̄ vetusta sunt.

Quid ergo dicemus. Quandoquidem lex mortis est. z auxit vires peccati. detinens a bona opatione. videtur ergo lex peccatū. i. docens pec care. vel talis pro qua donata peccauit auctor eius. quasi male rei. Non sed potius bonū ē. quia peccatū fecit agnoscere. qz prius nesciebant q̄dam vel esse peccata. vel adeo esse graua. vel esse puniēda.

Absit. Sed pec. zc. Ostendit legē nō esse peccatū sed indicē peccati vt sic anīa reatus sollicitudine ad p̄cipiendā gratiā p̄uertetur.

Nam concupis. Hoc elegit apostolus generale. unde omnia. Bona lex q̄ dum hoc prohibet. omnia p̄hibet.

Concupiscētia. Aliqui generalē intelligūt. alij illam de qua in deca logo. Non concupiscēs rē primi tui vel uxōrē. Generalē q̄ ex ea omne malū

Nesciebam. In sua p̄sona generalē agit causam.

Occasione ac. p. m. Quia talis ē nostrā carnalitas. vt ardentē de sideret. p̄hibita. quibus nō memoratis. iaceret quasi sopita. ⁊ diabolus vi dens legem in auxiliū

hominibus datā: ma gis exarsit. ⁊ magis i stitit vt eam verteret

illis in p̄niciem. cū pri us quasi secure possi dens minus tētare.

Vel occasione acce pta in ipsis rebus vt vīla muliere. ul' auro.

Omne concu. Ambro. Dicens cun cta p̄tā signat. Erat enim ante peccatū. s̄z non omne. quādo cri men p̄uaricationis adhuc deerat. Sed omne peccatū modo accessit. quia etiā p̄uaricatio.

Aug. Aucta ē enim concupiscētia ex probi bitione legis. quādo adhuc deerat gratia liberantis.

Ego autē uiue. Datet quia n̄ ex sua sed ex p̄sona hominū generaliter loquit.

Ego autē n. Nota duos homines in eo dem interiorē ⁊ exteri orem. i. rationem ⁊ fo mitam qui ē in carne. Interiorē dicit cōsen tire legi. ⁊ et testimo nio bonaz esse legem approbat. Exteriorēz vero cōtra interiorēz ⁊ contra legem repu gnare ⁊ captiuare: et p̄ legem maiorē pote statē peccādi habere.

Uidebam. Non terrebar morte ex peccato. quia nō apparebat. q. d. nesciebam esse peccatū. ⁊ ideo secure uiuebam.

Sed cum ue. hic secundus actus sub lege. i. b loquit apostolus in statu hominis positi sub lege. Q. sine lege. uiuebā. Sed cum zc.

Reuixit. Cepit apparere ⁊ rebellare.

Reuixit. Aut nō vixit. vixerat enī aliquādo in paradiso. quādo cōtra p̄ceptum datū satis apparebat admissum. Sed cū homines nati peccatores sine mādato vixerent tanq̄ mortuum latebat sine cognitione. quia sine cōhibitione. Sed data lege in noticia hominis reuixit. qd̄ in noticia primi hominis aliquādo vixerat.

Inuentum. Ante erat sibi ignorat? peccator. sed modo factus ē ma nifestus sibi p̄uaricator.

Nam. Q. quomō mibi datū est ad mortē? quia p̄ illud seductus falsa dulcedine.

Occasione ac. p. zc. Qd̄ concupiscit. fit dulcius dum vetat. ⁊ sic fallit peccatū p̄ mādatum. Ex p̄hibitione nanq̄z vbi charitas deficit. desiderū mali crescit. quo aucto dulcius fit qd̄ p̄hibetur ⁊ ita fallit falsa dulcedine. Fallax ē dulcedo ē quā plures atq̄ maiores penaꝝ amaritudines sequūt.

Seduxit. A bono ad malū traxit. ⁊ p̄ hoc ad eternā dānatōz p̄duxit.

Occidit. Aug. Gladio tuo quē portabas. inimicū occidit. armis tuis te iterem. Mandato enī tanq̄ gladio armat? eras vt inimicū occideres qd̄ non vales si de te p̄sumis. Esto ergo humilis ⁊ poteris vincere.

Itaq̄ lex. Ipsa ē sancta. sane docēs. et mandatū. Id ē. id qd̄ p̄ eā

In parte
per legem. Nam concupiscētia

rel peccatū esse. vel tam graue. Ifacius ē doct? sed peius ē vicius dum sine gratia

nesciebam. nisi lex diceret: non tece lex bona. tamē ex ea malū. qz peccatū. i. fo mes peccati. vel diabolus

concupiscēs. Occasione autē acce siones initiū. i. concupiscētie. vel diabolus auctor peccati

pta: peccatum p̄ mandatūz opera

tum est in me omnem concupiscen

tiam. Sine lege enim peccatūz

in mortuum erat. Ego autē uiue

bam sine lege aliquādo. Sed cūz

uixit. Ego autē mortuus sum:

⁊ inuentum ē mibi mandatū

quod erat ad vitam. hoc esse ad

mortem. Nam peccatū occasi

one accepta per mandatū sedu

cipitur. est sanctū. in se. et iustū. i. iustificans peccatorē. et bonū. i. vtile acquirēs vitā. Et cū constet mibi qz lex bona: ⁊ tamē ex ea mibi mors vt supradictū ē: ergo qd̄ bonūz ē factū est mors. i. datur mibi a deo. ita vt sit efficiens causa mortis. non. sed fomes est efficiens. qui bonam rem ver tit in malum.

Ut appareat. Non dico vt sit. quia etiā erat: quādo nō apparebat. vt supra concupiscētia nesciebam nō dixit. non habebā. Supra modū. q̄a etiā p̄uaricatio. Vel peccatū diabolus qui p̄ bonum incensus est ⁊ p̄traria suasis. in q̄ apparet inimicus.

Per bonū. Le gem. Non utiq̄z effici entem peccatum. sed poti? demonstrantes ⁊ p̄hibentē illud.

Vel supra mo. Quia p̄ legē non de fecit. sed magis solitū cupiditatibz creuit.

Quia lex spiri. Malis quos punit. lex iusta ē. Bonū spi ritualis ē. quia pecca tum. p̄hibet. ⁊ visibi lia coli. lex ergo moy si spiritualis ē. quia i ea sunt que dei sunt ⁊ qz spiritualiter ē intel ligenda. Lex autem spiritus dicit lex enā gelij. vbi de? ipse est

Ego autē carna lis. Hucusq̄z legē ex cusauit. qz non debet refundi in eam culpa hic dicit qz nec in p̄ci palem naturāz. i. ra tionē secundūz id qd̄ a deo habet: ⁊ ita nō in creatorē. sed in ho mīes qui ex se viciati sunt. vt prauis moti bus resistere nequeāt

Carnalis. Non indecenter hoc. ⁊ de se ipso apostolus se

cundum carnē quādiu hic vixit propter carnis motus. Et hoc bene dicit omnis sanctus.

Uenundatus. Et hoc ex culpa primi hominis qui p̄ delectatione ci bi vetin se ⁊ oēs alios vendidit. Vt sub peccato. i. serui peccati sint. Vel vnusquisq̄z vendidit se p̄suetudine p̄prie volūtatis.

Quod enī ope. Probat qz seruus ē peccati quia qd̄ opero: secundū exteriorēz dimittendo bona vel faciēdo mala: intelligo secundū interiorē non esse opandum. Vere opero: qd̄ non intelligo: quia ⁊ dimitto bonum qd̄ volo. ⁊ facio malum quod nolo. dimitto. ⁊ facio. sunt partes. opoz. vo lo ⁊ nolo effect? itelligo. Et ē probatio a p̄tibz ⁊ ab effectu. Et hoc ē. nō enim qd̄ volo ego interior: naturaliter quidē ratio vult bonū. sed volūtas hec semp caret effectu. nisi gratia dei velle suum ad amandū bonum addi derit. qd̄ ad effectum potest p̄duci. Est enim velle nature. velle gratie. vel le vicij. velle nature p̄ se impotens ē. nec palmā meref. sed vincit ⁊ trahit a velle vicij. nisi velle gratie subueniat. qd̄ velle vicij fugat. ⁊ velle natu re liberat.

Non intelligo. Quia aliud videt: se p̄ legē scire. ⁊ aliud agere.

Non enim zc. Subiectus peccato. facit qd̄ nō vult.

Facio. Concupisco. nō qz post concupiscētia aplius eat. ⁊ enī ad mala trahat. luctabat nō subiugabat. de se hoc tibi p̄ponit. ne de h̄ desp̄ es i te

Si autē illud quod nolo. Ostendit carnalē semū esse peccati. ex quo ē malum. hic alterū ostendit. i. bonā naturā a deo creatā. q̄ p̄sentit legi ⁊ malum nō facit. Quasi nō ago qd̄ volo. ⁊ ago qd̄ nolo. Si autē hoc ē

quādo nō apparebat. vt supra concupiscētia nesciebam nō dixit. non habebā. Supra modū. q̄a etiā p̄uaricatio. Vel peccatū diabolus qui p̄ bonum incensus est ⁊ p̄traria suasis. in q̄ apparet inimicus.

Per bonū. Le gem. Non utiq̄z effici entem peccatum. sed poti? demonstrantes ⁊ p̄hibentē illud.

Vel supra mo. Quia p̄ legē non de fecit. sed magis solitū cupiditatibz creuit.

Quia lex spiri. Malis quos punit. lex iusta ē. Bonū spi ritualis ē. quia pecca tum. p̄hibet. ⁊ visibi lia coli. lex ergo moy si spiritualis ē. quia i ea sunt que dei sunt ⁊ qz spiritualiter ē intel ligenda. Lex autem spiritus dicit lex enā gelij. vbi de? ipse est

Ego autē carna lis. Hucusq̄z legē ex cusauit. qz non debet refundi in eam culpa hic dicit qz nec in p̄ci palem naturāz. i. ra tionē secundūz id qd̄ a deo habet: ⁊ ita nō in creatorē. sed in ho mīes qui ex se viciati sunt. vt prauis moti bus resistere nequeāt

Carnalis. Non indecenter hoc. ⁊ de se ipso apostolus se

cundum carnē quādiu hic vixit propter carnis motus. Et hoc bene dicit omnis sanctus.

Uenundatus. Et hoc ex culpa primi hominis qui p̄ delectatione ci bi vetin se ⁊ oēs alios vendidit. Vt sub peccato. i. serui peccati sint. Vel vnusquisq̄z vendidit se p̄suetudine p̄prie volūtatis.

Quod enī ope. Probat qz seruus ē peccati quia qd̄ opero: secundū exteriorēz dimittendo bona vel faciēdo mala: intelligo secundū interiorē non esse opandum. Vere opero: qd̄ non intelligo: quia ⁊ dimitto bonum qd̄ volo. ⁊ facio malum quod nolo. dimitto. ⁊ facio. sunt partes. opoz. vo lo ⁊ nolo effect? itelligo. Et ē probatio a p̄tibz ⁊ ab effectu. Et hoc ē. nō enim qd̄ volo ego interior: naturaliter quidē ratio vult bonū. sed volūtas hec semp caret effectu. nisi gratia dei velle suum ad amandū bonum addi derit. qd̄ ad effectum potest p̄duci. Est enim velle nature. velle gratie. vel le vicij. velle nature p̄ se impotens ē. nec palmā meref. sed vincit ⁊ trahit a velle vicij. nisi velle gratie subueniat. qd̄ velle vicij fugat. ⁊ velle natu re liberat.

Non intelligo. Quia aliud videt: se p̄ legē scire. ⁊ aliud agere.

Non enim zc. Subiectus peccato. facit qd̄ nō vult.

Facio. Concupisco. nō qz post concupiscētia aplius eat. ⁊ enī ad mala trahat. luctabat nō subiugabat. de se hoc tibi p̄ponit. ne de h̄ desp̄ es i te

Si autē illud quod nolo. Ostendit carnalē semū esse peccati. ex quo ē malum. hic alterū ostendit. i. bonā naturā a deo creatā. q̄ p̄sentit legi ⁊ malum nō facit. Quasi nō ago qd̄ volo. ⁊ ago qd̄ nolo. Si autē hoc ē

Ad Roma. C VII. Nam concupis. Hoc elegit apostolus generale. unde omnia. Bona lex q̄ dum hoc prohibet. omnia p̄hibet. Concupiscētia. Aliqui generalē intelligūt. alij illam de qua in deca logo. Non concupiscēs rē primi tui vel uxōrē. Generalē q̄ ex ea omne malū Nesciebam. In sua p̄sona generalē agit causam. Occasione ac. p. m. Quia talis ē nostrā carnalitas. vt ardentē de sideret. p̄hibita. quibus nō memoratis. iaceret quasi sopita. ⁊ diabolus vi dens legem in auxiliū hominibus datā: ma gis exarsit. ⁊ magis i stitit vt eam verteret illis in p̄niciem. cū pri us quasi secure possi dens minus tētare. Vel occasione acce pta in ipsis rebus vt vīla muliere. ul' auro. Omne concu. Ambro. Dicens cun cta p̄tā signat. Erat enim ante peccatū. s̄z non omne. quādo cri men p̄uaricationis adhuc deerat. Sed omne peccatū modo accessit. quia etiā p̄uaricatio. Aug. Aucta ē enim concupiscētia ex probi bitione legis. quādo adhuc deerat gratia liberantis. Ego autē uiue. Datet quia n̄ ex sua sed ex p̄sona hominū generaliter loquit. Ego autē n. Nota duos homines in eo dem interiorē ⁊ exteri orem. i. rationem ⁊ fo mitam qui ē in carne. Interiorē dicit cōsen tire legi. ⁊ et testimo nio bonaz esse legem approbat. Exteriorēz vero cōtra interiorēz ⁊ contra legem repu gnare ⁊ captiuare: et p̄ legem maiorē pote statē peccādi habere. Uidebam. Non terrebar morte ex peccato. quia nō apparebat. q. d. nesciebam esse peccatū. ⁊ ideo secure uiuebam. Sed cum ue. hic secundus actus sub lege. i. b loquit apostolus in statu hominis positi sub lege. Q. sine lege. uiuebā. Sed cum zc. Reuixit. Cepit apparere ⁊ rebellare. Reuixit. Aut nō vixit. vixerat enī aliquādo in paradiso. quādo cōtra p̄ceptum datū satis apparebat admissum. Sed cū homines nati peccatores sine mādato vixerent tanq̄ mortuum latebat sine cognitione. quia sine cōhibitione. Sed data lege in noticia hominis reuixit. qd̄ in noticia primi hominis aliquādo vixerat. Inuentum. Ante erat sibi ignorat? peccator. sed modo factus ē ma nifestus sibi p̄uaricator. Nam. Q. quomō mibi datū est ad mortē? quia p̄ illud seductus falsa dulcedine. Occasione ac. p. zc. Qd̄ concupiscit. fit dulcius dum vetat. ⁊ sic fallit peccatū p̄ mādatum. Ex p̄hibitione nanq̄z vbi charitas deficit. desiderū mali crescit. quo aucto dulcius fit qd̄ p̄hibetur ⁊ ita fallit falsa dulcedine. Fallax ē dulcedo ē quā plures atq̄ maiores penaꝝ amaritudines sequūt. Seduxit. A bono ad malū traxit. ⁊ p̄ hoc ad eternā dānatōz p̄duxit. Occidit. Aug. Gladio tuo quē portabas. inimicū occidit. armis tuis te iterem. Mandato enī tanq̄ gladio armat? eras vt inimicū occideres qd̄ non vales si de te p̄sumis. Esto ergo humilis ⁊ poteris vincere. Itaq̄ lex. Ipsa ē sancta. sane docēs. et mandatū. Id ē. id qd̄ p̄ eā

id est. si qd nolo dimittere. tamē dimitto. lege illud idē p̄cipiēte. ⁊ qd nolo facere. tamē facio. lege idē phibente. tunc p̄sentio legi. q̄ qd nolo probibet. ⁊ qd volo p̄cipit. p̄sentio legi. ⁊ testis sum q̄ ē bona

Nunc autem iam nō zc. Jam redemptus. iam accepta gratia c̄bri sti qui sui ante sub peccato venundatus. Non ego. Libera ē mens. caro captiva. Habitat. ⁊ si nō p̄sentiendo ei vivit ex fide. Sunt desideria. sed si nō regnant. ipse nō facit. faceret autē. si p̄sentiret.

Quod habitat in me pec.

Quo modo habitat cū nō sit substantia s̄z p̄vina. tio boni. Ecce p̄vini hominis corpus corruptū est p̄ peccatum. Ipsaq̄ corruptio p̄ condicionez offensionis manet i corpe. robur tenēs diuine sententię datę in adam cuius cōsortio anima maculat peccato.

Peccatus. Lex carnis. ad quā diabolus vt ad suam legez accedat cooperat.

Nam uelle. Velle nō. q̄a velle bonuz adiacet mihi q̄a iuxta carnez iacet ⁊ q̄scit i potēs surgere ad bonum opandū. Iuxta q̄a naturale ē quodā modo bonū velle per rationē. sed tale ē hoc velle qd̄ semp vi carnis supatur. velle autem dei carne supat.

Velle. Bona sūt q̄ iubet lex. adeo vt naturaliter amet. ⁊ facere velit. s̄z deest virtus pficiēdi.

Velle. Aug. Semp bonus vult penitens nō p̄cipiscere. sed nū q̄ hoc perficit in hac vita.

Perficere. Non ait facere. sed pficere. quia non nihil facit. agit bonum. q̄ p̄cipiscētię non consentit. sed nō pficit vt omni no nō p̄cipiscat. sic ⁊ hostis agit malū dum mouet desiderū. sed nō pficit quia nō p̄trahit ad malum.

Non eni quod uolo zc. Bonū pficere non inuenio. q̄ nec bonum illud qd̄ volo. a parte a qua minus videt ostendit. sed ecōtrario maluz quia etiā illud qd̄ nolo zc. Velle non inuenio bonum. quia non ē ibi. multi enim stulti nō inueniūt bonum in aliqua re qd̄ tamē est ibi

Si autē quod nolo. Concludit supiorē sententiā. ergo ego nō operor. illud sc̄z malū. et quo prior q̄stio concludit. sc̄z q̄ p̄sentit legi dei.

Sed quod ha. Pressus peccato eius voluntate facit. qd̄ tamē ē vicio hominis. hoc dicit. vt notet de quātis deus hominē eruit.

Inuenio igitur. Dixerat legē bonam. naturā bonam q̄ idē vult. ⁊ ei consentit. hic adiungit bonā legem bonę nature adiutricē. ⁊ tamē exteri or. homo cōiuncta illa duo vincit. vt homo p̄ neutriū posse euadere vidēs obnoxius sit gratię.

Volēti. Tantū. quia pficere non possum quia malū rationi p̄p̄ ē. insidiāns i carne ē quasi ad ianuas anis. ⁊ aliud cogit facere q̄ vult hō ⁊ lex.

Secundū inte. Ambro. Quia caro ex adam traducit. peccatū in se habet. si anima traduceret. ⁊ ipsa haberet. quia anima ad q̄ peccauit. si uero anima peccatū in se haberet. homo nō se cognosceret.

Video autē al. le. Aug. Ad corpus mortis p̄tinet. vt lex membrorum

idē facio. sed nō ego iteror. facio. qd̄ nunc patet. q̄z nolo ⁊ consentio legi. i sub lege ante tempus gratię.

quonia bona est. Nunc autē iāz interior

ego non operor illud. sed quod temp est. i in carne mea. vel cōtra salutē meam. i lex carnis. i peccatū habitat. quia bonum nō inhabitat.

habitat in me peccatū. Scio enim quia non habitat i me. hoc i in sensuali hominē. i vere nō habitat in me bonū quia nec bonū velle nec pficere

est i carne mea bonum. Nā vel

le adiacet mihi. pficere autē bonū sp̄ritus q̄z ex deo tantū s̄ nō cupit

non inuenio. Non enim qd̄ volo

bonum hoc facio. sed qd̄ nolo ma s̄ sc̄z dimittere bonū ⁊ facere malū

lum hoc ago. Si autem qd̄ nolo i non mēte cōsentio. sed carne p̄cipisco

illud facio. iam non ego operor ffomes peccati. s̄ vel peccatū carnalis p̄cipiscētia vnde oriuntur omnia peccata.

illud. sed quod habitat in me pec i quia ego nō operor malū immo nolo. i esse bonum. i. volem. ⁊ adiutricē rationi dū docet quid bonum vel malū sit. i. ex eo. p̄bo bonū. quia volo facere qd̄ ipsa iubet.

catum. Inuenio igitur legem i vo

lenti mihi facere bonum. quonia i rationi interiori hominē. i p̄p̄ est. i lex est bonum rationi. s̄ volens qd̄ ipsa ⁊ gaudēs iuuari ab ea.

mihi malum adiacet. Condele

cto enim legi dei secundū interio i cōdelectat legi. sed i partem restat infirmitas. rem hominem. i video autē iāz

rem hominem. i video autē iāz i hominē qui regnat. i vt in oculo ad p̄cipiscētię dū. ⁊ in manu ad opandū

legem in membris meis. repu

repugnet legi mētis dum caro aduersus sp̄ritū p̄cipiscat. Sed lex peccati non regnat. cū non obedit desiderijs eius.

Legē in men. Recte fomes peccati lex dicit. quia legitime factū est. vt qui nō obedit suo supiori. ei non seruiat suū inferius. i. caro.

Capit. Ex carne. ex parte. quia mens repugnat ⁊ condelectat legi dei. sic de ipso apostolo legit. mens nō consentit peccato. mors cōtendit. mens nō consentit. Est in me qd̄dam mortū. qd̄dam viuū. quid inde sperandū

Inflex nō in mente. sed i carne. q̄z me zc. liberabit cum mortale hoc in duet in mortalitatem. vbi nulla cōcupiscētia p̄mane bit. modo interim qd̄

Ego ipse m. i. l. dei non cōsentendo carne. l. p̄. p̄cipiscendo.

Vel de corpore i d. e. congregatione ingruentium maloz vel peccatoz.

Igitur ego ipse zc. Dicit tertiū actus in lege sp̄ritus.

Igitur ego ipse. Sed quia dixit gratia se esse liberatū. ne quis torpeat secur. quasi peccatum nō vitra nocet. at. determinat quomō sit liberatio. si in gratia māserit. Alioquin p̄ctū itez occupabit.

Ego ipse. Ego in carne. ego in mente nō duo. s̄z vnus ex vitro q̄z mente nō cōsentio carne p̄cipisco.

Ab hoc loco. Dicitur enim q̄ lex sp̄ritualis ad finem vsq̄ huius capituli. vtruz et p̄p̄ia. an ex vniuersalis hominis p̄sona hęc melius accipiant. non omio p̄cipiscētiē.

Dicit Aug. Aliquē sibi visum fuisse in B apostoli sermone de scribi hominē sub lege. Sed vt ait non ē nisi homo gratię. qui condelectat legi dei ⁊

consentit ⁊ qui nō operat malum nec vult. ⁊ qui ignorat. i. nō approbat. ⁊ cui nihil damnationis nunc ē sicut in sequenti ostendit. ⁊ tamē adhuc esse carnalem se dicit.

C. VIII. Nihil ergo. Aug. Sicut bona quedā malis non proficiunt. sic quędam macule si sunt leues sine quibus humana vita non ducit nihil impediunt ad coronam.

Nihil nunc. Et si ante. nō nunc cū in christo.

Nihil dānationis. Quia per gratiā baptismatis ⁊ lauacrū regenerationis solutus ē ⁊ ipse reatus cū quo eras natus ⁊ qd̄qd̄ an̄ p̄missi.

Lex enim spiritus. Dicit ostēdit per qd̄ gratia liberet p̄ sp̄ritū sanctū Lex sp̄ritus. Est sp̄ritus sanctus qui docet quid sit agendū. ⁊ quid non qui ē dator vite. ⁊ hoc p̄ christū q̄ dat sp̄ritū. ⁊ quomō in christo exponit.

Vel lex spiritus. Lex fidei que dicit sp̄ritus. q̄z deus cuius fides ē sp̄ritus ē. Vel lex fidei per quā viuificamur. quā sp̄ritus ponit in corde. Vel lex sp̄ritus vite. q̄z peccare nō vult ⁊ a morte reuocat. ⁊ quia sp̄ritus. i. mēte credit. ⁊ sp̄ritus ē qd̄ credit. ⁊ sp̄ritus ē cuius fides est.

Lex enim spiritus. Lex moysi. lex sp̄ritus. i. sp̄ritualis. q̄z phibet peccare. sed non vite. q̄z non viuificauit remissis peccatis.

Distinctio ista satis ē necessaria. lex inquit sp̄ritus vite. Ecce vna lex. A lege peccati ⁊ mortis. Ecce altera lex. Et sequitur qd̄ impossibile erat legi.

Lex enim spiritus. Lex moysi. lex sp̄ritus. i. sp̄ritualis. q̄z phibet peccare. sed non vite. q̄z non viuificauit remissis peccatis.

Distinctio ista satis ē necessaria. lex inquit sp̄ritus vite. Ecce vna lex. A lege peccati ⁊ mortis. Ecce altera lex. Et sequitur qd̄ impossibile erat legi.

Lex enim spiritus. Lex moysi. lex sp̄ritus. i. sp̄ritualis. q̄z phibet peccare. sed non vite. q̄z non viuificauit remissis peccatis.

Distinctio ista satis ē necessaria. lex inquit sp̄ritus vite. Ecce vna lex. A lege peccati ⁊ mortis. Ecce altera lex. Et sequitur qd̄ impossibile erat legi.

Lex enim spiritus. Lex moysi. lex sp̄ritus. i. sp̄ritualis. q̄z phibet peccare. sed non vite. q̄z non viuificauit remissis peccatis.

Distinctio ista satis ē necessaria. lex inquit sp̄ritus vite. Ecce vna lex. A lege peccati ⁊ mortis. Ecce altera lex. Et sequitur qd̄ impossibile erat legi.

Lex enim spiritus. Lex moysi. lex sp̄ritus. i. sp̄ritualis. q̄z phibet peccare. sed non vite. q̄z non viuificauit remissis peccatis.

Distinctio ista satis ē necessaria. lex inquit sp̄ritus vite. Ecce vna lex. A lege peccati ⁊ mortis. Ecce altera lex. Et sequitur qd̄ impossibile erat legi.

Lex enim spiritus. Lex moysi. lex sp̄ritus. i. sp̄ritualis. q̄z phibet peccare. sed non vite. q̄z non viuificauit remissis peccatis.

Distinctio ista satis ē necessaria. lex inquit sp̄ritus vite. Ecce vna lex. A lege peccati ⁊ mortis. Ecce altera lex. Et sequitur qd̄ impossibile erat legi.

Lex enim spiritus. Lex moysi. lex sp̄ritus. i. sp̄ritualis. q̄z phibet peccare. sed non vite. q̄z non viuificauit remissis peccatis.

Distinctio ista satis ē necessaria. lex inquit sp̄ritus vite. Ecce vna lex. A lege peccati ⁊ mortis. Ecce altera lex. Et sequitur qd̄ impossibile erat legi.

Lex enim spiritus. Lex moysi. lex sp̄ritus. i. sp̄ritualis. q̄z phibet peccare. sed non vite. q̄z non viuificauit remissis peccatis.

Distinctio ista satis ē necessaria. lex inquit sp̄ritus vite. Ecce vna lex. A lege peccati ⁊ mortis. Ecce altera lex. Et sequitur qd̄ impossibile erat legi.

Lex enim spiritus. Lex moysi. lex sp̄ritus. i. sp̄ritualis. q̄z phibet peccare. sed non vite. q̄z non viuificauit remissis peccatis.

Distinctio ista satis ē necessaria. lex inquit sp̄ritus vite. Ecce vna lex. A lege peccati ⁊ mortis. Ecce altera lex. Et sequitur qd̄ impossibile erat legi.

Lex enim spiritus. Lex moysi. lex sp̄ritus. i. sp̄ritualis. q̄z phibet peccare. sed non vite. q̄z non viuificauit remissis peccatis.

Distinctio ista satis ē necessaria. lex inquit sp̄ritus vite. Ecce vna lex. A lege peccati ⁊ mortis. Ecce altera lex. Et sequitur qd̄ impossibile erat legi.

Lex enim spiritus. Lex moysi. lex sp̄ritus. i. sp̄ritualis. q̄z phibet peccare. sed non vite. q̄z non viuificauit remissis peccatis.

Distinctio ista satis ē necessaria. lex inquit sp̄ritus vite. Ecce vna lex. A lege peccati ⁊ mortis. Ecce altera lex. Et sequitur qd̄ impossibile erat legi.

Lex enim spiritus. Lex moysi. lex sp̄ritus. i. sp̄ritualis. q̄z phibet peccare. sed non vite. q̄z non viuificauit remissis peccatis.

Distinctio ista satis ē necessaria. lex inquit sp̄ritus vite. Ecce vna lex. A lege peccati ⁊ mortis. Ecce altera lex. Et sequitur qd̄ impossibile erat legi.

Lex enim spiritus. Lex moysi. lex sp̄ritus. i. sp̄ritualis. q̄z phibet peccare. sed non vite. q̄z non viuificauit remissis peccatis.

Distinctio ista satis ē necessaria. lex inquit sp̄ritus vite. Ecce vna lex. A lege peccati ⁊ mortis. Ecce altera lex. Et sequitur qd̄ impossibile erat legi.

Ecce tertia lex. Hec est lex per moysen data in monte syna. Dux ergo leges hic bonae sunt. scilicet lex fidei quae peccatum tollit. et lex moysi quae peccatum ostendit et prohibet. Lex vero peccati mala. quae reos facit.

Lex quae ponit spiritus. liberat a lege carnis. quod non potuit facere tertia lex moysi. Lex carnis non est dei sed peccati et mortis. hec reos facit. Lex moysi sancta et dei est quae ostendit malum sed non tollit. Lex spiritus quae est lex fidei et gratiae. malum tollit.

Nam quod impossibile. Quo modo in christo facta sit liberatio ostendit.

Per carnem.

Per carnalitatem quae rebellabat. et audita lege amplius est incitata. sic infirmata est lex litterae per carnem. et ideo erat ei impossibile liberare a lege peccati et mortis.

Mittens filium.

Aug. Non ubi non erat. qui ubique est. venit in virginem. qui ante in virgine erat. quam creavit. quam elegit creavit. at tulit virginitatem. non abstulit virginitatem veniens in utero virginis. fuit enim ibi per unionem naturae. qualiter ante non erat. Ita et in mundo erat et in mundum venisse dicitur. quia visibilis mundo apparuit.

In similitudinem peccati.

Non in carnem peccatrice. Quia non est mater peccatrice. sed gratia concepit. Non peccatrix ergo fuit. quia nec in libidinis concupiscentia concepta. nec peccati causam in se habuit. nec in ea peccavit. In pena ergo similis nostrae. non in qualitate peccati.

Damnauit peccatum.

id est destruxit diabolum. de. i. peccato. quod fecit in carne christi. Vel peccatum id est. fomitem. procedente de peccato ad damnauit. id est debilitauit.

Ut iustificatio.

Ita damnabat peccatum. ut iusticia quae lex moysi promittit consummaretur.

Qui enim secundum carnem. Ambulans secundum carnem non est iustus. quia nec qui est secundum eam. Cur non? Quia sapit quae carnis sunt quod repugnat iusticiae.

Nam prudens. Qui haec quae carnis sunt sapit. non est iustus. nam prudentia carnis mors est.

Sapientia c. i. Hec enumerando deterret a carnis obedientia.

Inimica. Dum uil putat deum posse propter quod in naturis reu videt.

Si tamen. Ambiguit. quod non dum sunt peccata fidei. sed spes est proficiendi.

Spiritus dei. Spiritus christi quia idem est.

quia sanauit peccatum damnare peccatum mortis. Nam quod impossibile erat

naturali s. vel scripte in qua re scilicet in iustificatione impleta. s. lex per carnales obseruatas non poterat iustificare. s. per fouit peccati per carnalitate que

legi. in quo infirmabat per carnalitate. s. substantialem. s. per hominem cognoscibile faciens nem: deus filium suum mittens in

in carne peccatrice. sed ei simile per passibile tate s. mortalitate

similitudinem carnis peccati: et

in peccato damnauit peccatum

in carne: ut iustificatio legis im

pleretur in nobis: qui non secun

dum carnem ambulamus. sed se

cundum spiritum. Qui enim secun

dum carnis sunt: quae carnis sunt

sunt secundum spiritum est iustus. quia et qui est

secundum carnem. s. ratione s. consensu

sapiunt. Qui vero secundum spiri

tum: quae sunt spiritus sentiunt.

secundum studiosius implet quae carnis sunt. vel natura

ras rerum sequitur appetendo bona temporalia fugiendo

malum. Nam prudentia carnis mors est

secundum studiosius agit spiritualia in futuro. s. carnis

prudentia autem spiritus vita et

inmensa hic. s. i. vita cum pace que erit in futuro

inmensa est prudentia carnis que adeo carnalibus in

tenet. par. Quonia sapientia carnis ini

que sibi non constituit finem. bonis institutioni

bus non obedit. Legi enim dei non est

natura post virtutem non potest. quod pellit medicus.

subiecta esse. quid per singula immoior

subiecta: Nec enim potest. Qui

autem in carne sunt. deo placere non

possunt. Vos autem in carne non

estis. sed in spiritu: si tamen spi

Corpus quidem. Vel nomine corporis hominem totum significat sicut ezechiel e conuerso nomine anime. cum inquit anima quae peccauerit. Et est. Si spiritus christi in vobis est. licet corpus mortuum. i. homo mortuus fuerit propter peccata. i. in peccatis. Spiritus tamen. i. anima quae fuerat impia uiuit. quia deo qui est vita iungitur. Et hoc propter iustificationem. i. peccato remissionem que est ex spiritu sancto.

Mortuum. Aut non mortale. Ante peccatum enim corpus aiale. i. mortale fuit sed potes mori. s. quod non necesse erat mori. modo mortuum propter peccatum. i. quod necesse est mori.

Vel propter p. vitandum referatur hec infirmitas. ut ex de peccare magis timeat.

Quod si spi. e. Aug. Attende quod spiritus sanctus et spiritus patris dicitur est hic: ubi legitur. Si autem spiritus est? qui suscitauit christum. Et spiritus filij: ubi legitur. Qui autem spiritus christi non habet. quia spiritus sanctus de utroque procedit. Sed processionem eius sicut et generationem filij quae enarrabit.

Uiuificabit et mor. Aug. Ecce quod tuus actus. In prima actione ante legem nulla pugna est cum uoluntatibus seculi. In secunda sub lege pugnamus sed uicimur. In tertia pugnamus et uicimur. In quarta non est pugna sed pax eterna. quae subditur nobis nostrum inferius. quod ideo non subdebat. quod nos superiore nobis deum deserueramus.

Mortalia. Aug. Non mortua. quod in resurrectione cum mortale hoc inducet immortalitate. non solum necessitas moriendi quam modo habet. propter peccatum. sed nec mortalitatem remanebit. quam habuit corpus animae ante peccatum.

Propter inha. Euidentiissime apparet non tantum spiritus sed etiam corporis morte propter peccatum homi

ne meruisse per spiritum sanctum utrumque liberatus a christo.

Si autem spi. Vel spiritu nostro quod tamen non est. nisi agente spiritu sancto. Aguntur. Plus est agere. quasi uix aliquid agentem. quasi regem quasi iam aliquid agerem. qui ideo regitur ut recte agat. Sed agunt. non quod nihil per se sed quod uix ut aliquid agat impetu gratiae impellunt.

Non enim accepistis. Filij esse debetis non serui. quod non accepistis spiritum seruitutis. qui inuitos timore perne seruire faciat. sed etc.

Spiritu ser. spiritum adop. Idem est spiritus. sed propter diuersa opera dissimiliter appellat. spiritus ire egyptijs. quibus aqua spiritu diuisa nocuit filijs israel. non ire quibus profuit spiritus timoris his qui per legem

uit ihesum a mortuis. habitat in vobis quod suscitauit ihesum christum. Tunc dicitur est. faciet immortalia et impassibilia. non aut mortua. s. que modo sunt. Ita mortuis: uiuificabit. et mortua uestra dignitate. non per uestra meritis. sed talia corpora uestra propter inhabitantem spiritum eius in uobis. Tunc hec bona ex spiritu. ex carne non nisi mortis. ex debito seruire et obedire debem. spiritus enim. Ergo fratres debitorum sumus. sed rationi. secundum carnis uoluptates. et si necessaria ei debemus ministrare non carni. ut secundum carnem uiuamus. Si enim secundum carnem uixeritis: moriemini. Si autem spiritu facta carnis mortificaueritis: uiuetis. Quicumque enim spiritu dei aguntur. hi sunt filij dei. Non enim accepistis spiritum seruitutis iterum in timore: sed accepistis spiritum adoptionis filiorum.

quia uicia ex sensibus nascuntur quae carni deputantur.

quia uicia ex sensibus nascuntur quae carni deputantur.

quia uicia ex sensibus nascuntur quae carni deputantur.

quia uicia ex sensibus nascuntur quae carni deputantur.

quia uicia ex sensibus nascuntur quae carni deputantur.

quia uicia ex sensibus nascuntur quae carni deputantur.

quia uicia ex sensibus nascuntur quae carni deputantur.

quia uicia ex sensibus nascuntur quae carni deputantur.

quia uicia ex sensibus nascuntur quae carni deputantur.

quia uicia ex sensibus nascuntur quae carni deputantur.

quia uicia ex sensibus nascuntur quae carni deputantur.

quia uicia ex sensibus nascuntur quae carni deputantur.

de peccatis et sua infirmitate puniti gratia spiritus non intelligebant Spiritus libertatis istis quibus sua gratia regeneratio in vitam eternam et fides que per dilectionem operatur imputata est. Unus ergo spiritus qui duos timores facit. Qui et duo genera servorum facit. Est enim servus qui et filius qui timet dominum et honorat patrem. unde malachias. Si dominus sum ubi est timor meus. Si pater ubi est amor meus. Et est servus qui timet penam. sed non diligit iustitiam. Sciendum etiam propter naturalem timorem qui omnibus inest quattuor esse timores. scilicet mundanum qui malus nec est a deo. Et servilis qui bonus est et a deo. sed non sufficiens. Initialis qui bonus est et sufficiens. Et castus qui bonus est et perfectus. de quo hic ipse enim generat nos filios dei.

In quo clama-
do iterum ex dono
 spiritus. quia nos facit clamare.

Abba. Hebraice
 pater latine.

Abba pater. In sacramento ecclesie. in passione dixit christus abba pater. quia ipsa est de vtroque populo. cui operans in se ostendit filios suos martires scilicet non debere desperare. si qua tunc passio nis ex humana fragilitate tristitia irrepit.

Quod sumus f.
 d. hoc recognoscere facit spiritus sanctus. dum in ecclesia sit remissio peccatorum. quia et si tota trinitas faciat ad spiritum sanctum tamen intelligitur pertinere. quia primus est patri et filio amborumque unio. per quam fit societas et unitas. qua efficiuntur unum corpus unicus filius dei.

Unitas enim nos conpaginat quam facit charitas que non est nisi a spiritum sancto. hoc dicuntur ut amemus unitatem et timeamus separationem.

Heredes. Et si non decedat deus quod dicitur humanis legibus. Vel decedat ut non videatur speculum in enig. sicut nunc. sed facie ad faciem. Potest etiam dici quod christus caput nostrum ad passionem decedens nobis reliquit pacis ecclesiasticę possessionem. sicut ipse ait. pacem meam do vobis p. m. r. v. Christus etiam est hereditas suorum et ipsi hereditas eius. unde dabo tibi gentes etc. Et item dominus per hereditatis mee etc.

Si tamen corpora. Mortificare facta carnis. unde vita erit. nemo potest sine molestia. cui necessaria est patientia.

Expectatio creature. Creatura sunt boni qui in creatione dei manent vel quia sunt causa omnium. Corruptio est vanitas cui subiecta est creatura. omnia enim que nascuntur infirma et corruptibilia et per hoc vana. quia statim sum tunc non possunt.

Creatura. dicitur quidquid modo in nobis dolet dum carnem mortificamus per ieiunium et aduersa. et expectat modo quod erit in futuro scilicet reuelata. si. d. Itaque non nature alterius. sed alterius qualitatis diversitate a creatura si. dicitur suens ait. Creatura expectat reuelata. si. d.

Ipse quod liberi de vtroque populo in inter se nec igrati de iusticia iudei clamant gentiles

dei in quo clamamus abba pater.

si vere filii. hoc recognoscere facit spiritus sanctus spiritum nostrum quod.

ter. Ipse enim spiritus testimonium reddit spiritui nostro: quod sumus filii dei.

si eiusdem glorie participes

Si autem filii et heredes. heredes que

ter. quod eius fruamur beatitudine in quo et unde si miles est erim? in quo et cum quo

dem dei: et coheredes autem christi

in quo merito sumus heredes. ad eius similitudinem si respicit quod supra. si facta carnis mortificatio. ecce iterum bona spiritus sancti. hac intentione

si tamen participamus. in vultu conglorificemur.

si scio si patientiam est gloria habenda. si dicitur esse nobiscum ageretur

Existimo enim quod non

simul similes in memetance

sint condigne passionibus huius temporis

hoc facit spiritus quod merita non possunt. sperare dicitur. si si occulta que oculus non vidit. n. a. aud. etc.

poris ad futuram gloriam que re-

tomnibus bonis et malis. non quidem esse in malis sed tantum in bonis si bonis. reuelabitur et vere quod probat ab autoritate expectatum. expectas creatura uelabitur in nobis. Nam expectatio creature reuelationem filiorum

assidue in actu expectandi est geminatio assiduitatem notat quia nondum apparet quod erit. vel futura est necesse est ut expectet. quia vana subiecta est et potest quod non amat vana que sunt omnia mundana. unde vanitas vana et o. v. i. i. boni homo

dei expectat. Vanitati enim creatura

in amans ista caduca. tam patenter ferens scies deum subiectum se ad preservationem humilitatis

tura subiecta est non volens. sed per

sed non sine solatio spei habet. quod liberabitur et ipsa ut caput christus

pter eum qui subiecit eam in spe: quia

ta cura querendi victum et alia quibus servit nostre mortalitati

et ipsa creatura liberabitur a seruitute corruptionis in libertatem

Non volens. Sponte peccavit. sed non sponte fert penam. quod subicitur fallacie. sed propter infirmitatem et clementiam eius que et peccatum punit et sanare intendit

Quia et ipsa creatura. Modo creatura tantum. cum nondum filio forma perfecta. et ipsa liberabitur ut nos qui iam filii sumus. et si non apparemus.

Quia et ipsa. Per hoc quod non ait simpliciter ipsa. sed et ipsa facit intelligi quod nec de ipsis desperandum est. qui nondum crediderunt. quod et ipsi credituri sunt et liberabunt. qui nondum vocantur filii dei. sed tantum creatura modo dicuntur. cum nondum gratiam ad optionis receperunt.

Homo enim signaculo

imaginis amissio remanet. nunc creatura.

Liberabitur.

Reuelabit. Expectat reuelata. Subiecit liberabitur. Hoc omnia per spiritum.

Omnis creatura.

Homo. Omnis est vel corporalis que per loca tenditur. vel animalis que vivificat corporalem. vel spiritualis que regit animal. hoc est omnis in homine. quia intelligit spiritum ut angeli. sentit animam. corpe est localis.

Sed non tota in eo est:

quod sunt propter eum et angelum et alia. Simile dicitur. omnis homo videt solem. sed non totus. quod oculus tantum.

Omnis creatura. inge-

rac. Hac universali locutione colligitur singulari omnium generum. sed genera omnium singulorum.

Omnis creatura. In-

gemiscit et par. Aug. Quidam dicunt quod et summi angeli doleant antequam liberentur penitus. Sed et si nos adiuuatur sine dolore hoc faciunt. de quibus est et ne fas dicere quod subiecit vanitati. et a corruptio ne liberandi. sed omnis in homine dolet. et omnis in homine liberatur et si non in omnibus hominibus.

Omnia crea. Amb.

Omnia elementa cum labore sua explet officia quod est nostri causa. unde de quiescent nobis assidue

et p desiderio patrie celestis.

Ingemiscit. Saper in hoc noua est. quod notatur per inchoatum verbum

Parturit. Aug. Parturire dolere est.

Atque adhuc. Quia et si aliqui in sinu abrahe tam omnis adhuc in his qui nondum sunt liberati.

Non solum. Id est non solum in homine corpus et anima et spiritus doleat ex difficultatibus corporis sed et nos in nobis propter corpus. Adoptio. ut etiam corpus beneficium adoptionis accipiat. ut et omni parte filii dei sint.

Primitias spiritus. Id est quorum iam spiritus quasi in sacrificium oblatus sunt deo et domino charitatis igne succensum.

Spe enim. Ideo dicitur ut maius meritum spei videatur. et id deat saluare.

Spiritus adiuvatur infirmitate. Quia ingemiscimus et petimus liberari. sed ne vel ante tempus vel premature petamus spiritus adiuvatur. Oratio impetrat donum dei et euidenter. sed et orare est ex gratia.

Spiritus postulat pro nobis gemi-

ptis. et ideo diligenter nos paremus.

Ingemiscit. Saper in hoc noua est. quod notatur per inchoatum verbum

Parturit. Aug. Parturire dolere est.

Atque adhuc. Quia et si aliqui in sinu abrahe tam omnis adhuc in his qui nondum sunt liberati.

Non solum. Id est non solum in homine corpus et anima et spiritus doleat ex difficultatibus corporis sed et nos in nobis propter corpus. Adoptio. ut etiam corpus beneficium adoptionis accipiat. ut et omni parte filii dei sint.

Primitias spiritus. Id est quorum iam spiritus quasi in sacrificium oblatus sunt deo et domino charitatis igne succensum.

Spe enim. Ideo dicitur ut maius meritum spei videatur. et id deat saluare.

Spiritus adiuvatur infirmitate. Quia ingemiscimus et petimus liberari. sed ne vel ante tempus vel premature petamus spiritus adiuvatur. Oratio impetrat donum dei et euidenter. sed et orare est ex gratia.

Spiritus postulat pro nobis gemi-

nobis hec mala Respondet. Vtqz ista mala sunt nobis sicut scriptum est. Quia ppter te mor. zc. ppter te causam notat sine qua corona martiri non redditur. Martire enim no facit pena sed causa. quia ipse p nobis passus e vt nos ppter ipsum patiamur. Sed in his omnibz zc.

Neqz angeli neqz prin. neqz uir. Hi ordines accipiunt de malis angelis z de bonis si fieri possent.

Neqz alti. neqz profun. Ambro. Id est. nec prospera vel aduersa.

unde Salomon. Diuitias z paupertates. ne. d. mibi. ne repletus mendax fiam. vel pauper rapiam. z puiorem nomē dei. Multi peccant altitudine. multi necessitate. contra hoc preponitur achaz in Isaia qui nolebat peere signum neqz in alto. neqz i pfundo. Remedium de christo. q neqz elatus potestate qua equalis patri. nec turbat deiectione mortis. q est signum in alto z in pfundo. ne ille vel regia potestate extolle retur. vel erumna turbaretur. sicut tunc erat p bello asirionum.

C. IX.

Veritate dico. Dodo nihil potest se parare. sed olim sui se paratus unde modo doleo. z sic mala iam i bonum puertuntur.

C. IX.

Veritate dico. Am bro. Quia contra iudeos loqui visus est. affectum suu circa eos ostendit. qd iurando firmat. Dolet genus suum beneficio christi priuari. Optabam aut non opto. quia scit se talem no posse a christo separari. tamen affectum circa illos ostendit. de quibus multa preconiā enumerat. vt omnibus p eis dolorē incutiat. qui tanto peiores sunt gentilibus. qz p rogatiuam patriū z pmissionis perdidērunt. propensius enim malum est dignitatem pdidisse qz non habuisse. Sed hoc est iquit qd deus dixit futurū vt non filij carnis sint semen abraę. sed qui fidem habent. p quā natus e isaac. isaac i tipo christi. Jacob z esau duoz populoz. Job fuit ex filijs esau. quintus ab abraam. hoc e nepos esau.

Pro fratribus. Vel p his retrahēdis qui modo sunt fratres in fide qui sunt z cognati mei: z ita graui peccabā.

Non aut qz exci. zc. Consolatur dolorem suum apostolus. hos olim deus saluandos non decreuit. prescius non psonarum acceptor. Nullum enim damnat anteqz peccet. nullū coronat anteqz vincat. sed pscientia diuinitū habet. qlis vniuersisqz futura sit volūtas. ex qua dānet vel coronet.

Sque no. p sunt nisi occisum. vt oues occisionis. Sed i tribulationibus z tormētis positi supiores efficiunt. ino ppter nos his omnibus superamus. i pro cuius beneficiū supat predicta. Supamus dico pter eum qui dilexit nos. Tertio pmissione eius dicitis. Non te deserā neqz de relinquā. Tquā minantur sum enim. quia neqz mors. neqz vita. neqz angeli. neqz principat. Tmaior q miracula facit pntia bona vel mala neqz virtutes. neqz instantia. ne bona vel mala. Tviolencia alicuius. humane potestatis vel eleuatio sathane qz fusa. neqz fortitudo. neqz alii Tspicacia alicuius. T vel si diabolus monitret iter num. vel minee precipitū. T vel noua. vt equus bipes si fiat. vt fecit iannes z mambres tudo. neqz profundus. neqz creatura aliqua poterit nos separare a Tqua cū diligimus. T qz oibus melior deus. T no bis. T deus charitate suā in christo nobis ostēdit que p nobis tradidit. T no a nobis Tcharitate dei. que est in christo

C. IX.

Veritatez dico

in christo hiesu. no mentior. testimonium perhibente mibi

conscientia mea in spiritu sancto: fundata s z spiritus est testis s de hoc qz i tu por mentis quoniam tristitia e mibi magna. Tno horat. T copunctiois. T i specieten. T i merito doleo

z cotinuo. T dolor. T cordi meo. T Dp tabam eni ego ipse anathema esse

ip iudeis qui fratres in lege. quoz legē volebā de fendere. T a christo errantibus a christo pro fratribus meis qui

z ideo amplius inuadi. T de tribu beniamin sunt cognati mei secundū carnez

veri scdm bonos. vel genere. T ad quos pnter. qui sunt israhelites. T quoz adoptio est filiorum. T z gloria. z testamen

tu. T et legislatio z obsequium. T z

Quia dolebat de iudeis consolatur se inueniens. scriptum non omnes esse saluandos. sed tantum similes isaac. In his ostendit qz sola gratia dei faciet filios dei.

Non autem excidit verbum dei. Dixit qz promissio eterne hereditatis facta e iudeis. sed quia ipsi ex magna pte non crediderūt. videbat verbū dei non esse impletū. Ad qd respondet. si in quibusdam non est impletum. in alijs tamen scilicet in gentibus credentibus impletū est. qui modo veri sunt filij abraę.

Non autem excidit. Quasi zsi ita labora. ni. z si non omnes credunt. non tamen excidit verbus dei. vel no dico qz exciderit. Verbum dei excidere est pmissa non implere.

In isaac. Id est. i christo vocate gratia pgregantur.

In isaac. Promissio ne pfigurati sunt. ni qui se ipsos iustos. sed quos deus facit. hi sūt filij libere que sursum e que est mater nostra filij carnis sūt terrene hierusalem. que seruit cum filijs suis. Sicut isaac no meruit. vt natus sciturus promitteretur sic z isti sed sola gratia promissa e eis data filioz adoptio.

Non solum aut illa Sara habuit. p missionem. sed z rebecca habuit promissionē habens scilicet duos filios ex vno concubitu isaac patris nostri. Ex uno concubitu dicit ne videantur merita parentum differentia in generatis. sed patris. id est. institutoris nostri. quem imitemur si volumus esse filij dei.

Promissio facta sarę ostendit. qz propter genus nullus saluat. Ista rebecca. qz propter nullum meritum suum vel parentū aliquis eligitur. sed sola gratia.

Cū enim. Rebecca habuit promissionē hanc. maior serui et minori. i. esau persequendo pficiet iacob

Non ex operibus. Futuris que bona vel mala non erāt futura nisi apposita gratia vel subtracta.

Maior seruet minori. Hoc ad litteram. quia idumei qui de esau qui z edom dicit. subditi fuerūt filijs israhel. sed magis i hac pphetia intenditur qz populus iudeoz maior. i. in cultu vniuers dei prior. minor. i. posteriori christiano esset seruiturus.

Jacob dicit. zc. In iacob nihil inuenit amandū nisi misericordie suę donum. In esau nihil odit. nisi originale peccatū. sed quomodo hoc recte euz nihil egissent. quia res est stupenda. sibi obijcit. Quid ergo dicemus. Ex misericordia velle z currere. qd apparet in alijs ex eadē massa cui debita est

Tempus veniat ad te. Tz erit i sare filius. Non solum autē illa sed z rebecca: ex vno concubitu habens isaac patris nostri. Cum enim

no dum nati fuissent. Taut aliqui dideo tūc vt prepositū. i. prescientia dei maneret. id e. imolaret secundū electionē. i. gratiā que elegit egissent boni aut uali. T vt scdm sicut puenit. no secundū debitum merito. quia eligēdos ipse facit no iuuenit

electionē ppositū dei maneret. no ex opibus. sed ex vocate dictū e ei: T hoc de psciera. T q. ita ex gratia dictū e sicut ma iacobias dicit de iā pteritis qz iacob gratia electus si merito Esau subtracta gratia reprobatus T qz maior seruiet minori. T sic scriptū est. Jacob dilexi. esau autem odio

est. Jacob dilexi. esau autem odio est. Jacob dilexi. esau autem odio est.

est. Jacob dilexi. esau autem odio est. Jacob dilexi. esau autem odio est.

est. Jacob dilexi. esau autem odio est. Jacob dilexi. esau autem odio est.

est. Jacob dilexi. esau autem odio est. Jacob dilexi. esau autem odio est.

est. Jacob dilexi. esau autem odio est. Jacob dilexi. esau autem odio est.

est. Jacob dilexi. esau autem odio est. Jacob dilexi. esau autem odio est.

est. Jacob dilexi. esau autem odio est. Jacob dilexi. esau autem odio est.

est. Jacob dilexi. esau autem odio est. Jacob dilexi. esau autem odio est.

est. Jacob dilexi. esau autem odio est. Jacob dilexi. esau autem odio est.

est. Jacob dilexi. esau autem odio est. Jacob dilexi. esau autem odio est.

est. Jacob dilexi. esau autem odio est. Jacob dilexi. esau autem odio est.

est. Jacob dilexi. esau autem odio est. Jacob dilexi. esau autem odio est.

est. Jacob dilexi. esau autem odio est. Jacob dilexi. esau autem odio est.

est. Jacob dilexi. esau autem odio est. Jacob dilexi. esau autem odio est.

est. Jacob dilexi. esau autem odio est. Jacob dilexi. esau autem odio est.

est. Jacob dilexi. esau autem odio est. Jacob dilexi. esau autem odio est.

est. Jacob dilexi. esau autem odio est. Jacob dilexi. esau autem odio est.

est. Jacob dilexi. esau autem odio est. Jacob dilexi. esau autem odio est.

est. Jacob dilexi. esau autem odio est. Jacob dilexi. esau autem odio est.

est. Jacob dilexi. esau autem odio est. Jacob dilexi. esau autem odio est.

est. Jacob dilexi. esau autem odio est. Jacob dilexi. esau autem odio est.

est. Jacob dilexi. esau autem odio est. Jacob dilexi. esau autem odio est.

est. Jacob dilexi. esau autem odio est. Jacob dilexi. esau autem odio est.

est. Jacob dilexi. esau autem odio est. Jacob dilexi. esau autem odio est.

est. Jacob dilexi. esau autem odio est. Jacob dilexi. esau autem odio est.

est. Jacob dilexi. esau autem odio est. Jacob dilexi. esau autem odio est.

est. Jacob dilexi. esau autem odio est. Jacob dilexi. esau autem odio est.

est. Jacob dilexi. esau autem odio est. Jacob dilexi. esau autem odio est.

est. Jacob dilexi. esau autem odio est. Jacob dilexi. esau autem odio est.

est. Jacob dilexi. esau autem odio est. Jacob dilexi. esau autem odio est.

me debeo cum de libro vite. vt secundū iudiciū iudicis tunc videat videri cū peccat iuxta p̄scientiam tamē nunq̄ in libro vite fuerat. vnde Johan / nes Et nobis exierunt sed nō erant ex nobis. Contra tunc aliquis videt ascribi cum malus esse desinit; qui secundū p̄scientiam nunq̄ defuit. Cum ergo ex gratuita misericordia apponat gratiam quibus vult. 7 liberat quos vult manifeste ostendit diues 7 gloriofa bonitas sua.

Sicut in osee. Cum ostensum sit. q̄ ex sola gratia sint filij. incipit p̄ba re per p̄betas q̄ hi sunt ex vtroq̄ populo

Si fuerit nu. zc.

Ecce sic dicit salus iudeorū. vt maior pars sit excelsa.

Verbum enim. Subdit p̄beta p̄ qd salui. vt gloria operū excludat. verbum enā gelij ad p̄fectionē dicit. 7 omnia legalia in vno christo abbreviat tamen equum priorū. vt nihil desit ad iusticiam de omnibus p̄figuratis. vel que equa sūt retinet. vt moralia que ius ē tolli. vt figurat recidit.

Verbum abbrevians. Vt p̄pendio fidei p̄ gratiam saluet non p̄ innumeras obseruationes.

Nisi dominus sabaoth. Dominus fecit verbum 7 tam ne cessariū erat. q̄ nisi eēt semen. i. verbū zc. Vt reliquie saluē erunt. et nisi p̄ illas gens pisset 7 hoc ē nisi dominus exercitū. quādo alios excelsit reliquisset nō bis. i. ad nostram vtilitatem semen. i. aposto los de quibz seges christi creuit.

Sicut et similes. Vt rōq̄ posuit. vt nō tet similitudinē culpe 7 p̄ne. D. d. pares est semis in pena. quia si miles esset in culpa

Israel. Vero secutus est legem quasi retro. quia nunq̄ attigit sp̄ialem itelligentiā

Sectado iusti. Lex moysi lex iusticie si bene sit intellecta. vlt iusticia. q̄ est ex timore p̄ne n̄ amore iusticie.

Non ex fide. Rō enim ex fide q̄rebat iusticiam. quia non petiuit a deo. nō credidit i cū qui iustificat impiū. Non credens deū opari in homie quo iustificet.

Offenderunt. Ad similitudinē parū lapidis. a quo nō cauet. christus fuit habilis offendere. latēs in humilitate. cui attestat isayas: Ecce in euidenti pono. i. nasci facio. in sion. i. in iudeis christū a quo puo nō caueat 7 petra scandali. i. ex toto p̄terentē. in futuro p̄stantē.

Lapis offensionis dicit christus secundū statum quo apparuit hic malis. Petra scandali secundū q̄ in futuro faciet malis.

Et petram. Ante politionē. christus ante passionē. quo tpe scandali zati

etiam ex gentibus sicut in osee dicit: **Vocabo non plebem meam.**

plebem meam. 7 non dilectam meam.

dilectam meam. 7 nō misericordiam consecutam.

misericiordiam consecutam.

Et erit in loco vbi dictum est eis: nō plebs mea vos: tibi vo

cabuntur filij dei viui. Isaias au

tem p̄ israel clamar: Si fuerit nu

merus filiorum israel tanq̄ arena

maris: reliquie saluē fient. Ver

bum enim cōsummans 7 abbrevi

ans iequitate. quia verbum bre

uiatum faciet dominus super ter

ram. Et sicut p̄dixit isayas: Nisi

dominus sabaoth reliquisset no

bis semen. sicut sodoma facti esse

mus: 7 sicut gomorra similes fuit

semus. Quid ergo dicemus: q̄

gentes que non sectabant iusticias

apprehenderunt iusticiam. Iusti

autem sectando iusticiā in legem

sunt iudei irascentes 7 indignātes. q̄ se filium dei faceret. Lapis p̄ politionem. christus i passione. qm̄ maxime offenderūt. 7 excelsati sunt.

Fratres. Re ex odio videat loqui vel ne gentes eos ex toto abijcerent. Subdit tamen fratres. v. q. c. zc.

Et obse. ad deum. Voluntas enim vt ad vera credēda moueat: nō sibi sufficit. nisi p̄ gratiam deus sibi opitulet. vnde. Nemo venit ad me nisi cui datus fuerit a patre meo.

iusicie non puenit. Quare quia

non ex fide. sed quasi ex operibus

offenderunt enī in lapidem offen

sionis. sicut scriptum ē: Ecce pono

lapidem offensionis. 7 ipe

triam scandali: 7 omnis qui credit

in eum nō confundetur.

Fratres volū

tas quidem cordis mei

7 obsecratio ad deū sit pro illis

in salute. Testimoniū enī p̄bi

beo illis. q̄ emulationē quidē dei

habēt: sed non secundum scientiaz

7 ignorantia enim dei iusticiam.

7 suam querētes statuere. iusti

legis christus ad iusticiam omni

credenti. Moyses enim dixit:

Quonia iusticias que ex lege est q̄

Ne dixeris i corde tuo: q̄s ascēdet

Testimoniū il

lis perbi. Ambro.

De his dicit qui non

Non secundū

scien. Stultum enim

igno. dei iusti

Non qua deus iustus

Justi. d. nō. f. zc.

Christus ad ius.

Finis. Non cōsu

Ad iusticia. Non

Scriptit. In nu

Uiuēt in ea. Ha

Ne dixeris. Iu

De dixeris. In cor

tes. quis ascēdet. i. nullus homo ascēdet. q̄ qui hoc cogitat. negat christū ascēdisse. Aut ne cogites quis descēdet. i. nullus descēdet. qd ē p̄ non obseruata lege. quia hoc cogitare ē christum a. m. r. i. credere q̄ christus non descēdit in infernū. q̄ si illi qui iusticiā nō obseruāt non descēdunt. Abraam 7 antiqui patres. multo minus descēderūt. Si aut illi nō descēderūt tunc nec christus. qui nō nisi p̄ illis liberādis descēdit. Vel ita cū audieris inquit p̄dicari christū post resurrectionē ascēdisse in celum: noli dicere in corde tuo mendaciū est. Quis enim ascēdet: quia hęc infidelitas quantum

in se ff. christum de celo ad terram deducit. Similiter cum et tu audis p... dicari qd christus ad infernu descendit. Noli dicere mendaciu e. Quis enim descendit in abissum. Ideo ne hoc dicas. quia hoc dicere e christum reuo / care ex mortuis quantu in te est.

Id est christu dedu. Id est. negare christum ascendisse. Prope e verbu. i. vtile e. vel no e aliqd inconueniens. vel dicere. vl credere. Prope non longe a natura animoz. z loquendi ratione. quod nobis di / cit vt credamus.

Hoc e verbum.

De quo dominus ait Nam vos mudi estis ppter verbuz qd locu tus sum vobis. Non ait p baptilm. Qua re? nisi qz i aqua ver bum mundat. detrahe verbum. z quid est aq nisi aq. Accedit verbu ad elementum z fit sa / cramentum. vnde est ista tanta virtus aqve vt corpus tangat z cor abluat. nisi faciete ver bo non quia dicit. sed quia credit. Nam z in ipso verbo aliud e so / nus transiens. aliud e virtus remanens.

Quia si cofitea.

E. Ecce laus fidei. et merces. Laus fidei est Si credideris qz do / minus est hieus. i. sal uator z quia resurrexit. Merces vero salus e / terna.

Corde creditur.

Cetera potest nolens. sed credere non potest nisi volens.

Confessio. Confi / teri e dicere quid sit in corde aliter loqui est. n / confiteri. Quod est in corde debet esse in ore quia in fronte. i. in se / de pudoris; non sine causa fit signum crucis ne christi opprobria christiannus embescat. peccatu fuit petro. ore negare. cu crederet cor de. Cum eni la crimis diluit qd ore negaue / rat. si saluti faciebat qd corde tenebat. veri / tas ei z crededa e z lo quenda.

Qui inuocant.

Orans inuocat. sed b / vere no potest nisi pzi us credat.

Qui ergo inuocant non modo credunt. / s; etiam orant. vt postqz crediderit alicui? animus no desinat id postulare qd pmissit deus toto corde vigilantibus. quia credere dat remissionem. p. Inuo / care impetrat. pmissa dei.

Quomodo inu. zc. Probato qz de vtroqz assumunt populo. osten / dit p quid scz p remissionem vtriusqz factam. qua qui no recepit inexcusabilis.

Quomodo ergo zc. Inuocatio saluat. ergo oportet credere. quia / quomodo inuocabunt zc. Credere est ex auditu. audire ex predicatio ne. pre / dicare ex missione dei: vt ita totu descendat ex fonte gratie. Predicatio ex / missione. quia z pseudo bene nunciantes deus mittit: qui in bonum malo

zqz scogitare. Verba apostoli. quibus agit sensu pmissoz verboz moysi. i. quantu ad te in celum. id est christum deduce

re. Aut quis descendet in abissum: s; verba apostoli. Doc est christum ex mortuis reuo / care. Sed quid dicit scriptura: i. vtile quia iustificat z saluat. christus vel eius predicatio. scribitur qui est verbu in principio a pud patrem. i. ad phitendu

Prope e verbum in ore tuo z in / corde tuo. Doc est verbum fi / dei qd predicamus: quia si cofite / ris in ore tuo dominum hieus: z in corde tuo credideris qz deus / illum excitauit a mortuis: saluus / eris. Corde eni creditur ad iustici / am: ore autem confessio fit ad / salutem. Dicit enim scriptura. Omnis / qui credit in illum: no confundet. Non tenet e distinctio iudei z gre / ci. Nam idem dominus omnium / diues in omnes qui inuocant illu / modo ergo inuocabunt in quem / non crediderunt. Aut quomodo cre /

dit audiri nostro. Ergo fides ter / auditu: a uditus autem per verbu / dei. Sed dico: nunquid non au / dierunt? Et quidem in omnem ter / ram exiuit sonus eozuz: z in fines / orbis terre verba eoz. Sed di / co numquid israel non cognouit?

Primus moyses dicit: Ego ad / gemulationem vos adduca in no / gentem in gentem insipientem in / tiram uos mittam. Esayas autez / audet z dicit: Inuetus sum a n /

onit vti. Aliquando z malos malis mittit ex ira. vt vicissim per se sicut in / stum est pereant.

Quomodo uero predi. n. mut. Ecce apparet. qz z ad gentes missi sunt / predicator: z sic refellit eos apostolos qui putabant iudeis tantu predica / dum esse euangelium.

Qua specio. pedes. Quia mundum illuminant in quo apparet a deo / missos alioquin. hoc non poterat.

Pacem. Recon / ciliationez inter popu lum z populum diru / ta maceria legalis ne? in iudeis. z idolatrie i / gentibus. Et inter deu / impios p fidem iustifi cantem z homines in / eum credetes.

Euange. bona. Pacem sup pace. qz z regnu dei par e.

Esaye enim. d. do. q. c. P. d. de / us predixit infidelita / tem iudeoz. sed non fe / cit. neqz pscisset ma / la eorum. nisi ea habe rent. Sic etiaz exegat quod e deferendo: no / faciendo. z hoc meruit voluntas. Si dicit no / possunt iudei credere. qz isayas p dicit. dico no possunt: qz nolunt qd deus pscit p d / xit sed non fecit. Non possunt. du supbi. du / tales. vt scz omia suis / virtibus attribuerent. vt negaret sibi necessa / riu esse diuinu auxiliu ad bene opandum.

Fides ex audi. Esti deus intus doce at. tamen pco exterius annunciat.

Der uerbu zc. Id e. p gratia christi doctores uerbi euage / lici nobis mittentis. Si / si enim dicat aliquid nec audiri potest nec / credi.

Et quide. Vel. eq / dem. i. certe. z ita inexcusabiles. sicut in ps. ostendit dauid dicens: In o. exiuit zc.

In omne ter. zc. Rec hoc tpe apostoli ipletu e. Sed spisan / cto reuelate. videt im / plendu i posteris. Lo / cutus est igit pteritue ppter certitudinem pro / phetie. Dicendo igit /

ez no solu de apostolis. sed z de eoz posteris intelligi uoluit. Sic z illud / Testes mihi eritis vsqz ad vltimu terre.

Sz dico. Nun. Quia possent z audisse z no cognouisse affirmat eos z / cognouit. Quia p tradicere no potuit ratioe vel autoritate. sed no ve / re cognouit vt meti eoz bene sederet.

Ad gemulationem. Inuidia iudeis. du gites eoz deum suu dicunt. z / pmissiones z legem eoz z pphetas ad se ptnere.

In no gen. Sctiles no pu dicebant gens sancta. vel mo no ges. qz / In gen. iulii. In. i. contra. Gentem insipientem. i. ptra gites. que deum

no audiet nisi predicetur eis / dent ei. quez non audierunt? Quo / tui predicant resistit. auctoz no recipit. non / predicabunt nisi mittatur. Ino sunt veri apostoli / nisi missi / mo aut audiet sine pdicate. Quo / modo uero predicabunt nisi mitta / ti isaya vel in naum. ppheta. s; sed missi. quia / tur. Sicut scriptum e. Qua speci / taductus apostoloz qui illuminat mundum. tan / nunciantiu. i. recoculatione / osti pedes euangelizantium i pace

ibene nunciat qui qd ore predicat. ope iplet. i. futu / ra. i. o. omnes audierunt p apostolos. s; cu enim / ex gratia audit. necessaria e z alia gratia. que cor / moueat.

euangelizantium bona. Sed no / omnes obediunt euangelio. Esay / Taliquos obedire no omnes. i. o. aliqui no om / bus. i. his que a nobis audiunt. vel q nos audim / a te.

as em dicit Domine. quis credi / dit audiri nostro. Ergo fides ter / auditu: a uditus autem per verbu / dei. Sed dico: nunquid non au / dierunt? Et quidem in omnem ter / ram exiuit sonus eozuz: z in fines / orbis terre verba eoz. Sed di / co numquid israel non cognouit?

Primus moyses dicit: Ego ad / gemulationem vos adduca in no / gentem in gentem insipientem in / tiram uos mittam. Esayas autez / audet z dicit: Inuetus sum a n /

onit vti. Aliquando z malos malis mittit ex ira. vt vicissim per se sicut in / stum est pereant.

Quomodo uero predi. n. mut. Ecce apparet. qz z ad gentes missi sunt / predicator: z sic refellit eos apostolos qui putabant iudeis tantu predica / dum esse euangelium.

Qua specio. pedes. Quia mundum illuminant in quo apparet a deo / missos alioquin. hoc non poterat.

Pacem. Recon / ciliationez inter popu lum z populum diru / ta maceria legalis ne? in iudeis. z idolatrie i / gentibus. Et inter deu / impios p fidem iustifi cantem z homines in / eum credetes.

Euange. bona. Pacem sup pace. qz z regnu dei par e.

Esaye enim. d. do. q. c. P. d. de / us predixit infidelita / tem iudeoz. sed non fe / cit. neqz pscisset ma / la eorum. nisi ea habe rent. Sic etiaz exegat quod e deferendo: no / faciendo. z hoc meruit voluntas. Si dicit no / possunt iudei credere. qz isayas p dicit. dico no possunt: qz nolunt qd deus pscit p d / xit sed non fecit. Non possunt. du supbi. du / tales. vt scz omia suis / virtibus attribuerent. vt negaret sibi necessa / riu esse diuinu auxiliu ad bene opandum.

Fides ex audi. Esti deus intus doce at. tamen pco exterius annunciat.

Der uerbu zc. Id e. p gratia christi doctores uerbi euage / lici nobis mittentis. Si / si enim dicat aliquid nec audiri potest nec / credi.

Et quide. Vel. eq / dem. i. certe. z ita inexcusabiles. sicut in ps. ostendit dauid dicens: In o. exiuit zc.

In omne ter. zc. Rec hoc tpe apostoli ipletu e. Sed spisan / cto reuelate. videt im / plendu i posteris. Lo / cutus est igit pteritue ppter certitudinem pro / phetie. Dicendo igit /

ez no solu de apostolis. sed z de eoz posteris intelligi uoluit. Sic z illud / Testes mihi eritis vsqz ad vltimu terre.

Sz dico. Nun. Quia possent z audisse z no cognouisse affirmat eos z / cognouit. Quia p tradicere no potuit ratioe vel autoritate. sed no ve / re cognouit vt meti eoz bene sederet.

Ad gemulationem. Inuidia iudeis. du gites eoz deum suu dicunt. z / pmissiones z legem eoz z pphetas ad se ptnere.

In no gen. Sctiles no pu dicebant gens sancta. vel mo no ges. qz / In gen. iulii. In. i. contra. Gentem insipientem. i. ptra gites. que deum

verum non nouerant.

Tota die. Toto tempore quo cum eis amozatus sum. et mundum illuminaui. Vel manus in cruce. vel opa et affectus ampliani.

Expandi manus meas. Quia ampliora ostendi iudeis quia nullus eis beneficium negauit. Nam mortuos illos suscitauit. diuersas eorum infirmitates curauit. Ille enim dicitur manus expandere. qui poscentibus beneficia largiter tribuit.

Manus meas. Hoc non de manibus in cruce extensis. sed de operibus que illi populo exhibuit.

Vel de manibus in cruce extensis potest haberi accipi. ut positum sit totum pro parte. Tota die ergo. id est diei parte totius. Expandi in cruce. Manus meas ad populum non cre. sed contradicentem quod prius est

C. XI.

Dico ergo. Quia tot auctoritatibus confirmant iudeos. in ulta re possent gentiles dicentes eos ex toto repulso esse contra quos incipit sic.

Presciuit. Propter quod deservit posuit. Sic enim debere accipi ex sequentibus patet. Ido autem dixit presciuit. Reiterum iudei supbiant ex eo quod dixit eos non repulso et plebe dei.

An nescitis. Quia ita reliquias in hoc tempore. sicut cum helias solus sibi videtur. qui si ignorauit et alios propter se reueruatos non mirum si isti ignorant.

Septem milia. Per septenarius uniuersitas pro millenarius profectio designat.

Sic ergo. Quasi quia tunc erant multi. et si nesciret helias. Ergo sic. id est ita latenter. vel per eandem gratiam.

Quid ergo querit. Audito quod reliquie salutis facte sunt gratia. non ex operibus. quid ergo dicendum est.

Electio autem cose. Electio gratie est. non meritorum. Excecatio vero meritorum est. Excecati enim sunt. quia credere noluerunt. sicut illi quia uoluerunt crediderunt. Misericordia igitur et iudicium in ipsis uoluntatibus facta sunt a deo. Illis uel per misericordiam gratiam apponente. Ipsos uero pro iudicium excecari permittente. Quicunq; enim cum intellexerit et credere noluit. id debet prosequi quod uult. ne de cetero possit credere. In uoluntate ergo sua adiuti sunt. ut quod scientes uerum dicebant esse falsum. de cetero non intelligeret quod uerum est. hoc meret inuidiam male uoluntatis. non ita de his qui errore hoc agunt.

Super se in manifesto querentibus me. palam apparui his qui me non interrogabant. Ad israel autem dicit. Tota die expandi manus meas ad populum non credentem. sed et contradicentem mihi.

C. XI.

Dedecere uideo. quod deus repulso potest. sed nunquid hoc dixi. uel

Ico ergo Nu

os quibus tor fecit. uel hereditate quid deus repulso plebem suam. In dico infideles iudeos. non tamen omnes. quia me et alios predestinatos non repulso. id est iudeus non predestinatus. sed ex semine abrahe pro linea beniamin habit.

Nam et ego israelita sum ex semine abrahe de tribu beniamin sicut me non repulso similiter

Non repulso deus plebem suam quia predestinatio tribu regum presciuit An nescitis quod dicit scriptura in helia. que admodum in

terpellat deum pro israel. Domine propheetas tuos occiderunt. altaria tua suffoderunt. et ego relictu

sum solus. et querunt animam meam. Sed quid dicit scriptura illi dixit se diuinus responsum. Reliqui mihi septem milia uiroorum. qui non curauerunt genua sua ante baal.

Sic ergo et in hoc tempore reliquie secundum electionem gratie dei salutem. Si autem gratia. iam non ex operibus. alioquin gratia iam

Dedit illis. Mala conpunctionem habet significat. quia sepe fit. ut etiam bonum sit homini molestum. ut pharisais doctrina christi. et sic spiritum conpunctionis appellat mentem inuidentem qua inuiderunt doctrine christi.

Usq; in hodi die. Id est. quod diu poterit dici hodiernus dies. id est usq; in presentem diem omnium ad quos hoc scriptum pueniet.

Mensa. Id est scriptura. Eorum. id est ipsis primo oblata. et coram ipsis posita quia in carnalibus obseruationibus delectant. Vel coram eis. Quia si rationem uellent attendere possent intelligere.

In laqueum. Sic se ipsos acetum mihi obtulerunt. sic fiat illis. coram ipsis quia iniquitate uenerunt. et in ea perstiterunt.

In laqueum. Scriptura que intelligentibus est panis. illaqueat dum male intelligitur. et pro ea predicatio christi respicitur. Fuit et causa captiuitatis dum zelo eius christum occiderunt et illa captiuitate causa scandali et opprobrii. et post causa eterne damnationis. que specialiter retributio dicitur.

Obscurentur oculi eorum. Quia si ne causa non uiderunt. fiat eis non uideri.

Obscurentur oculi eorum. Hec uerba non optantis uoto sed predicantis officio dicuntur.

Dico ergo. Nunquid. Quia dico ex cecatos auctoritate prophetarum. putatis quod recuperabiliter. et sine utilitate. Sed calis eorum prodest. et posuit restituere. nequis eos despiciat.

Salus. Dicitur diuinitas si per mundum in testamento sunt non fictas de christo esse prophetias.

Ut illos emulet. Hoc sepe factum est. et plenum fiet in fine seculi quando iudei christiana nos sequentur in fide christi. Tunc enim manus moysi reuocabitur in sinum. tunc moyses non ster reuertetur ad matrem et ad fratres. Potest etiam intelligi ut gentes iudeos emulent. id est ut credant sicut et ipsi credabant. Vel ut dei emulatione circa opera eorum mala moueantur.

Quod si delictum. Dixit delictum iudeo

num. prodest. quod si est. tunc magis uersio eorum.

Quantomagis. Id est. si malus eorum uertit deus in bonum. id est in diuitias mundi. multo magis bonum eorum cum in fine plenitudo eorum uersa ditabit gentes doctrina et exemplo. in quo ostendit. nec inutile. nec irreuerabile casum eorum.

Quandiu. Etsi apostolus gentium. tamen honorificabo misterium ultra hoc quod deo supra addendo. ut etiam de iudeis labore tentans. si hac non succedit uia aggrediar alia. quod non faceret. si de salute eorum desperarem.

si delictum eorum diuitie sunt mundi. id est. adiectio spauca de eis uersis. ut apostoli dicitauerunt gentes et diminutio eorum diuitie gentium

quanto magis plenitudo eorum. Et quasi aliquis quereret an poterit conuerti aut poterit uisus. Igitur mihi. propter

Uobis quidem dico gentibus. quoad quidem ego sum gentium apostolus. ministerium meum honorificabo. si quo modo ad emulandum

quod semper est. non iudeorum. sed ad gentes missus

apostolus. ministerium meum honorificabo. si quo modo ad emulandum

quod semper est. non iudeorum. sed ad gentes missus

apostolus. ministerium meum honorificabo. si quo modo ad emulandum

quod semper est. non iudeorum. sed ad gentes missus

apostolus. ministerium meum honorificabo. si quo modo ad emulandum

quod semper est. non iudeorum. sed ad gentes missus

Quod si delibatio. Dixi quod assumptio eorum erit multum utilis...

Socius. In spe missionis. hoc contra morem. Bona enim arbor...

Dicis ergo fracti. Quasi non contra stantes. tamen contra eos licet gloriari...

Non est stabilis. si per quos stas destruis.

Facile decipit qui alienis malis gaudet.

Fide. Dei est beneficium quod tu stas non tuum meritum.

Sed time. De tanta gratie beneficium amittas...

Si enim deus. Iudeis non peccat deus. qui a sanctis patribus...

Contra naturam. Dicit quod est contra consuetudinem nature...

Impietate. Legalis observantia cultum. Cultus iudeorum ab adventu christi est impietas.

Proponere valem. Iudeos vel ut faciat. Proponem carnem meam...

Quod si delibatio sancta est. Si potest sanctificari et massa...

Quod si aliqui ex ramis fracti sunt. Tu autem cum oleaster esses...

Noli gloriari adversus ramos. Tu gentilis dicit tibi quia gens illa...

Quod si gloriaris. Non tu radice portas. sed radix te. Dicis ergo fracti sunt rami...

Noli altum sapere. Sed time. Si enim deus naturalibus ramis non pepercit...

Uide. In te autem bonitatem. In te autem bonitatem. In te autem bonitatem...

Dei si permanseris in bonitate. Alio sicut illi. In sancta radice...

Non permanserint in incredulitate. Si non permanserint in incredulitate...

Contra naturam. Dicit quod est contra consuetudinem nature...

Impietate. Legalis observantia cultum. Cultus iudeorum ab adventu christi est impietas.

Quia inde natus. Iudei ritibus gentium sterili. Quia idolatria...

Quod si aliqui ex ramis fracti sunt. Tu autem cum oleaster esses...

Noli gloriari adversus ramos. Tu gentilis dicit tibi quia gens illa...

Quod si gloriaris. Non tu radice portas. sed radix te. Dicis ergo fracti sunt rami...

Uide. In te autem bonitatem. In te autem bonitatem. In te autem bonitatem...

Dei si permanseris in bonitate. Alio sicut illi. In sancta radice...

Non permanserint in incredulitate. Si non permanserint in incredulitate...

Contra naturam. Dicit quod est contra consuetudinem nature...

Impietate. Legalis observantia cultum. Cultus iudeorum ab adventu christi est impietas.

Abstulero. Hoc erit in fine quando predicatioe belye et enoch puerterentur...

Inimici propositi. Offedit hoc et dei dispositione puenire. Et se ei possunt inimicari...

Propter patres. Electi sunt dilecti propter patres quibus hoc promissa sunt...

Sine penitentia. Secundum electionem et propter patres sunt salvandi...

Sine peccato. Gratia dei in baptismo non requirit gemitum...

Conclusit. Id est. pmisit pcedi. bic videt aliquo modo mysterium exponere...

penitendo p'su ad dulcedinem misericordie dei credendo pueri humiliores pmanerent. vt z gratia muneris esset gratissima z clamaret q's magna multitudo dulcedinis tue domine.

Omnium. Id e. iudeoz. z gentiu. no q' nullum danaturus sit. qd' qui dam falso opinati sunt.

Valde enim pruum sensum habem? ad discutiendā iusticiā iudicioz dei. ad discutiendū gratiā gratuitā nullis meritis pcedentibus reddita. **Nec tā mouet nos q' gratia q' statur indignis. q's q' e que indignis alijs de negat.** Aug. Scio q' sicut impossibilitas ita z iniquitas no est apud deum z scio q' supbis refisit. humilibus dat gratiā. Illud vero obscuro est. quare quibusdam idignis dat quibusdā negat. aliquid ergo ēi abdito z pfundido iudicioz dei. **Nec illud pspiciū ē. quare hoc modo saluauerit iudeoz z gētes. vt prius pmitteret eos pcludi in infidelitate.**

Altitudo. Si quis querat. quare sic saluaret. cū multi alij modi saluationū sunt hoc se nescire innuit p admirationē apostol. **Nota p hoc q' creaturas ortas esse pspicim? deum patrē a quo oīa habent principiū. minime esse dubitamus.** Item quia si esset sine ratōne quasi res fatua videret. eū igit rōnez (q' pcedit ex ipso. nō ipse a ratione) pculdubio scimus habere. i. filiū p quē cuncta tā rationabiliter disposita cernim. z a patre processisse fideliter credimus z quia deum patrem. eo q' tale habeat rōnē. rōnē eo q' a tali. pcessit p're gaudere cognoscim? ideo gaudium illud z bonitatē esse spiritū ex vtroq' pcedentē. in quo spiritu omnia p'stunt. minime ambigimus. qd' gaudiū z benignitatē. etiā vsq' ad creaturas puenire nequaquā dubitam. z ideo dicit spiritū pcedere. i. dari nō quantum ad patrē z filiū. sed quantum ad homines. quia si aliqd' bonū in aliquo videmus. p spiritū ei datū a patre z filio credimus. **Notandū q' dicere rationē ex p're bonitatē quoq' z gaudiū ex vtroq' pcedere. sicut dicit Aug. nō aliquid ē q' filiū generare. q' aut dicit spiritus a patre z filio. hoc ē mititur. datur z a seipso etiam.**

Ue. Id ē. impletiones dispositionis. q' nec in exhibitione potest cogno sci quid disposuit.

Consiliarius. Est vnigenitus fili? eius qui z angelus magni p'slij appellat. Sed ex hoibus z angelis null? fuit ei cōsiliarius.

Aut quis prior. Et si iudicia nō possim? scire. vel hoc pstat q' ex sola gratia dat.

Quonia ex ipso zc. Ex. per. in. distinctionē psonarū indicat. ipse idē p'nomen repetitū. identitatē substantiē. z q' talis ipsi gloria. nō iustis ipsis

Ex ipso. Non de ipso sunt oīa. Ex ipso enī sunt celū z terra. quia fecit ea. Non aut de ipso. q' nō de substantia sua. In ipso sunt omnia q' condidit. Non tamē inquinat eum qui peccat. de cuius sapiētia dicit. attingit omnia ppter sui mundiciā z nihil inquinatū in eo incurrit.

Aug. Oportet vt creatorē p ea q' facta sunt intellectu pspiciētes trinitatē intelligamus. Cuius trinitatis vestigiū in creaturis apparet. In illa enī trinitate summa origo ē omnīū rerū z pfectissima pulcritudo z beatissima dilectio. Itaq' illa tria a se inuicē determinari vident. z in se etiā ifinita sūt ita z singula sunt in singulis. z omnia in singulis. z singula in omnibus. z vnū omnia. Non igit p'su accipiendū est q' ait apostol. Ex ipso. z p ipsum. z

iudeoz z gentes. quia aliter ex supbia ruerent. **Omnia in incredulitate. vt omni** z quare sic ne putes cōprehendi posse. q' multa scit z p'funda

um misereatur. **Altitudo diu** idē rebus spūalibus. de mūdānis. sicut sapiētia z scientia eius sunt incōprehensibiles. sic z iudicia. p quibus cepit de sa. z sci.

tiarum sapiētie z scientie dei. q's i. i. dispositiones de omnibus rebus

incōprehensibilia sunt iudicia ei? vere alta sapiētia z sciētia. hoc esayas dicit z inuestigabiles vię eius. **Quis** in sapiētia z scientia

eniz cognouit sensum domini. aut in dispositione z exhibitione rerū. Quis su it cuius p'silio ageret. vel qui eius cōsiliū sciret

quis consiliarius eius fuit. aut q's fide z bona opa. ta deo s' merces ex hoc q' fide suam prior dedit.

prior dedit illi. z retribuetur ei. nullus q' potius. p'atre ex quo filius. z filium p quem omnia

Quonia ex ipso. z per ipsum. spūsancto. quia sola dilectione creauit z conseruat omnia

z in ipso sunt omnia. Ipsi honoz z gloria in secula seculoz amen.

C. XII.

in ipso. Ex ipso dices ppter patrē. Der ipso z ppter filiū. In ipso ppter spiritū sanctum. **Reqs patrē volens intelligi dicit ex ipso. vt sic intelligas oīa esse ex patre. vt neges omnia esse ex filio. vel ex spiritu sancto.** Cum ex patre z p patrē z in patre omnia esse. sane dici possit. Similiter z de filio z spiritu sancto dici potest. **At per hoc dū dicit. Ex ipso. z per ipsum. z in ipso sunt omnia sine dubio p'ris z filij z spūsancti demonstrat eglitās. Et q' non an e noiauerat patrē vel filiū vel spiritū sanctū. sed deū z dūm qd' z ipsa tri-**

nital dici potest. singula horū triū referri ad singulos voluit.

Omnia. Quę naturaliter sunt nō peccata. q' naturā viciat. q' ex voluntate peccantiū nascunt. In creaturis vestigiū apparet trinitatis. In trinitate. sūma origo ē omnīū rerū z pfecta pulcritudo. z beatissima delectatio.

C. XII.

Hinc ē moralis ad monitio post tractatū legis z fidei. z naturaz iudaici popli z gētilis.

Obsecro. Hucusq' satis vtranz ptem humiliauit. z gloriā de priorū statu auulauit. modo quasi finitō negotio deinceps ad moralitatē tendit.

Obsecro. Hucusq' ne alter aduersus alterū superbiat. hinc vt alter de alteri vilitate laboret. **Obsecro p misericordiā dei. i. per apostolatus misericorditer a deo mihi cōmissum. vel misericordiāz a deo vobis datā.**

Hostiam ui. Augustin. Olim hostia occidebat vt homines

Obscuro itaqz

q' in ipso omnia. **Obsecro itaqz** qd' rogo fraternitas exigit vos fratres per misericordiam dei. vt exhibeatis in corpore in mortificatione carnaliū desiderioz. p bona opa. in bonis firmā

ra vestra hostiam viuētem. san- vt bona intētionē faciatis. cum discretionē ne quid nimis

ctam. deo placentem. rationabile totū in predictis. sicut in vestra enim manu est forma secularis p'piscētie accipe.

obsequiū vestrum. Et nolite cō- in adam deformati vel item item q' quasi de die in diem.

formari huic seculo. sed reformari ad modum noui hominis. cui nō dominat peccatum. s' vel mētis vestre

mini in nouitate sensus vestri. vt experimento quid deus velit. q' quicquid deus vult bonum ē

probetis quę sit volūtas dei. bo- tallis qui bene intelligūt z expti sunt. pceptio nibus. in omni bonitate vt nihil melius sit. illud obsecro. hoc aut p'hibeo

na z beneplacens z pfecta. Di- apostolatus

co enim p gratiam quę data ē mihi q' nō omnes agūt

oibus qui sunt inter vos nō plus inuestigare de mysteriis diuinis

sapere q's oportet sapere. sed sape

causa peccati subiecti morti ostenderent. **Nunc quia a peccato liberi. viuā hostia offerit in signum vitę eterne.**

Nolite cōfor. Aug. Hic anima deo fit sacrificiū cū igne amoris incensa forma cōcupiscētie secularis amittit. z deo se referēs illi tanq' incōmutabili formę subdita reformat.

Nolite con. Generalis p'hibitio. Sed reformamini generalis inssio. Ibi cōtinentia hic iusticia. hoc ad nō cōcupiscere. illud ad diligere. illud ad dedinandū a malo. hoc ad faciendū bonū. Non cōcupiscendo enī vetustate expoliamur z diligēdo nouitate induimur.

Reformamini. Quia partū amissa ē imago dei. vt incipiat ab illo reformari a q' formata ē. Non enī reformare seipsā p't sicut potuit deformare.

Quę sit uolū. z. Volūtas dei dicit sine ipsa q' vult q' in deo ē. Si ne illud qd' vult hic accipit dei volūtas qua vult q' semp implet. q' beneplacitum dei sine dispositio interdū appellat de qua p'pheta ait. Omnia q'cunq' voluit fecit. Et apostol' voluntati eius quis resistet. Omnia ergo bona q' fiunt deus fieri vult quoz ipse autor ē. Mala vero nō vult fieri. nec tamen vult nō fieri. Si enim vellet non fieri z fieret. volūtatē eius aliqd' resisteret. sed tantū ea fieri p'scit. p'terea volūtas dei dicit eius opatio vel pmissio. vn de Aug. Non fit aliquid qd' oipotens fieri nō velit vel sinēdo vt fiat. vel ipse faciēdo. Itē volūtas dei interdū dicit eius p'silium vel appbatio.

Dico enim p. g. Hoc ē sacrificium christianoꝝ multi vnū corpus. sūt in christo. Hoc enī in sacramēto altaris fidelibz voto demonstrat ecclesie q' in ea re quā offert significat. Sicut enī panis ex multis granis cōficiē. ita ex multis fidelīū membris sancta cōstat ecclesia qui creatoris sui participatōne cōgaudent cuius munere sancti sunt. qd' z in sequēti ostenditur vbi ait. Multi vnū corpus sumus in christo qd' nō potest fieri nisi sapiant ad sobrietatē qd' hic p'cipit. nulli oblit.

Sapere. Qd' iusticię terminos nō egrediat. qd' nobis solum vtilē sit. z

Malicia hominum cupiditate nocendi p se habet potestate aut si deus no dat non habet. ideoq; diabolus anteq; aliquid tolleret iob dicebat domi no. Mitte manū tuā. i. da potestate. Quia etiā nocentū potestas non ē nisi a deo. sicut scriptū est loquere sapientia. Per me reges regnant. z tiranni p me tenēt terrā. Unde z iob de domino ait. Qui facit regnare ypocritas ppter p̄sinitatē populi. Et de populo israel dicit dominus: dedi eis reges in ira mea. dat in quā impbis nocēdi potestas vt bonoz patietia p̄betur z maloz iniquitas pu niatur. Nam p pote statem dyabolo datā z iob pbatus est vt in frus appareret. Et pe trus tentatus ē. ne de se p̄sumeret. z paulus collaphizatus. ne se ex tolleret z iudas dāna tus vt se suspēderet.

Quē aut a deo. zc. Id est. rōnabiliter a deo disposita. Job ait deus potentes non abijcit. cum z ipse po tens sit.

Reg. Denz quip peimitari desiderat. q fastigiū potētē alienis itentus vtilitatibus z non suis laudibus ad ministrat. Qui p̄latis ceteris p̄desse appetit nō p̄esse. Lumoris nā q; elatio nō ordo po testatis i crimē ē. Po tentiā deus distribuit. elationē potētē mali cia nostrę mētis inuēit. Tollam? ergo qd de nostro p̄sumimus. z bo na sunt. q; domino lar giēte possidem? quia nequāq; iusta potētia sed actio p̄ana dānat.

Qui aut resistūt Aug. Si inbeat qd n̄ licet. hic sane p̄temne potestate. timendo po testatē maiorem. ergo si aliud impator ali ud de inbeat p̄cepto illo obtanduz ē deo. **Principes.** Di cit qui ppter corrigen dam vitam. z p̄hiben da aduersa creat. dei habentes imaginē. vt sub vno ceteri.

Non sunt timo. zc. Si bonus ē prin z cept. bene operantem nō punit. sed diligit. si malus nō nocet bono. sed pur gat eum. Malus debet timere. quia instituti sunt principes vt mala puniāt.

Habebis laudē. Si iusta ē ipsa laudante. Si iniqua. ipsa tibi lau dis occasionem p̄bente. **Dei enim mi.** Ideo dati sunt rectores ne mala fiant. **Vindex in ira.** Id est. ppter iram dei vindicandam. vel vindex in irā dei ostendendā. q; hęc punitio indicat p̄sistentes in malo graui? puniēdos. **I**deo enim. Subditi esse debetis. quia etiā ideo. i. ppter ostendendā z subiectionē p̄statis quasi reddituris. quia reddent dum pugnāt. p patria et dum agunt iudicia. vos p̄statis seruiētes deo. Per hoc enim q; illis tribu ta datis. deo seruitis. quia ministri dei sunt. Vel p̄statis tributa. q; m̄stri dei sūt. vt boni laudent. mali puniant. Illi dico seruiētes vobis ppter hoc dum patriā defendunt. / m̄m̄ domini vebitur.

Tributū uecti. Vel tributum qd domi soluit. Vectigal qd ad do/

Nemi quicquā zc. Par ad omnes. dilectio inter fratres. aliter enim vere fratres non sunt.

Diligatis. Mentio fit hic de charitate. q; valet ad hanc humilitatem. Sola enī charitas ē que etiā reddita semp retinet debitozē. Reddit enim cum impendit. debet autē etiā si reddita fuerit. q; nullū ē tēpus quo impē denda non sit. Nec cum reddit amittit. sed potius reddēdo multiplicatur habendo enim reddit. nō carēdo vt pecunia q; reddi nō potest nisi habeat nec haberi nisi reddat immo cū reddat ab ho mine. crescit in homie z tanto maior acquirit quāto plurib; reddit.

Diligit proximū Cum duo p̄cepta sūt charitatis pro vtroq; vnum sepe ponit. q; nec deus sine pximo. nec sine deo proximus diligitur. vel potest di ligi. Dilectio proximi in factis apparet. dile ctio dei amplius latet. Ideo hanc specialius ponit. de qua domi n? ait. Mandatū nouū z do vobis ut diligatis inuicē. vbi illud man datū maius dilectiōis dei. videt ēē p̄termittū Sed bene intelligētibus vtrunq; inuenitur in singulis. q; qui diligit deū. nec potest ipm p̄tere quē deus p̄cipit diligi. z qui sancte ac sp̄ualiter diligit pro ximū. qd in illo diligit nisi deū.

Qui timorem timorē: Nemini qe charitatē ita soluite vt semp debeatis quam debeatis: nisi vt inuicē dili gatis. Qui enim diligit proximum legem impleuit. Nam nō adultera bis. non occides. non furaberis. non falsum testimonium dices. nō cōcupisces. Et si quod ē aliud mā datum. in hoc verbo instauratur. In bono. quoniam qui diligit iniquitatē odit ani mam suam.

Diliges proximū tuum sicut te ip sum. Dilectio proximi malum non operatur. Plenitudo ergo legis ē dilectio. Et hoc scientes tempus: q; hora ē iam nos de somno sus curre debemus. magis debita p opera bona gere. Nunc enim propior est no xterna que nobis p̄mittit. tunc quia credidi mus z opati sumus. turpius ē nisi surgam? s̄ tū stra salus q; cum credidimus.

Nox p̄cessit. dies autē appropi quauit. Abijciamus ergo opera tenebrarum. z induamur arma lu cis: sic ut in die honeste ambulem? facit. z oportunitatē parat bene opandi.

Hoc scientes. Scz q; hora ē. vel sicut quidā libri habēt hoc tēpus. s. gra tie sciētes. Jam ex quo dilectionē habuim? ē hora. i. oportunitas. sed breuis somno. Somnus ē negligētia. vel ignorantia. Nunc aut. Cause interpolate. quare surgere debeamus. Propior. Bene opans vicinus ē eterne vitę. Baptismus enī ē ad ve nitam. vita bona ad coronam. Vel ppior. Quia plus morti. pximi sumus. Nox p̄cessit. Itē quare surgere debēt ostenditur. q; nox infidelita tis z ignoratię p̄cessit. i. fuit. sed mō non est. cui? memoria monet vt ca ueatis. dies. eterna beatitudo. appro. dū peccata remissa dū iusti p grā z luce veritatē didicerūt vt sciant quid agendū sit.

Opera tene. Opera mala que ex tenebris igr. orantię venerunt. vel

Facit. z oportunitatē parat bene opandi. **Hoc scientes.** Scz q; hora ē. vel sicut quidā libri habēt hoc tēpus. s. gra tie sciētes. Jam ex quo dilectionē habuim? ē hora. i. oportunitas. sed breuis somno. Somnus ē negligētia. vel ignorantia. Nunc aut. Cause interpolate. quare surgere debeamus. Propior. Bene opans vicinus ē eterne vitę. Baptismus enī ē ad ve nitam. vita bona ad coronam. Vel ppior. Quia plus morti. pximi sumus. Nox p̄cessit. Itē quare surgere debēt ostenditur. q; nox infidelita tis z ignoratię p̄cessit. i. fuit. sed mō non est. cui? memoria monet vt ca ueatis. dies. eterna beatitudo. appro. dū peccata remissa dū iusti p grā z luce veritatē didicerūt vt sciant quid agendū sit. **Opera tene.** Opera mala que ex tenebris igr. orantię venerunt. vel

nisi a deo. Quē autem sunt a deo. ^{rationabiliter disposita. vbi vel dolo} ^{ordinata sunt.} Itaq; qui resistit ^{in his que ad potestatem p̄tinent. s. in tributis z} ^{huiusmodi. i. i. habenti potestate dei ordinatiōe}

potestati ordinationi dei resistit. ^{iqd tam graue ē. s. ideo nō debet quis resistere. sed subici.}

Qui autē resistunt. ipsi sibi dam nationem acquirunt. Nam prin ^{ad timorē his qui bñ opant.}

cipes non sunt timori boni operis ^{z male opantibus sunt timori tu autē zc. que} ^{cunq; sit.}

sed mali. ^{z non ē vnde timeas. tētiā si mala. dum tibi est} ^{causa maioris corone}

testatem. bonum fac: z habebis ^{vere ex illa habebis laudē. q; dei m. ē. tibi faciēs} ^{bonū sive bonus sive malus}

laudem ex illa. Dei enim minister ^{ibono nō est timendū. s. timendū est. quia habet} ^{gladiū. iudiciariam potestatem. nō sine cā. sed vt ma} ^{los puniat. z hoc ē. dei ei m̄ster. loco dei vidicāt.}

est tibi in bonum. Si autē malū fe ^{ceris time.} Non enim sine causa

gladius portat. Dei enim minister ^{s. i. ad damnū eius}

est. vindex in iram ei qui male agit ^{iqz minister dei. vel necessitati necessarie ordina} ^{tioni. s. quasi ex necessitate}

Ideo necessitate subditi estote. ^{z principis vitandā vel dei}

Non solum propter iram: sed etiā ^{vt m̄da sit mens vestra diligēdo p̄clarū. hęc ē} ^{p̄batio subiectionis}

propter conscientiam. Ideo enī z

tributa p̄statis. Ministri enim ^{ppter hoc ipsum tributū seruiūt vobis in. defen} ^{sione patrię}

dei sunt: in hoc ipsum seruiētes. ^{s. quia ministri dei. s. vt scz laudēt disciplina euā} ^{gelica.}

Reddite ergo omnibus debita. cui

debetis. s. qd regiones soluit reddite. s. debe tis. s. stipendiū qd dat dominus quādo p patriam vebuntur.

Tributum tributum. cui vectigal reddite. Debetis s. vt surgere. reddite vectigal. cui honorem honorem. vt dominiū timeam? z vereamur p̄sonas. cete ra ita soluite vt nō debeatis aliquid.

cui timorem timorē: Nemini qe charitatē ita soluite vt semp debeatis quam debeatis: nisi vt inuicē dili gatis. Qui enim diligit proximum legem impleuit. Nam nō adultera bis. non occides. non furaberis. non falsum testimonium dices. nō cōcupisces. Et si quod ē aliud mā datum. in hoc verbo instauratur. In bono. quoniam qui diligit iniquitatē odit ani mam suam.

Diliges proximū tuum sicut te ip sum. Dilectio proximi malum non operatur. Plenitudo ergo legis ē dilectio. Et hoc scientes tempus: q; hora ē iam nos de somno sus curre debemus. magis debita p opera bona gere. Nunc enim propior est no xterna que nobis p̄mittit. tunc quia credidi mus z opati sumus. turpius ē nisi surgam? s̄ tū stra salus q; cum credidimus.

Nox p̄cessit. dies autē appropi quauit. Abijciamus ergo opera tenebrarum. z induamur arma lu cis: sic ut in die honeste ambulem? facit. z oportunitatē parat bene opandi.

Hoc scientes. Scz q; hora ē. vel sicut quidā libri habēt hoc tēpus. s. gra tie sciētes. Jam ex quo dilectionē habuim? ē hora. i. oportunitas. sed breuis somno. Somnus ē negligētia. vel ignorantia. Nunc aut. Cause interpolate. quare surgere debeamus. Propior. Bene opans vicinus ē eterne vitę. Baptismus enī ē ad ve nitam. vita bona ad coronam. Vel ppior. Quia plus morti. pximi sumus. Nox p̄cessit. Itē quare surgere debēt ostenditur. q; nox infidelita tis z ignoratię p̄cessit. i. fuit. sed mō non est. cui? memoria monet vt ca ueatis. dies. eterna beatitudo. appro. dū peccata remissa dū iusti p grā z luce veritatē didicerūt vt sciant quid agendū sit. Opera tene. Opera mala que ex tenebris igr. orantię venerunt. vel

facit. z oportunitatē parat bene opandi.

Hoc scientes. Scz q; hora ē. vel sicut quidā libri habēt hoc tēpus. s. gra tie sciētes. Jam ex quo dilectionē habuim? ē hora. i. oportunitas. sed breuis somno. Somnus ē negligētia. vel ignorantia. Nunc aut. Cause interpolate. quare surgere debeamus. Propior. Bene opans vicinus ē eterne vitę. Baptismus enī ē ad ve nitam. vita bona ad coronam. Vel ppior. Quia plus morti. pximi sumus. Nox p̄cessit. Itē quare surgere debēt ostenditur. q; nox infidelita tis z ignoratię p̄cessit. i. fuit. sed mō non est. cui? memoria monet vt ca ueatis. dies. eterna beatitudo. appro. dū peccata remissa dū iusti p grā z luce veritatē didicerūt vt sciant quid agendū sit. Opera tene. Opera mala que ex tenebris igr. orantię venerunt. vel

facit. z oportunitatē parat bene opandi.

Hoc scientes. Scz q; hora ē. vel sicut quidā libri habēt hoc tēpus. s. gra tie sciētes. Jam ex quo dilectionē habuim? ē hora. i. oportunitas. sed breuis somno. Somnus ē negligētia. vel ignorantia. Nunc aut. Cause interpolate. quare surgere debeamus. Propior. Bene opans vicinus ē eterne vitę. Baptismus enī ē ad ve nitam. vita bona ad coronam. Vel ppior. Quia plus morti. pximi sumus. Nox p̄cessit. Itē quare surgere debēt ostenditur. q; nox infidelita tis z ignoratię p̄cessit. i. fuit. sed mō non est. cui? memoria monet vt ca ueatis. dies. eterna beatitudo. appro. dū peccata remissa dū iusti p grā z luce veritatē didicerūt vt sciant quid agendū sit. Opera tene. Opera mala que ex tenebris igr. orantię venerunt. vel

facit. z oportunitatē parat bene opandi.

Hoc scientes. Scz q; hora ē. vel sicut quidā libri habēt hoc tēpus. s. gra tie sciētes. Jam ex quo dilectionē habuim? ē hora. i. oportunitas. sed breuis somno. Somnus ē negligētia. vel ignorantia. Nunc aut. Cause interpolate. quare surgere debeamus. Propior. Bene opans vicinus ē eterne vitę. Baptismus enī ē ad ve nitam. vita bona ad coronam. Vel ppior. Quia plus morti. pximi sumus. Nox p̄cessit. Itē quare surgere debēt ostenditur. q; nox infidelita tis z ignoratię p̄cessit. i. fuit. sed mō non est. cui? memoria monet vt ca ueatis. dies. eterna beatitudo. appro. dū peccata remissa dū iusti p grā z luce veritatē didicerūt vt sciant quid agendū sit. Opera tene. Opera mala que ex tenebris igr. orantię venerunt. vel

facit. z oportunitatē parat bene opandi.

Hoc scientes. Scz q; hora ē. vel sicut quidā libri habēt hoc tēpus. s. gra tie sciētes. Jam ex quo dilectionē habuim? ē hora. i. oportunitas. sed breuis somno. Somnus ē negligētia. vel ignorantia. Nunc aut. Cause interpolate. quare surgere debeamus. Propior. Bene opans vicinus ē eterne vitę. Baptismus enī ē ad ve nitam. vita bona ad coronam. Vel ppior. Quia plus morti. pximi sumus. Nox p̄cessit. Itē quare surgere debēt ostenditur. q; nox infidelita tis z ignoratię p̄cessit. i. fuit. sed mō non est. cui? memoria monet vt ca ueatis. dies. eterna beatitudo. appro. dū peccata remissa dū iusti p grā z luce veritatē didicerūt vt sciant quid agendū sit. Opera tene. Opera mala que ex tenebris igr. orantię venerunt. vel

facit. z oportunitatē parat bene opandi.

Hoc scientes. Scz q; hora ē. vel sicut quidā libri habēt hoc tēpus. s. gra tie sciētes. Jam ex quo dilectionē habuim? ē hora. i. oportunitas. sed breuis somno. Somnus ē negligētia. vel ignorantia. Nunc aut. Cause interpolate. quare surgere debeamus. Propior. Bene opans vicinus ē eterne vitę. Baptismus enī ē ad ve nitam. vita bona ad coronam. Vel ppior. Quia plus morti. pximi sumus. Nox p̄cessit. Itē quare surgere debēt ostenditur. q; nox infidelita tis z ignoratię p̄cessit. i. fuit. sed mō non est. cui? memoria monet vt ca ueatis. dies. eterna beatitudo. appro. dū peccata remissa dū iusti p grā z luce veritatē didicerūt vt sciant quid agendū sit. Opera tene. Opera mala que ex tenebris igr. orantię venerunt. vel

facit. z oportunitatē parat bene opandi.

Hoc scientes. Scz q; hora ē. vel sicut quidā libri habēt hoc tēpus. s. gra tie sciētes. Jam ex quo dilectionē habuim? ē hora. i. oportunitas. sed breuis somno. Somnus ē negligētia. vel ignorantia. Nunc aut. Cause interpolate. quare surgere debeamus. Propior. Bene opans vicinus ē eterne vitę. Baptismus enī ē ad ve nitam. vita bona ad coronam. Vel ppior. Quia plus morti. pximi sumus. Nox p̄cessit. Itē quare surgere debēt ostenditur. q; nox infidelita tis z ignoratię p̄cessit. i. fuit. sed mō non est. cui? memoria monet vt ca ueatis. dies. eterna beatitudo. appro. dū peccata remissa dū iusti p grā z luce veritatē didicerūt vt sciant quid agendū sit. Opera tene. Opera mala que ex tenebris igr. orantię venerunt. vel

facit. z oportunitatē parat bene opandi.

Hoc scientes. Scz q; hora ē. vel sicut quidā libri habēt hoc tēpus. s. gra tie sciētes. Jam ex quo dilectionē habuim? ē hora. i. oportunitas. sed breuis somno. Somnus ē negligētia. vel ignorantia. Nunc aut. Cause interpolate. quare surgere debeamus. Propior. Bene opans vicinus ē eterne vitę. Baptismus enī ē ad ve nitam. vita bona ad coronam. Vel ppior. Quia plus morti. pximi sumus. Nox p̄cessit. Itē quare surgere debēt ostenditur. q; nox infidelita tis z ignoratię p̄cessit. i. fuit. sed mō non est. cui? memoria monet vt ca ueatis. dies. eterna beatitudo. appro. dū peccata remissa dū iusti p grā z luce veritatē didicerūt vt sciant quid agendū sit. Opera tene. Opera mala que ex tenebris igr. orantię venerunt. vel

facit. z oportunitatē parat bene opandi.

Hoc scientes. Scz q; hora ē. vel sicut quidā libri habēt hoc tēpus. s. gra tie sciētes. Jam ex quo dilectionē habuim? ē hora. i. oportunitas. sed breuis somno. Somnus ē negligētia. vel ignorantia. Nunc aut. Cause interpolate. quare surgere debeamus. Propior. Bene opans vicinus ē eterne vitę. Baptismus enī ē ad ve nitam. vita bona ad coronam. Vel ppior. Quia plus morti. pximi sumus. Nox p̄cessit. Itē quare surgere debēt ostenditur. q; nox infidelita tis z ignoratię p̄cessit. i. fuit. sed mō non est. cui? memoria monet vt ca ueatis. dies. eterna beatitudo. appro. dū peccata remissa dū iusti p grā z luce veritatē didicerūt vt sciant quid agendū sit. Opera tene. Opera mala que ex tenebris igr. orantię venerunt. vel

tenebras amant. et ad tenebras ducunt.

Non in comestationi. Nota in his romanostangi. et ideo non e eis sus gloriandi. Non aut morboz supbia e mater. et humane laudis avidi- tas q etia ipocrisin sepe generat. huic no resistit. nisi crebris diuinor libroz testimonijs incutiat timor et charitas

C. XIII.

Infirmu aut. Perfete fidei est nullu cibum discernere. vel imundum putare. qz omnia munda mada. Sed quida infirmi censebant a quibusda abstinedu. et ita iter ro manos contetio. unde scipit tales assumere non abicere. sed patie do exeplo et verbo ad fidem erigere. Et si in- cognitum e: quo quis animo faciat: no inde disceptare.

Non in discep. Non est damnandus cuius cogitatio non e aperta. vel de quo ne- scimus qualis post sit futurus.

Infirmus. Qui cibos discernit putans alios mundos alios i- mundos eo q iudei p bibiti sut edere. hunc suo iudicio relinquen- dum dicit. ne cum scrupulo edat.

Vel licet perfecta fi- des. que omia tame in firmus qui timet casuz qui facile impetu libi- dinis sternit. edat olus. i. tenues et aridos ci- bos qui no sunt fomē- tum viciozum. et absti- neat ab illis quibus li- bido excitat. Crassitu- do enim carnum et de- litiose epule puocant corpus ad libidinem.

Is qui mandu. Supra scipit non di- sceptare de cogitatio- nibus aliorum. hic pze- cipit non spernere.

No iudicet. De manifestis iudicandū. et non occultis. Mani- festa vero sut. que no possunt bono animo fieri. vt sut supra blas- femie furta et huiusmo- di. de quibus iudicare nobis pmittitur. Sed ea que dubium e quo animo fiant: in melio- rem partem interprete- mur. vt de abis. quia possunt bono animo et simplici corde sine vi- cio pcupiscentie quicqz hum ani abi indifferenter sumi.

Domio suo stat. De incognito corde alieni serui tu non ha bes iu- dicare. sed suus dominus ad cuius honore stat qui stat. ad quem ptnet et ca- sus cadetis qui potest erigere vel iudicare. Stat aut cadit. ideo dicit: quia ambiguum e. forsan stat qui putat cadere.

Stat aut cadit. Per h ondit se neciare quo amo ille se agat i dubijs. Stabit aut. Dic innuit q ambigua debemus i meliore ptem. vertere et plus salute qz morte reoz optare. et in futuro spem boni habere. et si aliter sit in presenti.

Stabit autē. Quia neqz si edit reus est: neqz si non edit. si tamen deuotio

hec sunt opera tenebraru. Sturpulosi punitist

Non in comestationibus et ebrie- / tate. i. pigricie dormiedi et luxuria que de cibo et po- tu nimio

ratibus. no in cubilibus et impu- / s. vt solebat scinticee preferedo in quo mior inuidebat maior

dicijs. non in pentione et mala / t. d. predicta ne faciatis. i. i. formu christi. s. que induci. no cogemini seruire carni- tione: sed induimini dominu hie-

sum christum. et carnis curaz ne se- / sillicitis. s. no in necessarius ad suste- rationem- ceritis in desiderijs.

C. XIII.

Ita in vobis ipsis honesti scis vt dictu e / fillu qui nodum pfecte credit vt crededu e / Firmum autez / t. vt christus egrotos. cad sanandis. t. vt de occulto iudicetis reum.

in fide assumite: non in discepta- / tione. i. hic talis potest assumere alios

tionibus cogitationuz. Alius em / t. posse. i. humanis vrbibus data. i. hic indiget assu- mi. qui pmittitur edere olus i quo nulla qstio credit manducare se omnia. Qui

autem infirmus e olus manducet / t. et cu hec ita sint. i. omia indifferet. i. abstinet. / Is qui manducatur non mandu- / t. qz voluntatis e edere vt no edere- cantem non spernat. Et qui non / t. no credat peccare cu nesciat quo animo

manducatur: manducante non iudi- / t. i. neuter alteru. vterqz enim seruus dei e. i. mandu- cantem vel no manducante. i. ad fidem- cer. Deus enim illum assumpsit / t. et cum hoc est ergo. i. cuius valentie. i. damnan- dum affirmas. qd no debes. cu sit alteri seruus.

Tu quis es q iudicas alienu ser- / t. qua psciecia edat vel no edat. i. deus iudex e cuius seruus e

uum? Domino suo stat aut cadit. / t. hoc de predestinatis. i. stare poterit domino suo- t. de quo nulli e ambiguum

Stabit autē. Potens enim est / t. ne stare sibi arroget. i. d. stabit dico et potest cre- di staturus esse: qz qd agit ex iudicio agit

deus statuere illum. Nam alius

Nam alius. Supra dixit q alij omnia manducant. alij non omnia. de generibus ciboz agens. hic dicit q alij omni tpe. alij aliquo certo tpe absti- nent. et vtruz recte fieri posse dicit.

In suo sensu etc. Id e. in suo consilio dimittat. ne scandalum passus a charitate que e mater omnium virtutum recedat.

Qui sapit. In suo sensu dico vt abudans: quia qui sapit diem. vel om- nem. vel die inter diem. domino sa.

esse eligendu i abstinentia iterpositu. d. i. quida certis diebus quida omni die putant abstinedu iudicat diem inter diem. alius iu- / t. esse eligendu in abstinentia. i. vt qui edit cu gra- tiarum actione edat. et qui abstinet pro deo faciat

dicit omnem diem. Unusquisqz / t. i. secundu suam pscientiam. i. in melius / in suo sensu abundet. Qui sapit / t. i. ad honore et laudem domini facit. s. deo. s. pla- cere se putat deo. i. omnia. s. ad laudem domini.

diez dno sapit: et qui manducatur do- / t. et qz domino ma. effectus iudicat. i. p bonis cre- aturis quibus sustentat et pascit- mino manducatur. Gratias enim

agit deo. Et qui no manducatur do- / t. qd effectus iudicat qz s. p collata abstinentia- mino non manducatur: et gratias a- / t. et debem edere vel no edere dno. i. qz. i. fidelu- git deo. Nemo enim nostru sibi

virtutibus. i. spiritualiter. vel etia t. paliter. i. con- tione anime et corpis. sed domino. i. in vicis / t. et vere nemo sibi qz domno / viuere: et nemo sibi moritur. Si

ita virtutu. i. ab eo iudicadi. vel vt ei placeam / ue enim viuimus. i. domino viu- / t. i. spiritualiter vicis et peccatis. vel t. paliter. i. dis- latione se. i. aie et corpis. i. ad similitudine chri- sti in cuius morte baptizati sum. vt sicut christus semel mortu. e et semper viuere. ita et nos semel mor- tui. p peccato in baptismo semp viuam. deo. s. ab eo iudicandi

mus. Siue morimur. i. dno mori / t. qz quia vtruzqz domino: ergo sumus eius iudicadi. cur ergo iudicat domo / mur. Siue ergo viuimus. siue mo- / t. qz precio sanguinis nos emit. nec tenebit mors eum. p quo mortuus e liber in mortuis

rimur: domini sumus. In hoc eniz / christus mortuus est et resurrexit: / t. intelligat dominari. s. et vtruzqz iudicet. / vt et viuorum et mortuoz. i. dominef / t. i. christus debet dominari et iudicare. tu autem etc. / s. manducans omnia. i. no manducante

Tu autem quid iudicas fratrem / t. no manducans. s. manducate- tuum? Aut tu quid spernis fratre / t. no ita debes facere. i. vt iudicandi- tuum? Omnes enim stabimus / t. i. iudicet deū sedente. i. in usaya

ante tribunal christi. Scriptum e / t. d. qui oli sui mortu. ia viuo i potetia q in hoc patet. qm mibi f. i. iudicaturus sum

enim: Quia ego dico dominus. / sunt sapiunt et querunt. Postremo regnabunt cum illo. ita vt sint in regno eius. et sint etiam illi regnum. quia et anime pioz mortuorum no separantur ab ecclesia. que etiam nunc e regnum christi. quia regnat nunc cum christo in viuis et mortuis. vel mortuus e. vt mortuos a peccatis liberet. dum enim vixit. viuus salutis viam ostendit. resurrexit vt iustificatos secum viuere faceret.

Ante tribunal. Hoc a simili dicitur. Tribunal enim sedes iudicium e. que in excelso locat. vt iudex ab omnibz videat et ipse ex eminente loco omes valeat intueri. Ita et christus quasi in tribunali sedebit. qz ab omnibz vide- bit. et ipse omnium pscientias videbit et causas diiudicabit.

Et qui man. do- / t. Id e. ad honorem domini. cuius omnia creata credit munda: et qz ei seruiturus illis sustentatur.

Nemo enim si- / t. Qui eni lege frena- tur. non sibi. sed deo q legem dedit viuere. Si- lex no esset. sibi quisqz viuere.

Sibi. Sed domi- / no quo iudice damna- tur vel coronatur. vel sibi. i. ad laudem suaz sed dei. Sicut eni ma- gnitudinis non e finis sic nostre laudis non erit finis. Non eniz cu mortui fuerimus. i. hac carne desinemus lau- dare deū. et secundum hoc de fidelibus tantu agit. Vel sibi. i. a se iudicandus. sed a domi- no. secundum hoc de bonis et malis accipit.

Christus mor. e / t. Et viuoz et mor- tuorum dominetur et vtruzqz iudicet. Et ad litteram accipit vi- uos et mortuos vt non putetur tantum iudi- care de mortuis. quasi dum viuunt homini- bus sit commissum iu- diciu. sed post mortem deo. Hoc enim in spi- entium dogma peruer- sum tradidit. sed mel- us est vt vtroumque di- catur christus domi- nari et vtruzqz iudicare. Quasi quibus dedit filios dei fieri. hi etia nunc et post mortem re- gnant cu christo. Sed aliter nunc regnant cu eo sancti ei. aliter tunc regnabunt. Nunc re- gnant. quia que surtu- gnant. quia que surtu-

Non ergo amplius. Non surpe mus nobis qd ad nos no ptinet. Non repre bendamus ea que ne scimus quo animo fiat vel etia si apta no ita reprehendam? vt de sa nitate despemus. In his enim dnobz teme rariu est iudiciu. z vel supbia e. vel inuidetia unde dicit. nolite iudi care. z no. i.

Scio et confido. Q. dico. Reponatis offendiculum fratribus. Non aut dico offendi culu vel scandaluz. eo qd abus sit inmundus. quia scio p hoc qd fidu cia e in hiesu. qui post qd venit absoluit a le ge. Commune ponit p mundo. tractu a va sis que ante omnibus vrbibus erant comunia post sacrificijs dedica ta. iam no comunia. sz sancta dicebant. v. ip si iudgi dicebant. pprie pius popul? dei. alij vero omnes omnes z inundi.

Non ergo blasfemetur. Quia qui habet opera bona. si reprehendat in re mi nima bonu suum obfa scatur. z icipit bonum eius blasfemari p ma lum. Unde Ezechiel iusticia iusti no pfici et ei si errauerit.

Non ergo blasfemet bonu. Bona in se co mestio blasfemabilis e dum alij nocet. z qz no cet abstinere. quia no est causa regni dei esca.

Non enim e re dei e. et po. Non v sus ciboz. sed concupi scentia refrenanda est. Non interest. quid ali mentoz vel quantum p congruentia hominu z plone sue z pro vali tudinis sue necessitate quis capiat. sed qd faci le z leto animo careat his. cum his vel opoz tet vel necesse e carere.

Gaudiu. Non v tiqz in epulis vt multi solent sed in spiritusan cto. hoc gaudiu orit de fraterna pace. sicut de disceptatione ira. vbi no est spiritus. quia in solis pacificis e. cuius etiā gratia hęc tria sunt in aliquo. iusticia. paz z gaudium.

Placet deo. Secundū qd gaudiu e in spiritusan cto. Probatus habe tur hominibus secundū iusticiam. z pace etiam. qz disceptatio discordia pa nit ideo dimissis temerarijs iudicijs sectemur qz pacis no discordie. z que edi

quonia mibi flectetur omne genu: ^{scilicet} conscientia cognoscens me esse deū. ^{quid} egerit ⁱⁿ mibi

z omnis lingua confitebitur deo. ^z quia scriptura dicit iudicandus a deo. ^z no p ambages eludet

Itaqz unusquisqz nostrum p se ^z quia p se quisqz ratione reddet

rationem reddat deo. Non ergo ^{scilicet} actenus fecimus. ^{nos} ex opinione

amplius inuicē iudicemus. Sed ^{scilicet} discernite observandū quid pfit. ^z vn de peat vestro exēplo idē faciēs

hoc iudicate magis. ne pōatis of ^z iudicationē qd minus e

fendiculum fratri vel scandalum. ^z hoc sqz

Scio z confido in domino hiesu: ^z immundū. ^z post aduentū e. ^z vel p eius creatōz

quia nihil comune p ipsum. nisi ei ^z vnde no qd iterat in os. e. h. sed qd. pced. d. co. ^z hic e iustus de quo supra. Qui autē iust. o. mā.

qui estimat quid comune esse: illi ^z p pccatōz. ^z Et ideo ne ponas offendiculum. vel scandalū fratri. ^z no dico scandalizā. sed qd mi nus e salte

commune e. Si enim propter ci ^z hoc solo patet qd

bum frater tuus contristatur: iam ^z in quo peccas. sz qd no am. secundū charitatē

non secundum charitatem ambu ^z teane ergo ne pntes cibo tuo. plus aut cane ne pdas. ^z qz debes psumare no sancta scaldalifare

las. Noli tuo cibo illum perdere: ^z tantū quid fecit qd. ^z ex cui? morte cognoscit quā tum valeat salus fratris. ^z quiquidē frater cōtra statur vel pōitur. no ergo. ^z hoc minimū cetera bona no oblitiscetur

p quo christus mortuus e. Non ^z qd si esset. p nullius scādalo obmitteres

ergo blasfemet bonū nostrū. No ^z enim est regnum dei esca z potus: ^z vt fratri facias qd tibi vis fieri. ^z i. concordia que e effectus iusticie. ^z i. de donis spiritus. no supbi re sed humiliter z grate accipe. qd no i vobis

sed iusticia z paz z gaudiu: i spi ^z rite z iusticia z paz cā regni e. ^z iusticia pace et gaudio

ritusancto. Qui enim in hoc ser ^z qui hoc peccipit. qui nulli scādalo facit

uit christo. placet deo: z probatus ^z qz disceptatio discordia pte e hominibus. Itaqz que pacis sūt

sectemur: z que edificatiōis sūt. ^z hęc fecemur. sed no destruem? opus dei. ^z ideo iterū no debes cū offendiculo fratri edere. qz de strueres op? dei. i. fidē virtutes z alia bona que i eo de? opatus e

in inuicem custodiamus. Noli p ^z Et no dico ppter escā quā mūda sūt. qz. ^z vnde z vidit de? cūcta q fecerat z erat valde bona

pter escā destruere opus dei. Om ^z nia quidem munda sūt: sed malū ^z talioz. quāto magis dei vt adā pomū. esau lentē iudei carnes i deserto

e homini qui p offendiculum mā ^z ab omni carne

ducatur. Bonum est non māducare ^z ab omni carne

carnē. z non bibere vinuz: neqz in ^z salqd facere

quo frater tuus offendit. aut sca ^z Ti quo e ei causa dānatōis. ^z cōstruitur

dalizatur. aut infirmat. Tu fidez ^z vt dubitet. et si no offendit. ^z hoc bene potes. qz de tuo bono nihil pdis

quā habes penes te metipsum: ha ^z si corde quā null? auferet

bit coram deo. Beatus qui non ^z s bonū iudicat

iudicat semetipsū in eo qd probat ^z tulle beat? sed qui. ^z scilicet alios mūdos alios in mūdos. ^z et cū illa conscientia

de. Omne qd non e ex fide. pec ^z s māducavit

catum est. ^z c. xv.

Obemus autē ^z si firmus si edit dānatur. sed nos

nos firmiores imbecillitates infir ^z tū illi no possūt se ad nos erigere

morum sustinere: z no nobis pla ^z t pati. erigere. no. puccare. no. ptenere. ^z in d nostre volūtati obedire

cere. Unusquisqz vestrum primo ^z s charitatē studēs

suo placeat in bonum: ad edifi ^z t placere curet. ^z i. id qd vtile. ^z qd valet

cationem. Etenim christus no si ^z t et vere no nobis placere debem? ^z no qd place ret carni fecit

bi placuit. Sed sicut scriptum e. ^z s deo patri. ^z s in pfil.

improperia impropertium tibi ^z s qz eieci eos. de tēplo. qd fecerūt speliā. laeronū

enim scripta sūt. ad nostram do ^z s deo

ctinam scripta sūt: vt p patienti ^z s de christo cui? vita vite nostre et morū e disciplina.

am z consolationem scripturarum ^z s de christo

spem habeamus. Deus autē pa ^z s de christo

tientie z solatij det vobis idipsum ^z s de christo

sapere in alterutru secundum hie ^z s de christo

sum christum: vt vnanimes vno ^z s de christo

ore honorificetis deum z patres ^z s de christo

ficatiōis. vt ceteri edi fient. vel iam edificati conferuent. Inuicē in deus ad gentilem. z ge tilis ad iudeuz.

Offendit. Per turbatus nescies quid teneat.

Offendit. qui a fide recta discedit.

Infirmatur. qui non recedit. sed dubi tare incipit.

Fidem. Quia cre dis omnia esse munda z edenda.

Habe corā deo. Vt pacem serues cum fratre. qd e vtile apud deum.

Beatus. Beatus dicit qui non facit ali ud. qd vtile probat sed illum proprio iudi cio censet damnādum qui qd dicit se debere facere no facit.

Omne autem. quod no est ex fi. zc. Non tamen omne qd fit cum fide bonuz est. quia ignorantia que e ex culpa nocet.

Omnia vita infideli um peccatum e. z nihil bonum sine sumo bo no. vbi deest agnitio veritatis eterne falsa virtus e etiam in opti mis moribus.

Opera que videtur probabilia. pter fidem sic sūt vt magne vires z cursus celeritimus ex tra viam.

Non ex fide. Fi des vestra vult vt ho mo agat hoc qd bene intelligit esse agenduz z peccatū est qd aliter fit qz pbatum est.

C. XV. Non nobis. Id est quod nobis place at vendicare. Sed qd fratri. quia inuicē curā agere debemus.

Etenim christus. zc. Vnde no veni fa cere voluntatem meaz. Sed ei? qui misit me. Improperia. id est. cū facerem voluntatem tuam o deus. iudei di rerūt me peccare in te. qui potius me non re

ciendo quem misisti in te peccauerunt. Exprobrauerunt: z ideo me occide runt. Sic peccata peccantiū in deum ceciderunt sup christum. qz innocens a peccatoribus occidit quasi blasfemus.

Scripta. In diuinis libris. vnde dixit. Scriptum est.

Idipsum sapere. Quasi dicat. Quis idem sapiatis. deum honorare non poteritis.

ciendo quem misisti in te peccauerunt. Exprobrauerunt: z ideo me occide runt. Sic peccata peccantiū in deum ceciderunt sup christum. qz innocens a peccatoribus occidit quasi blasfemus.

Scripta. In diuinis libris. vnde dixit. Scriptum est.

Idipsum sapere. Quasi dicat. Quis idem sapiatis. deum honorare non poteritis.

Circumcisionis
Id e. indgoz ad quos
corpalliter venit. vnde
no sum missus nisi ad
ones q pierunt domo
israel.

Propter verita
Non repulit indgos.
quibz pprie veritas. ge
tibz misericordia. qui
bus nulla pmissio.

Promissiones
Promiserat ei abrag
In semine tuo benedi
cent omnes gētes. Et
david. de fructu veni
tris tui ponā sup sedē
tuā. Et itē iacob dixit
Dietur stella ex iacob

Confitebor. Co
fessio aut nō tantū pec
catorz e. sed z laudis.

Erit radix Jesse
Et ex hac radice erit il
le qui exurget.

Jesse radix. David
arbor. q p ramū. i. ma
riā fecit fructū. i. xpm.

Et pace. Ut possi
tis gaudere det pacē z
cordiam adinuicē. z
herit: si sit sana fides.

Ut abundens.
Id e. vt p ista habita
certiores sitis de eterna
beatitudine. z abūde
tis in virtute spūsan
cti. i. fortitudine bonę
opationis. q datur p
spiritūsanctum.

Lectus sum aut
Re videret apostolus
omēs itelligere discor
des z ad corrigendum
insipientes. Remouet
qd ideo incipit: vt ad
moneat pfectiores de
correctione minorz. z i
de spōnit se exēplum.
qui laborat de alijs. z
opus e vt isti hoc faci
ant. cū ipse alijs ipedi
tus: ad eos venire nō
possit.

Repleti omi sci.
Per hanc laudē puo
cat ad meliora: more
exhortantis. vñ nec di
cit docere sed monere
quasi qd sciat. sed sub
terfugit aīo. hoc enim
solet moneri. qd cū sci
atur aliqn subterfugit
animo aut negligēter
habet.

Scripsi nobis
auda. zc. ppter apo
stolatū. Quasi p meo
officio omittē n potui.

Propter gra. ut
sum mini. Nō teme
re scribit. sed apostolus
gentiuz audet scribere

Domi ni nostri hiesu christi. ^{vt deum honorificetis} **P**ro
^{infirmos}

pter quod suscipite inuicē: sicut z
^{infirmos} ^{vt faceret imortales}
christus suscepit vos in honores

<sup>scilicet qz iudeos. ita vt esset minister eo
rū. i. apostolus z predicator eoz. z hoc vt esset ve
rus i. pmissis. z ppleret pmissiones quas fecit pa
tribus abaa. i. isaac z iacob.</sup>

dei. Dico enim christus hiesum mi
nistrum fuisse circumcisionis pro

pter veritatē dei: ad cōfirmandas
^{z gentes p misericordiā suā. Dico}
pmissiones patrū. **G**entes autēz

^{scilicet}
super misericordiāz honorare deū
<sup>in psalmo de gētibz. de quibz min? videretur
vtel ppterea</sup>

Sicut scriptum ē: **P**ropter hoc
^{scilicet faciā confitētes de gētibz}
confitebor tibi in gentibus domi

<sup>scilicet tū nouū z cū leticia te
laudantes</sup>
ne: z nomini tuo cantabo. **E**t iterū

^{scilicet isayas} <sup>qz assumpte estis vt suis vnum ouile
iudeis. qz cū eis vnū estis</sup>
dicit: **L**etamini gentes cum ple

^{scilicet dauid}
be eius. **E**t iterūz: laudate omnes
^{qz assumpte} <sup>qz auxit numerū plebis sue genti
bus adiectis</sup>

gētes dominū. z magnificate eū
^{scilicet duodeci tribz} ^{scilicet ad idē}
omēs populi. **E**t rursus isayas ait

^{scilicet pater dauid qui z isai} ^{scilicet ex qua ille} ^{scilicet a morte}
Erit radix Jesse. z qui exurget. **R**e

^{scilicet z ideo}
gere gentes: in eum gentes spera
^{scilicet moneo vos inuicē suscipe} <sup>scilicet qui dat spem vel in
quo speramus</sup>

bunt. **D**eus autē spei repleat vos
^{scilicet spirituali} <sup>scilicet vt nec vnus. vestrū doleat. sicut sole
batus dolere in lite</sup>
omni gaudio z pace in credendo.

vt abundetis in spe z virtute spiri
<sup>scilicet si ita moneo suscipe inuicē: nō tamen
oēs admonitione hac idigeis</sup> ^{scilicet vobis}

tullanti. **L**ectus sum autem frēs
^{scilicet qui ita loquor}

mei z ego ipse de vobis: quoniam
^{scilicet vos} ^{scilicet nō solū ego} ^{scilicet qua velitis bonū}
z ipsi pleni estis dilectione. **R**e

^{scilicet pteritis z none legis} ^{scilicet qua possitis} <sup>scilicet repleti e
stis his duobus</sup> ^{scilicet nisi culpa remaneat vestra.}
pleti omni scientia: ita vt possi

^{scilicet vicissim} ^{scilicet vt vs nō dicam docere} <sup>scilicet z si plenū
dilec. z sciētia: aliquātulū nō audacter</sup> ^{scilicet sed tamē}
tis alterutrū monere. **A**udacius

^{scilicet seculiste vel eplē}
autē scripsi vobis fratres ex parte
<sup>scilicet vobis ex pre. i. pfectionibus. nō quasi putās vos
isip. etes. sed quasi faciēs vos memores. quid age
re debeatis. i. quo quasi oblitos latēter arguit</sup>

tanq̄ in memoriaz vos reducens.
propter gratiam que data ē mibi a

^{scilicet que ipse nō alij istituit}
deo: vt sum minister ihesu christi in
<sup>scilicet sanctum esse ostēdens z pfirmās
bona opatione z miraculis</sup>

gentibus sanctificans euangelium
<sup>scilicet vt gētes quas offero sint acceptę deo fidei
pfectione. z sanctificate bona opatione</sup>

deī: vt fiat oblatio gētiū accepta
^{scilicet tenius gratia ē fides z bonū opus} ^{scilicet z qz ita ago}
sanctificata in spiritūsancto. **V**a

^{scilicet meriti dignū gloria} ^{scilicet pper}
beo igitur gloriā in christo hiesu
^{scilicet referēdā} ^{scilicet gloria} <sup>scilicet i. ea tantū loquor que p me
efficit. s. vt pseudo</sup>

lad deus. **N**on enim laudeo aliqd
^{scilicet vt gētes obediāt euāgelio}
loqui eorum que per me nō efficit

christus in obedientia gentium in
<sup>scilicet p predicationē meā i verbo z factis z bonā ope
rationē: z per potētā minorz z maiorz miraculoz
factoz i virtute spiritus</sup>

verbo z factis in virtute signoz
<sup>scilicet qz i me talia operat quō i me opāte ita laboraui
z prodigiorum in virtute spiritus</sup>

sancti vt ab hierusalem per circum
^{scilicet mare} ^{scilicet splene p dicationē}
itum vsq̄ ad illiricum repleuerim

^{scilicet vel deī} ^{scilicet i tali loco}
euangelium christi. **S**ic autē hoc

^{scilicet p pseudo}
predicauit euangelium. non vbi no
^{scilicet do apostolis} <sup>scilicet si eni illud facerē. hoc ideo ptinge
ret</sup> <sup>scilicet i. ne predicarē ita per alios cōuersis. nō qz
hoc nō faceret: si cōgisset</sup>

minatus ē christus: ne supra alie
num fundamentū edificare. **S**ed

^{scilicet ita feci} ^{scilicet si ista ita fieri}
sicut scriptum est. **Q**uoniaz quibz
^{scilicet spūis} ^{scilicet christo} ^{scilicet fcedēt}

non ē annunciatum de eo videbūt
^{scilicet p pnti} ^{scilicet p predicationē alicui de deo} <sup>scilicet i mea pcedi
cationē esse verū</sup>

z qui non audierunt intelligent.
^{scilicet qz tot predicauit} <sup>scilicet vt pseudo apostoloz cōmenta
paua excluderet</sup>

Propter qd z ipediebar plimū
^{scilicet sicut i inicio epistole dixit}
venire ad vos: z prohibitus sum

vsq̄ adhuc. **N**unc vero ulterius
^{scilicet causam morādī}
locū non habens in his regionibz

cupiditatē aut habens veniēdi ad
vos ex multis iam pcedētibz

^{scilicet qz et hos preoccupare festinat} <sup>scilicet vbi difficile iter
pseudo apostolis. et ideo tardare licuit</sup>

annis. **S**ed cū in hispaniaz pro
^{scilicet quasi ex me nihil possum} <sup>scilicet qz nō idigeis longa
mora. sed interim vos preparatis. ne me a ceteris
rerardetis.</sup>

ficisci cepero. **S**pero q̄ pteriens
videam vos: z a vobis deducar

^{scilicet i hispaniā} ^{scilicet illa q̄ mō discors} <sup>scilicet sc̄pis. i. aliqua
dū</sup> ^{scilicet de fructu vestro letatus}
illuc: si vobis primū ex pre frui

<sup>scilicet qz hie nō habeo locū. et vos deside
ro. igit nunc</sup> ^{scilicet i. indelate}
tus fuero. **N**unc igitur proficiscar

in hierusalem ministrare sanctis.
^{scilicet nō eos coegi}

Probauerunt eni macedonia z a
^{scilicet vel sanctos}
chaia collationē aliquam facere in

pauperes sanctorum qui sunt hie
^{scilicet i pbauerūt} <sup>scilicet adeo vult esse misericordel. vt z hoc
deberi dicat ab eo qui misericordiā expectat</sup>

rusalem. **P**lacuit enim eis. z de
^{scilicet si iudeoz. qui predicatorz miserūc eis}
bitores sunt eoz. **N**am si spiritua

^{scilicet sc̄pis} ^{scilicet sipsi}
lium eorum participes facti sunt
gentiles. debent z in carnalibus

omnibus gētibz aut
toritate sibi tradita p
gratiam.

Habeo igit glo.
Sic z vos si de fratri
bus laboratis.

Hoc ideo dicit. vt ni
hil min? se posse pbēt
q̄ apostolos q̄ cū chri
sto fuerant.

Non ubi no. ē.
zc. Quia sciebat pleu
do apostolos z alios
sub nomie christi falsa

docere. qd postea cor
rigere maximi erat la
boris. ideo sollicitus e
rat puenire. z veritatē

itegre tradere. vbi nō
dum erat nūciat? chri
stus. qd testimonio p
pbete probat.

Et qui nō aū. zc.
vt verus esset de ver
bo dei intellet? festina
uit gentes veritatē im
buere.

Sactis. Qui om
niū rerū suarū vendi
tarū p̄cia posuerūt ad
pedes apostoloz z pas
si sint a p̄tribulibz. de
his p̄munis erat cura
omnibz apostolis.

Probauerūt e.
zc. Ad huiusmōi opa
romanos inuitat. qz q̄
p misericordiā dei vi
uit pius dz eē p̄fratī.

In pau. san. qui
zc. Hi toto se dederūt
diuinis obsequijs. ni
hil mundanū curāres
exēplū bonę p̄satis
dabant fidelibus.

Ut adiuueti o. Multi minimi dñi congregant...

Accepta. Ut illi intellecta charitate illi...

De pacis. Christus qui ait. Pacem meam do vobis...

Iudeis. Quia illis hoc placuit. scz facere comunitatem sanctis qui sunt in hierusalē...

C. XVI.

Commendo autem vobis pheben sororem nostram...

C. XVI. Commendo uo. Amodo multos ponit quibus credere debeant...

Phebe sorore. Phebe ditissima et nobilissima mlier fuit...

Vel suscipiatis dig. s. Ut alij codices habent...

Aquila. Vir pñsille qui coadiutores pauli romā ad pfirmationem eoz venerant...

Ecclesie gētium. Quia hi laborant ad pfectum gentiū...

ate andronicum et iuliam cognatas et concaptiuos meos...

atrem et phlegontam hermen patrobam herman et qui cum eis sunt fratres...

Appelles. Perfectiones inuentus est fidelis in christo...

Ex narcissi. Narcissus dicit fuisse pbi ter qui pegrinatio...

Matre e. et m. Pro sanctitate eius vocat suā matrē...

Christi. Que i christo pfidit non i alia re. Ut obserue e. Pseudo apostolos...

Marginal notes on the left edge of the page.

Marginal notes on the left edge of the page.

Deus aut pac. Vos sitis sapietes. deus autem pteret sathanā. i. falsos

Sub pedibus. Ut caput. i. primos motus suggestionū ptemnatis si

Gratia. Gratia quā pmisit i aduentu suo: iam optat eis.

Salutat vos thimo. Tot z tanti cōgaudent vestro cepto. z ideo p-

Et uniuersam.

Et supra dixerat om / nes ecclesias. Sed hic dicit ecclesias alterius puincie. vñ cūis erat

Ei aut qui po.

Sic ego moneo. Ei autē qui potest vos cō firmare sit gloria. a q solo omnia. In quo e pistole notat summa.

Secundum re-

myst. Mysterium di cit incarnationē christi zc. que eternis tpibus erant abscondita. quia licet ex aliqua pte anti quis patribus fuissent cognita: plene tamē a nullo fuerūt scita. quo usqz suo tēpe p ipsum christum sunt reuelata

Scripturis. pphetarū ab eo referant. testimo nium dantibus huic p dicationi. patefactu in cunctis gentibus ad obediendū. i. vt obedi ant fidei bene opādo.

taciti. alijs. sed cogni ti soli deo. qz z si sit mo do hominibus reuela tum. tamē soli deo co gnitū ē. quia solus no uit cur ita factū ē. In quo reprimit inquisito res qui querūt cur tan tum distulit deus. cur tot gentes pte pmisit.

Eterni dei. Sol? deus pprie eternus di cit. quia sine initio. z si ne sine. n̄ sic ignis eter nus. qui licet sine fine initū tamē habet. U la ē ergo ha eternitas que ē vera immortalitas bec ē illa summa incō mutabilitas. quā sol? deus habet q̄ imitari omnino nō potest. ali ud est enim aliqd non mutari. cū possit mutari. aliud aut non posse. p̄sus mutari. Sic ergo hō dz bon? nō tñ sicut deus. de quo dictū ē. Nemo bon? nisi solus de?.

Sic hō dicit immortalis anim a. nō tamē sicut de? de quo dictum ē. Solus habet immortalitātē. Sic z hō mo dicit sapiēs. non tamen sicut deus. de quo dictū est. Soli deo sapiētī. Sic dicit ignis eternus. nō tñ sicut de?. cuius solius i mortalitas ipsa ē vera eternitas.

Soli deo sa. Dic error quibusdā surrepit arbitrantibus solū patrem hic significari z ipsum solū vere sapientē esse. cū tamen nō sit dictū. soli sapi enti patri. sed soli sapiētī deo. z deus vnus ipsa trinitas. vt sic intelligam? solū deum sapientē sic ut intelligim? solū deū potentē. i. patrē z filiū z spiri tūsanctum. qui ē vnus z solus deus. cui soli seruire iubemur. Si tñ dixisset apostolus Soli sapiētī patri. Non tamē sic separet filiū vel spiritūsanctū

Sicut in apod. de filio legit. qui habet nomē scriptū: qd nemo scit nisi ipse

Recideo tamē dicit pater nescire hoc nomē. a quo z filius inseparabilis. Si

est. Gaudeo igitur in vobis. Sed volo vos sapientes esse in bono

z simplices in malo. Deus autem pacis conterat sathanā sub pedib? vestris velociter. Gratia domini nostri iesu christi vobiscum. Salutat vos thimothe? frater z adiu-

tor meus. z luci? z iason. z sosipa- ter cognati mei. Saluto vos ego

tercius qui scripsi epistolā hanc in domino. Salutat vos cāius ho-

spes meus. z vnuerfa ecclesia i do-

mino. Salutat vos erastus arca-

rius ciuitatis. z quarus frater.

Gratia domini nostri iesu christi cū omnibus vobis amen. Ei autē

qui potēs est vos pfirmare iuxta euangelium meū z p̄dicationem

iesu christi secundū reuelationē

mysterij tēporibus eternis taciti.

Nō nunc patefactū ē p̄ scripturas pphetarum. Secundū eterni dei p̄ceptū z obediētiā fidei. in cun-

cut ergo scit pater. qd nemo scire dictus est nisi filius. quia inseparabiles sunt pater z filius. Sic etiā si dictū esset soli sapiētī patri simul intelligi deberet z filius z spiritūsanctus. qz inseparabiles sunt.

Cui honor. Si auferas cui: absoluta ē lectio. Beat? Aug. dicit appo ni z tractat quomodo debeat accipi.

Aug. Qd addit cui gloria: cū sufficeret ei gloria: inusitata nostrē linguē locutio ē. nō sensus ambiguus. Idē ē dicere inusitato ordine verboz: ei glo ria p̄ iesu christū cui gloria. Qd ē vsitato ordine. ei gloria: cui p̄ iesum christū gloria.

Per christū ē gloria patri. i. clara cū laude noticia. qz p̄ eū innotuit hominibus deus trini tas. qd est mysterium

ctis gentibus cogniti. soli sapienti deo. p̄ iesum christū. cui honor: z gloria in secula seculoz.

Epistola pauli ad Romanos fuit. // Prologus in epistolam ad Corinthios Incipit.

Epistola pri ma ad chozinthios multas causas diuer sasqz complectitur.

Quarum partē relatione fratrum cognouit ap̄lus. Partim ipsoz co rinthioz sunt literis idicate. Non nullas vero p̄ officij sui cura: aut ordinar: aut emēdat z varijs cura tionibus medet. diuersa infirmita te languentibus. Nam apud eos primū curat diffensionis viciū. qd multi pseudo apostolorz intulerūt vnitatem scindētes ecclesie. vt pro prij nomis facerent sectatores. qd his exprobrat verbis apostolus.

Hoc autē dico. qd vnusquisqz ve strum dicit: Ego quidē sum pauli. ego autē appollo. ego vero cephe. ego autē christi. Et ob hoc qdē hoz se dicit facere nominū mētionē. vt multo magis erubescat id se facere sub falsoz apostolorum noibus. qd etiam si sub pauli z petri fieret nomine. displiceret. Secūda cau sa eius inducit. qui paternē obli? reuerentiē vrozem sibi nō erubuit facere de nouerca. Nō facinus li cet fornicationē appellauerit apo stolus. tamē ita cōdemnauit vt in vltionē facti autorē talis opis dia bolo iudicauerit deputandū impo sita iudicioz z litium terciā questi one. Quarto loco matrimonioz iura tractant his. Quinto loco vir ginitatis consiliū velut e vicino cō iungit. Sexto loco de escarū licen tia disputat. Septimo atqz octa uo loco de attondēdo viris: z mu lieribus velando capite. ac sacra mentoz cōmunionē p̄cipit. No no loco emulatio que diuersitate donoꝝ spiritualium nascebat: sub